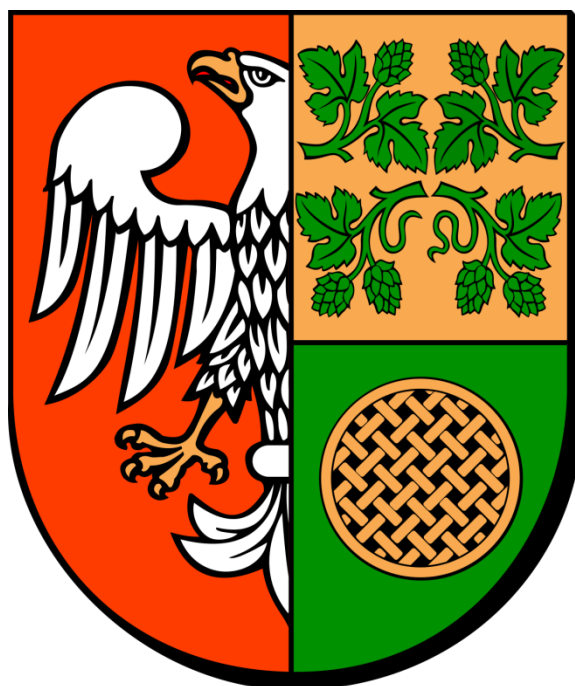

Strategia Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego na lata 2018 - 2028

Załącznik do uchwały
Nr XXXIX/298/2018
Rady Powiatu Nowotomyskiego
z dnia 28 lutego 2018 r.

Spis treści	
1. WSTĘP	3
2. METODOLOGIA	4
3. POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.....	5
3.1. Poziom makroekonomiczny	5
3.2. Poziom mikroekonomiczny.....	18
4. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA.....	21
4.1. Położenie geograficzne.....	21
4.2. Prawne formy ochrony przyrody	26
4.3. Stan środowiska naturalnego	33
5. SYTUACJA SPOŁECZNA.....	35
5.1. Struktura demograficzna	35
5.2. Rynek pracy i bezrobocie	40
5.3. Pomoc społeczna	43
5.4. Bezpieczeństwo publiczne.....	46
5.5. Ochrona zdrowia	48
5.6. Oświata i wychowanie.....	51
5.7. Kultura.....	51
5.8. Sport i turystyka	54
5.9. Struktura organizacji pozarządowych	60
6. SYTUACJA GOSPODARCZA	63
6.1. Struktura podstawowych branż gospodarki.....	63
6.2. Zagospodarowanie przestrzenne	68
6.3. Złóża surowców naturalnych.....	71
6.4. Infrastruktura techniczna.....	73
6.5. Dochody i wydatki jednostki samorządu.....	76
7. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ NA PODSTAWIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	78
8. ANALIZA SWOT	88
9. PERSPEKTYWY I KIERUNKI ROZWOJU SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO	91
9.1. Wizja i misja powiatu nowotomyskiego	91
9.2. Cele i kierunki działań.....	92
10. SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORING STRATEGII	97
Spis rycin.....	104
Spis tabel	104
Spis wykresów.....	105

1. WSTĘP

Podstawę rozwoju powiatu nowotomyskiego stanowi strategia, która określa misję oraz cele i kierunki działania do 2028 roku. Strategia stanowi długookresowy plan działania, określający strategiczne cele rozwoju powiatu i przyjmujący takie cele i kierunki działania, które są niezbędne dla realizacji przyjętych zamierzeń rozwojowych. Stanowi podstawę do właściwego zarządzania powiatem, do ubiegania się o środki zewnętrzne, zwłaszcza z Unii Europejskiej. Ustalenia zawarte w Strategii stanowiąc będą podstawę do prowadzenia przez władze powiatu długookresowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego.

Ponadto celem Strategii jest wskazanie najważniejszych problemów gospodarczych, społecznych, infrastrukturalnych i ekologicznych na których powinny zostać skoncentrowane działania Rady Powiatu w założonym horyzoncie czasowym.

Opracowanie zawiera kompilację wyników analizy statystycznej oraz wyników przeprowadzonych konsultacji społecznych mających na celu zebranie uwag dotyczących potrzeb i problemów oraz wypracowanie ogólnych kierunków działań i potrzeb. Sformułowana misja, cele i kierunki działań przedstawiono w formie jaka została uzgodniona podczas konsultacji społecznych biorąc pod uwagę diagnozę stanu w przyjętych obszarach rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu.

W proces opracowania Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego zostało włączonych kilkadziesiąt osób, będących reprezentantami środowisk społecznych, biznesowych, samorządowych i Rady Powiatu.

2. METODYKA

Zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, samorząd powiatowy jest jednostką zobligowaną do prowadzenia polityki rozwoju. Program rozwoju opracowywany jest przez właściwy zarząd powiatu, a przyjmowany przez radę powiatu w drodze uchwały.

Opracowanie Strategii odbyło się za pomocą metody ekspercko-partnerskiej, która łączy wiedzę i doświadczenie ekspertów i samorządu oraz uczestnictwo społeczne, zarówno instytucji, podmiotów gospodarczych, organizacji pozarządowych, jak i mieszkańców powiatu. W procesie badania zalet i wad powiatu nowotomyskiego posłużono się opinią liderów publicznych, mieszkańców i przedsiębiorców działających na obszarze powiatu w zakresie postrzegania przez nich zagadnień społecznych, gospodarczych i przestrzennych. Przeprowadzone badanie ankietowe stało się podstawą do wnioskowania o społecznym odbiorze sytuacji w powiecie, wykrycia różnic pomiędzy społeczną oceną, a rzeczywistym stanem, a także najistotniejszych problemów dotyczących mieszkańców. W czasie trwania prac nad dokumentem wykonano analizę SWOT: silne strony powiatu, słabe strony, szanse i zagrożenia. Analiza ta stała się podstawą do sformułowania celów jakie należy postawić w drodze do rozwoju obszaru aby zniwelować słabe strony obszaru. Kolejnym etapem było określenie kierunków działań do wypracowanych celów tak aby miały szansę zostać zrealizowane.

Zadaniem w opracowaniu *Strategii* było również dostosowanie dokumentu do celów i priorytetów Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2020. Zbieżność kierunków rozwoju obu dokumentów może być argumentem przy ubieganiu się przez samorząd powiatu o środki budżetu państwa oraz funduszy unijnych na realizację przedsięwzięć strategicznych.

3. POWIĄZANIA Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

3.1. Poziom makroekonomiczny

„Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” jest długookresowym programem rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej (UE) na lata 2010-2020. Została zatwierdzona przez Radę Europejską 17 czerwca 2010 r. zastępując, realizowaną w latach 2000-2010, Strategię Lizbońską. Zakłada ona osiągnięcie celów poprzez trzy, wzajemnie uzupełniające się priorytety: wzrost inteligentny (*smart growth*), wzrost zrównoważony (*sustainable growth*), wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu (*inclusive growth*). „Europa 2000” łączy w sobie również inicjatywy flagowe takie jak:

- Unia innowacji
- Mobilna młodzież
- Europejska agenda cyfrowa
- Europa efektywnie korzystająca z zasobów
- Polityka przemysłowa w erze globalizacji
- Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia
- Europejski program walki z ubóstwem

Poniższa **Tabela 1** przedstawia powiązania celi ujętych w Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego z celami wskazanymi w dokumentach na poziomie europejskim.

Tabela 1. Spójność Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego z dokumentami strategicznymi szczebla europejskiego

l.p.	Europa 2020	Strategia Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego na lata 2018-2028				
		CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ				
		SPOŁECZNOŚĆ	INFRASTRUKTURA	GOSPODARKA	PRZESTRZEŃ	ŚRODOWISKO
1.	Wzrost poziomu zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat do min. 75%	Cel szczegółowy 1.2: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, aktywizacji zawodowej mieszkańców powiatu				
2.	Przeznaczenie 3% PKB UE na inwestycje w badania i rozwój (B+R)			Cel szczegółowy 3.1: Tworzenie warunków dla rozwoju aktywności gospodarczej		
3.	Osiągnięcie celów „20/20/20” w zakresie klimatu i energii					Cel szczegółowy 5.1: Poprawa jakości ochrony środowiska Cel szczegółowy 5.3: Edukacja proekologiczna
4.	zmniejszenie odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do 10% oraz co najmniej 40% osób z młodego pokolenia powinno zdobywać wyższe wykształcenie	Cel szczegółowy 1.4: Stworzenie warunków do powszechnego dostępu do oświaty zgodnie z zainteresowaniami, zdolnościami młodzieży oraz potrzebami rynku pracy	Cel szczegółowy 2.2: Wsparcie rozwoju infrastruktury kulturalnej i sportowej			

Strategia Rozwoju Kraju 2020 jest elementem nowego systemu zarządzania rozwojem kraju, którego fundamenty zostały określone w znowelizowanej ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U.2017.1376 ze zm.) oraz w przyjętym przez Radę Ministrów 27 kwietnia 2009 r. dokumencie Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski. Wizja Polski 2020 wg założeń dokumentu to: aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka i sprawne państwo.

Tabela 2. Spójność Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego - Strategia Rozwoju Kraju 2020

Strategia Rozwoju Kraju 2020		Strategia Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego na lata 2018-2028				
		CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ				
		SPOŁECZNOŚĆ	INFRASTRUKTURA	GOSPODARKA	PRZESTRZEŃ	ŚRODOWISKO
Obszar strategiczny 1. Sprawne i efektywne państwo						
1.	Cel 1.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem	Cel szczegółowy 1.6: Rozwój społeczeństwa obywatelskiego w powiecie nowotomyskim	Cel szczegółowy 2.2: Wsparcie rozwoju infrastruktury kulturalnej i sportowej Cel szczegółowy 2.3: Rozwój infrastruktury technicznej przeciwdziałającej wykluczeniu cyfrowemu	Cel szczegółowy 3.1: Tworzenie warunków dla rozwoju aktywności gospodarczej		
2.	Cel 1.2. Zapewnienie środków na działania rozwojowe	Stworzenie warunków do powszechnego dostępu do oświaty zgodnie z zainteresowaniami, zdolnościami młodzieży oraz potrzebami rynku pracy	Cel szczegółowy 2.2: Wsparcie rozwoju infrastruktury kulturalnej i sportowej	Cel szczegółowy 3.3: Wsparcie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich w zakresie działalności pozarolniczej	Cel szczegółowy 4.1: Wsparcie rozwoju infrastruktury turystycznej w celu rozwoju różnych form turystyki	
3.	Cel 1.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela	Cel szczegółowy 1.1: System zapobiegania kryzysom rodziny oraz kompleksowego wsparcia osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych objętych pomocą społeczną Cel szczegółowy 1.2: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, aktywizacji zawodowej mieszkańców powiatu Cel szczegółowy 1.3: Wsparcie rozwoju usług opieki zdrowotnej i medycznej	Cel szczegółowy 2.2: Wsparcie rozwoju infrastruktury kulturalnej i sportowej			
Obszar strategiczny 2. Konkurencyjna gospodarka						
4.	Cel 2.1. Wzmocnienie stabilności			Cel szczegółowy 3.2: Promocja i wsparcie	Cel szczegółowy 4.1: Wsparcie rozwoju	

Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego na lata 2018 - 2028

	makroekonomicznej			lokalnego rolnictwa	infrastruktury turystycznej w celu rozwoju różnych form turystyki	
5.	Wzrost wydajności gospodarki			Cel szczegółowy 3.1: Tworzenie warunków dla rozwoju aktywności gospodarczej		
6.	Zwiększenie innowacyjności gospodarki			Cel szczegółowy 3.3: Wsparcie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich w zakresie działalności pozarolniczej		
7.	Rozwój kapitału ludzkiego	Cel szczegółowy 1.2: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, aktywizacji zawodowej mieszkańców powiatu Cel szczegółowy 1.4: Stworzenie warunków do powszechnego dostępu do oświaty zgodnie z zainteresowaniami, zdolnościami młodzieży oraz potrzebami rynku pracy Cel szczegółowy 1.6: Rozwój społeczeństwa obywatelskiego w powiecie nowotomyskim				
8.	Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych		Cel szczegółowy 2.3: Rozwój infrastruktury technicznej przeciwdziałającej wykluczeniu cyfrowemu			
9.	Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko					Cel szczegółowy 5.1: Poprawa jakości ochrony środowiska Cel szczegółowy 5.2: Ochrona zasobów przyrodniczych

10	Zwiększenie efektywności transportu		Cel szczegółowy 2.1: Budowa i modernizacja dróg wraz z ich najbliższym otoczeniem			
Obszar strategiczny 3. Spójność społeczna i terytorialna						
11	Integracja społeczna	Cel szczegółowy 1.6: Rozwój społeczeństwa obywatelskiego w powiecie nowotomyskim				
12	Zapewnienie dostępu do określonych standardów usług publicznych	Cel szczegółowy 1.5: Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego w powiecie nowotomyskim	Cel szczegółowy 2.3: Rozwój infrastruktury technicznej przeciwdziałającej wykluczeniu cyfrowemu			
13	Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego rozwoju oraz integracja przestrzenna			Cel szczegółowy 3.3: Wsparcie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich w zakresie działalności pozarolniczej	Cel szczegółowy 4.1: Wsparcie rozwoju infrastruktury turystycznej w celu rozwoju różnych form turystyki	

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. Opracowana została zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 27 marca 2003 roku. Głównym założeniem tego dokumentu jest połączenie działań planistycznych w sferze planowania przestrzennego, które łączy planowanie i działania sfery przestrzennej ze sferą społeczno-gospodarczą co oznacza zindywidualizowanie interwencji w oparciu polityki Unii Europejskiej.

W sferze wdrożeniowej KPZK 2030 proponuje:

- sukcesywne dokonanie w ciągu kilku najbliższych lat zasadniczego przeorganizowania systemu i wprowadzenie szeregu nowych rozwiązań prawnych i instytucjonalnych pozwalających na budowę spójnego, hierarchicznego układu planowania i zarządzania przestrzennego ukierunkowanego na realizację celów społeczno-gospodarczych wyznaczanych w odniesieniu do przestrzeni;
- wyznaczenie priorytetów inwestycyjnych i podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację;
- nadanie polityce przestrzennej bardziej europejskiego wymiaru
- zwiększenie roli koordynacyjnej polityki przestrzennej w stosunku do polityk sektorowych mających największy wpływ na sytuację przestrzenną kraju i poszczególnych terytoriów.

Tabela 3. Spójność Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego - Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030		Strategia Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego na lata 2018-2028				
		CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ				
		SPOŁECZNOŚĆ	INFRASTRUKTURA	GOSPODARKA	PRZESTRZEŃ	ŚRODOWISKO
1.	Cel 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności			Cel szczegółowy 3.2: Promocja i wsparcie lokalnego rolnictwa Cel szczegółowy 3.3: Wsparcie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich w zakresie działalności pozarolniczej		
2.	Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów				Cel szczegółowy 4.1: Wsparcie rozwoju infrastruktury turystycznej w celu rozwoju różnych form turystyki	
3.	Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej		Cel szczegółowy 2.1: Budowa i modernizacja dróg wraz z ich najbliższym otoczeniem			
4.	Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski					Cel szczegółowy 5.1: Poprawa jakości ochrony środowiska
5.	Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa					Cel szczegółowy 5.2: Ochrona zasobów przyrodniczych
6.	Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego				Cel szczegółowy 4.2: Poprawa	

					dostępności do usług publicznych dla osób niepełnosprawnych	
--	--	--	--	--	---	--

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 jest dokumentem określającym cele i sposób działania podmiotów publicznych. Dokument wyznacza cele polityki rozwoju regionalnego wobec obszarów wiejskich i miejskich, oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu. Celem strategicznym Strategii jest nakreślenie działań poprzez wykorzystanie specyficznych regionalnych potencjałów, które w większej perspektywie przyczynią się do rozwoju kraju przy zachowaniu pewnego stopnia konkurencyjności, spójności oraz sprawności wszystkich działań. Dokument ten jest odniesieniem do polityk spójności Unii Europejskiej.

Tabela 4. Spójność Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020		Strategia Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego na lata 2018-2028				
		CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ				
		SPOŁECZNOŚĆ	INFRASTRUKTURA	GOSPODARKA	PRZESTRZEŃ	ŚRODOWISKO
1.	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”), sprzyjającej spójności			Cel szczegółowy 3.2: Promocja i wsparcie lokalnego rolnictwa Cel szczegółowy 3.3: Wsparcie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich w zakresie działalności pozarolniczej		
2.	Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”),				Cel szczegółowy 4.1: Wsparcie rozwoju infrastruktury turystycznej w celu rozwoju różnych form turystyki	
3.	Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”).		Cel szczegółowy 2.1: Budowa i modernizacja dróg wraz z ich najbliższym otoczeniem			

Dokument Polityka Transportowa Państwa na lata 2006 – 2025 określa zadania i cele wynikające z rozwoju i wdrożenia polityki transportowej w Polsce. Osiągnięcie założonych celów ma umożliwić zrównanie rozwoju cywilizacyjnego i poziomu życia względem krajów Europy Zachodniej. Polityka Transportowa wyznacza zadania do roku 2025 jakimi są:

1. Unowocześnienie podstawowej sieci transportowej i zapewnienie wysokiej jakości usług transportowych co umożliwi rozwój gospodarczy kraju
2. Zakończenie restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstw transportowych oraz dokończenie procesu liberalizacji poszczególnych rynków transportowych
3. Stworzenie systemu efektywnej współpracy pomiędzy rządem i samorządami w dziedzinie transportu
4. Zapewnienie bezpieczeństwa w transporcie

Celem Polityki Transportowej Państwa jest zatem spełnienie racjonalnych oczekiwań społeczeństwa wywołanych wzrostem mobilności, co oznacza wzrost zapotrzebowania na dostępność transportową, uwzględniając przy tym wieloletnie niedoinwestowanie systemu transportu oraz następujące czynniki:

1. tempo wzrostu gospodarczego, przekraczające obecnie 5% PKB rocznie, które spowoduje dalszy wzrost zapotrzebowania na transport,
2. przekształcenia przestrzenne oraz zmiany stylu życia, które będą powodowały wydłużanie podróży,
3. konieczność zmniejszania negatywnego oddziaływania transportu na środowisko przyrodnicze i warunki życia.

Tabela 5. Spójność Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego - Polityka Transportowa Państwa na lata 2006-2025

Polityka Transportowa Państwa na lata 2006 - 2025		Strategia Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego na lata 2018-2028				
		CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ				
		SPOŁECZNOŚĆ	INFRASTRUKTURA	GOSPODARKA	PRZESTRZEŃ	ŚRODOWISKO
1.	Poprawa dostępności transportowej i jakości transportu jako czynnik poprawy warunków życia i usuwania barier rozwojowych gospodarki.		Cel szczegółowy 2.1: Budowa i modernizacja dróg wraz z ich najbliższym otoczeniem			
2.	Wspieranie konkurencyjności gospodarki polskiej jako kluczowy instrument rozwoju gospodarczego.			Cel szczegółowy 3.1: Tworzenie warunków dla rozwoju aktywności gospodarcze		
3.	Poprawa efektywności funkcjonowania systemu transportowego.		Cel szczegółowy 2.1: Budowa i modernizacja dróg wraz z ich najbliższym otoczeniem			
4.	Integracja systemu transportowego – w układzie gałęziowym i terytorialnym.		Cel szczegółowy 2.1: Budowa i modernizacja dróg wraz z ich najbliższym otoczeniem			
5.	Poprawa bezpieczeństwa prowadząca do radykalnej redukcji liczby wypadków i ograniczenia ich skutków (zabici, ranni) oraz – w rozumieniu społecznym – do poprawy bezpieczeństwa osobistego użytkowników transportu i ochrony ładunków.	Cel szczegółowy 1.5: Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego w powiecie nowotomyskim				
6.	Ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko i warunki życia.					Cel szczegółowy 5.1: Poprawa jakości ochrony środowiska

3.2. Poziom mikroekonomiczny

Podstawowym celem jaki określa Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. jest poprawa jakości życia. Służyć ma temu praca, dająca dochody pozwalające realizować cele, zarówno materialne, jak i duchowe, oraz przedsiębiorczość, która jest źródłem pracy. Realizacja celów wymaga zarówno odpowiedniej edukacji, jak i infrastruktury. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego jest spójna z celami określonymi na szczeblu regionalnym, co przedstawiono w **Tabeli 6**.

Tabela 6. Spójność Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego z dokumentami strategicznymi szczebla regionalnego

Dokument strategiczny szczebla regionalnego	Założenia dokumentu, z którym spójne są cele Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku	<p><u>Cel strategiczny 1: Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej Regionu</u> Cel operacyjny 1.1. Zwiększenie spójności sieci drogowej</p> <p><u>Cel strategiczny 2. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami</u> Cel operacyjny 2.3. Ochrona zasobów leśnych i racjonalne ich wykorzystanie Cel operacyjny 2.4. Wykorzystanie, racjonalizacja gospodarki zasobami kopalin oraz ograniczanie skutków ich eksploatacji Cel operacyjny 2.5. Ograniczanie emisji substancji do atmosfery Cel operacyjny 2.6. Uporządkowanie gospodarki odpadami Cel operacyjny 2.7. Poprawa gospodarki wodno – ściekowej Cel operacyjny 2.10. Promocja postaw ekologicznych</p> <p><u>Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa</u> Cel operacyjny 5.1. Wsparcie ośrodków lokalnych Cel operacyjny 5.2. Rozwój obszarów wiejskich</p> <p><u>Cel strategiczny 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu</u> Cel operacyjny 6.3. Rozwój sieci i kooperacji w gospodarce regionu Cel operacyjny 6.10. Poprawa warunków dla rozwoju rolnictwa i przetwórstwa Rolnego</p> <p><u>Cel strategiczny 7. Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia</u> Cel operacyjny 7.3. Promocja przedsiębiorczości i zatrudnialności Cel operacyjny 7.5. Wzmocnienie szkolnictwa zawodowego i technicznego oraz poprawa organizacji rynku pracy</p> <p><u>Cel strategiczny 8. Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa</u> Cel operacyjny 8.1. Wzmacnianie aktywności zawodowej</p>

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego wykazuje spójność z celami i kierunkami działań, które zostały określone w dokumentach strategicznych na szczeblu lokalnym w poszczególnych gminach wchodzących w skład powiatu. Poniższa Tabela 7 przedstawia podstawowe założenia poszczególnych dokumentów, z którymi spójne są cele Strategii Rozwoju Powiatu Nowotomyskiego.

Tabela 7. Spójność Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego z dokumentami strategicznymi szczebla lokalnego

Dokument strategiczny szczebla lokalnego	Założenia dokumentu, z którym spójne są cele Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego
Strategia Rozwoju Gminy Nowy Tomyśl na lata 2015-2025	<p>Obszary priorytetowe i cele strategiczne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przestrzeń i infrastruktura: Nowoczesna i odpowiadająca potrzebom mieszkańców infrastruktura komunalna 2. Gospodarka: Efektywna gospodarka, wykorzystująca lokalne zasoby i wspierająca rozwój lokalnej przedsiębiorczości 3. Społeczeństwo: Poprawa jakości życia poprzez zagwarantowanie mieszkańcom wysokiej jakości usług społecznych stanowiących odpowiedź na ich potrzeby 4. Środowisko: Poszanowanie środowiska naturalnego oraz kształcenie świadomego ekologicznie społeczeństwa
Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Lwówek 2011-2021	<p>Cele strategiczne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dostosowanie przestrzeni gminy do wyzwań XXI wieku 2. Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjału rozwojowego gminy 3. Wzrost kompetencji mieszkańców oraz rozwój kapitału ludzkiego 4. Wzrost spójności i bezpieczeństwa społecznego
Strategia Rozwoju Gminy Miedzichowo na lata 2015-2020	<ol style="list-style-type: none"> 1. Infrastruktura techniczna 2. Infrastruktura społeczna 3. Infrastruktura turystyczna 4. Inwestycje w kapitał ludzki
Strategia Rozwoju Gminy Opalenica na lata 2015-2023	<p>Cele strategiczne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizacja i rozbudowa sieci drogowej w Gminie 2. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w całej Gminie 3. Aktywizacja gospodarcza Gminy 4. Rozwój systemu usług społecznych w Gminie 5. Dbalność o środowisko naturalne Gminy
Strategia zintegrowanego rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Zbąszyń do 2022 roku	<p>Cele wiodące:</p> <ol style="list-style-type: none"> A. Wysoka jakość życia w Gminie Zbąszyń B. Poprawa warunków rozwoju przedsiębiorczości i innowacji w Gminie Zbąszyń C. Ochrona i zrównoważone wykorzystanie dziedzictwa przyrodniczego, historycznego i kulturowego gminy
Strategia Rozwoju Gminy Kuślin 2008-2015	<p>Cele rozwoju strategicznego:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie mieszkańcom możliwie najlepszego poziomu życia 2. Wypracowanie pozytywnego wizerunku gminy jako nowoczesnej, dynamicznie rozwijającej się,

	bezpiecznej i dbającej o ekologię 3. Dostosowanie potencjału, struktury i organizacji wewnętrznej gminy do nowych wyzwań i wymagań w dłuższym horyzoncie czasowym 4. Ukształtowanie zdrowego i mądrego społeczeństwa 5. Zachowanie zasobów naturalnych, architektonicznych i kulturowych
--	---

4. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA

4.1. Położenie geograficzne

Powiat Nowotomyski położony jest w zachodniej części województwa wielkopolskiego, stanowiąc granicę z województwem lubuskim. Powiat Nowotomyski jest jednym z 31 powiatów tworzących województwo wielkopolskie i sąsiaduje z powiatami:

- województwa wielkopolskiego
 - od północy: Powiat Międzychodzki, Powiat Szamotulski,
 - od wschodu: Powiat Poznański,
 - od południa: Powiat Grodziski, Powiat Wolsztyński,
- województwa lubuskiego
 - od zachodu: Powiat Zielonogórski, Powiat Świebodziński, Powiat Międzyrzecki.

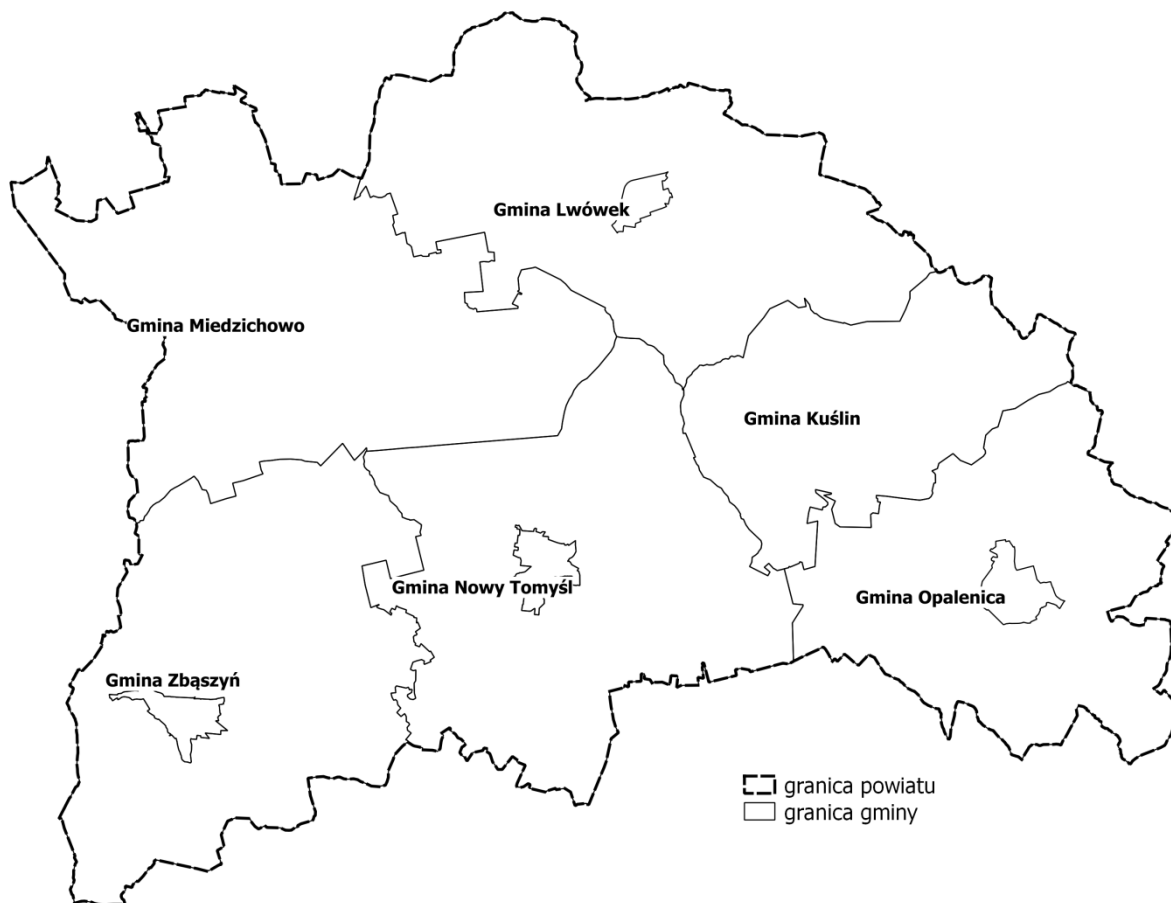

Rycina 1. Położenie powiatu nowotomyskiego na tle województwa wielkopolskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie OpenStreetMaps

Siedziba władz powiatowych znajduje się w Nowym Tomyślu. Powiat tworzy sześć gmin, w tym:

- miejsko-wiejskie: Lwówek, Nowy Tomyśl, Opalenica, Zbąszyń,
- wiejskie: Kuślin, Miedzichowo.

Rycina 2. Podział powiatu nowotomyskiego na jednostki gminne

Źródło: opracowanie własne na podstawie OpenStreetMaps

Powiat Nowotomyski według danych GUS na 2016 r. zajmuje 1014 km², co stanowi 3,40% powierzchni województwa wielkopolskiego. Poniższa tabela przedstawia powierzchnię poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu. Powierzchniowo największą jednostką jest gmina Miedzichowo zajmując 209 km².

Tabela 8. Powierzchnia i gęstość zaludnienia w poszczególnych jednostkach powiatu nowotomyskiego

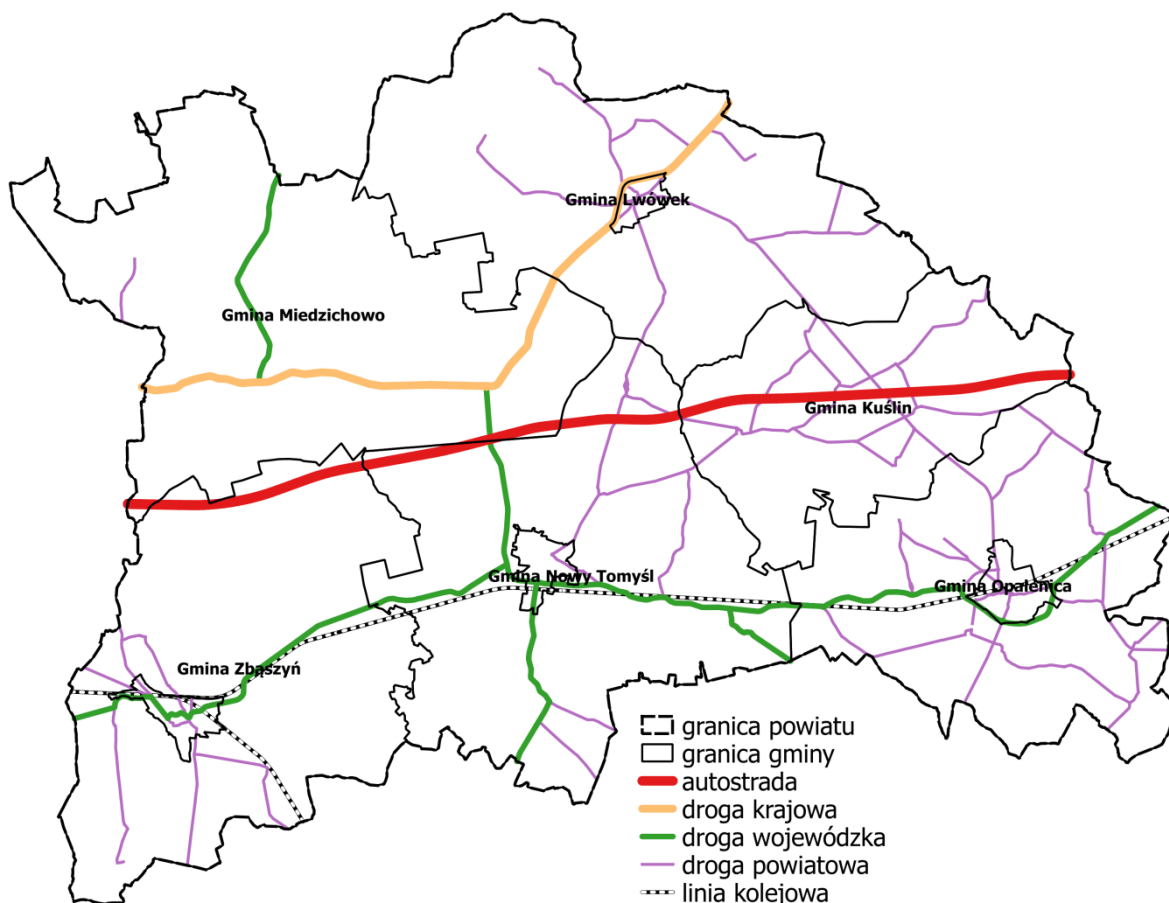
Nazwa jednostki	Powierzchnia km ²	Gęstość zaludnienia os/1km ²
Woj. Wielkopolskie	29 826	117
Powiat nowotomyski	1 014	74
Lwówek	184	51
Nowy Tomyśl	186	142
Opalenica	149	110
Zbąszyń	180	76
Kuślin	106	52
Miedzichowo	209	18

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Położenie komunikacyjne powiatu nowotomyskiego jest bardzo korzystne ze względu na obecność europejskich szlaków komunikacyjnych. Przez teren powiatu przebiega ważny

drogowy węzeł komunikacyjny - autostrada A2 stanowiąca fragment drogi międzynarodowej E30.

Ponadto w niedalekiej odległości znajdują się lotniska: Międzynarodowy Port Lotniczy Poznań – Ławica, odległy 25 km od granic powiatu i 55 km od Nowego Tomysła oraz Port Lotniczy Zielona Góra – Babimost, odległy 15 km od granic powiatu i 40 km od Nowego Tomysła.

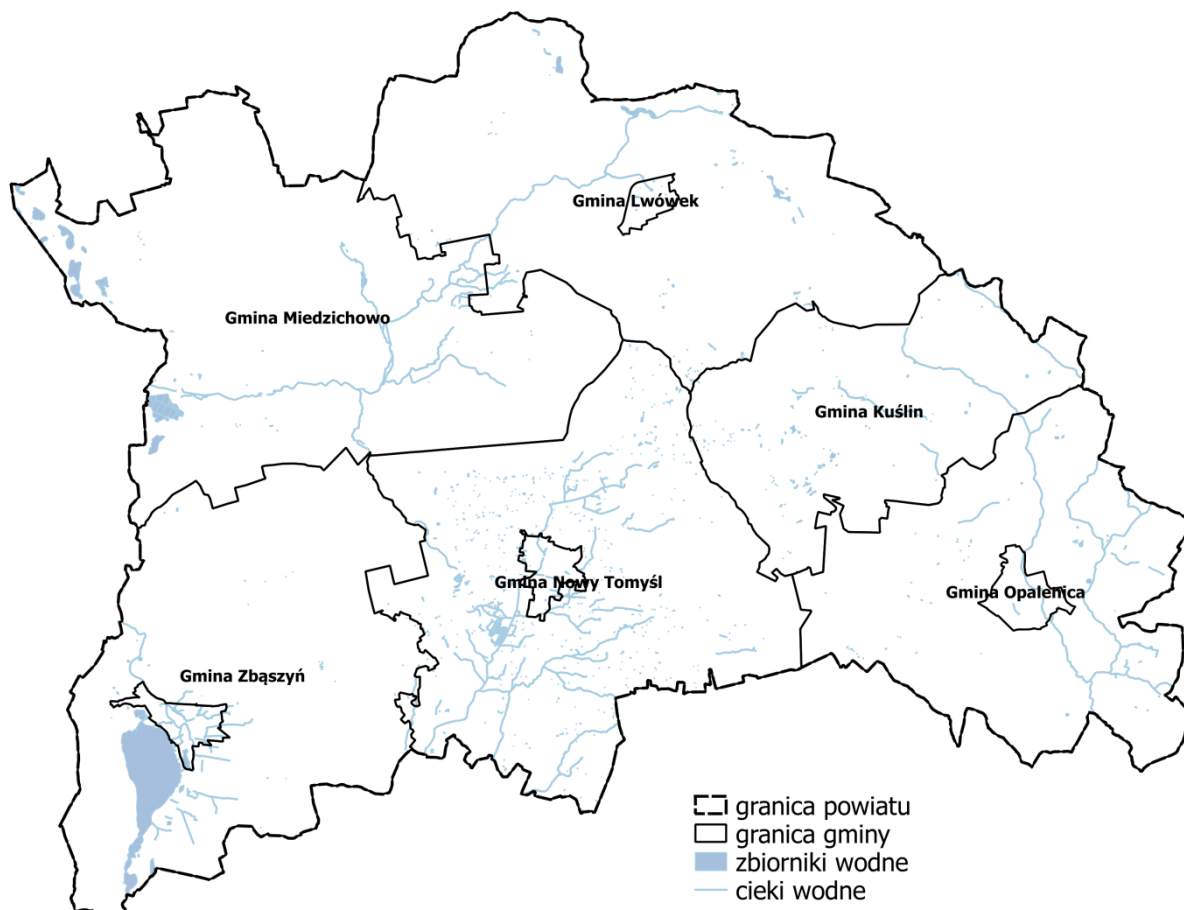
Rycina 3. Sieć komunikacyjna na terenie powiatu nowotomyskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie OpenStreetMaps

Według podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego powiat nowotomyski położony jest w makroregionie Pojezierza Wielkopolskiego, w mezoregionie Pojezierze Poznańskie oraz w makroregionie Pojezierze Lubuskie, w mezoregionie Bruzda Zbąszyńska. Krajobraz powiatu nowotomyskiego został ukształtowany przez łądolód skandynawski, przez zlodowacenie bałtyckie, dominującym elementem jest Sandr Nowotomyski, który stanowi płaski, rozległy obszar największej w Wielkopolsce równiny sandrowej. Obszar należy do mało urodzajnych, na podłożu piaszczystym rozciągają się obszary borów sosnowych i niezbyt żyznych pól. Rzeźba terenu poszczególnych obszarów powiatu należy do

urozmaiconych. Najniżej położony punkt w powiecie znajduje się na wysokości 50,1 m n.p.m. w okolicach Jabłonki Starej w gminie Miedzichowo, a najwyżej 138,0 m n.p.m. na terenie pomiędzy Chmielinkiem, a Lwówkiem. Deniwelacje terenu wynoszą 87,9 m, co wskazuje na nieznaczne zróżnicowanie ukształtowania powierzchni powiatu.

Charakter nizinny terenu wpłynął na charakterystykę wód powierzchniowych. Wody płynące cechują się powolnym nurtem i niewielkimi przepływami. Główne stosunki wodne wyznacza rzeka Obra, która przepływa przez gminy Miedzichowo i Zbąszyń.

Rycina 4. Sieć rzeczna na terenie powiatu nowotomyskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie OpenStreetMaps

4.2. Prawne formy ochrony przyrody

Zgodnie z ustawą z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2018r., po. 142) spośród wymienionych form ochrony przyrody, na terenie powiatu występują:

- Obszary Natura 2000

Specjalne obszary ochrony (SOO)

- Rynna Jezior Obrzańskich - PLH080002 Teren położony w regionie Bruzdy Zbąszyńskiej, stanowiącej szerokie obniżenie pomiędzy Pojezierzem Łagowskim, a Pojezierzem Poznańskim. Obszar charakteryzuje się skomplikowanym układem hydrograficznym: Obrza wcina się w południkowo zorientowaną rynnę, przepływa przez szereg jezior, w tym największe Jez. Zbąszyńskie (7,4 km²). Jeziora są płytkie, eutroficzne, otoczone rozległymi obszarami torfowisk oraz lasami łągowymi. Lesistość obszaru jest duża, wynosi ok. 45%, przeważają bory sosnowe. W ostoi utrzymują się też rozległe połacie łąk i pastwisk.

- Dolina Mogielnicy - PLH300033 Ostoja położona w środkowej części Pojezierza Poznańskiego. Obejmuje dobrze zachowane kompleksy lasów liściastych w dolinie rzeki Mogilnicy. Lasy dorzecza Mogilnicy stanowią bardzo cenny obiekt przyrodniczy. Skupiają przede wszystkim łągi dębowo-wiązowo-jesionowe, grądy środkowoeuropejskie oraz łągi jesionowo-olszowe o różnym stopniu zachowania.

- Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry - PLB080002

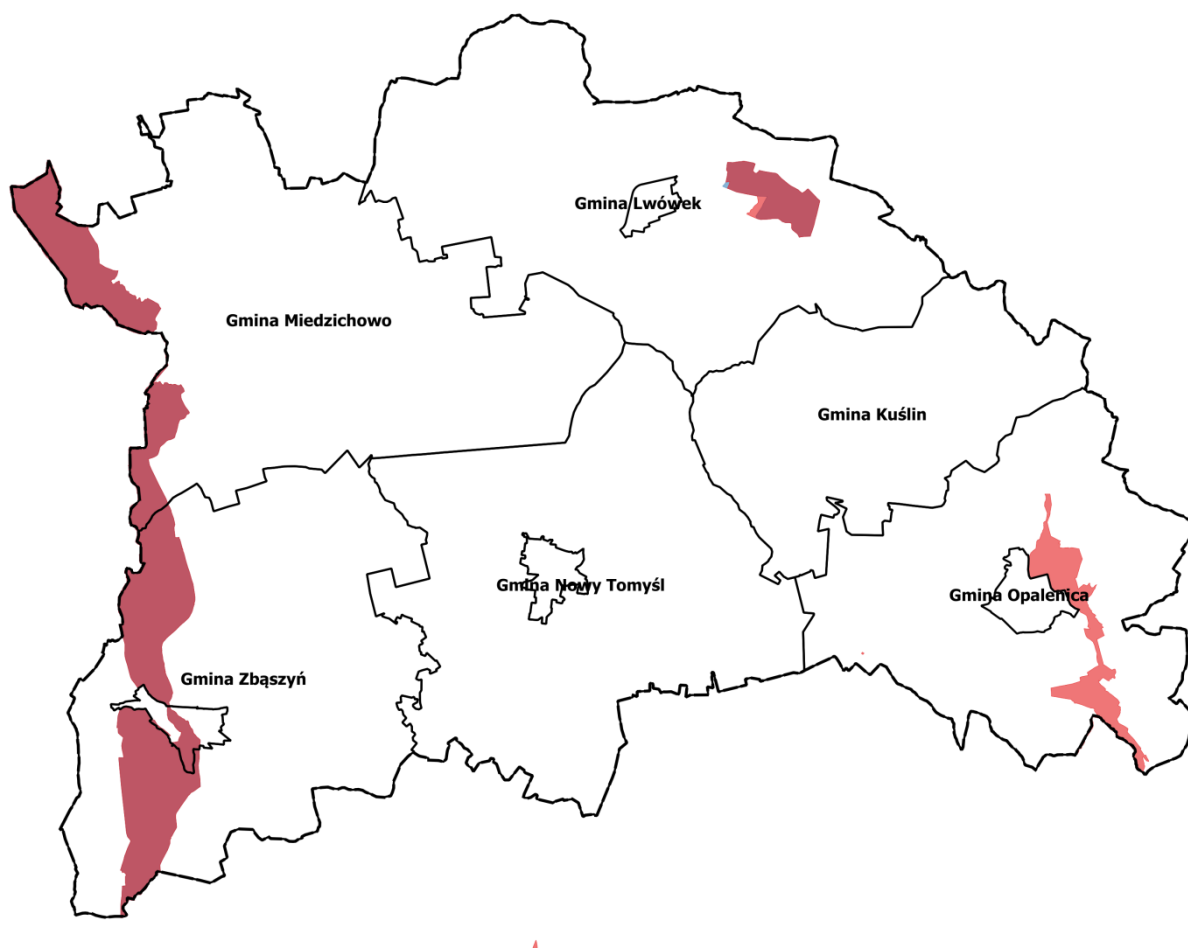
Obszary specjalnej ochrony (OSO)

- Jezioro Zgierzynieckie - PLB300009 Obszar, należący do najmniejszych obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 w Polsce, obejmuje zarastające eutroficzne Jezioro Zgierzynieckie o niedostępnych brzegach oraz otaczający je bardzo szeroki pas szuwarów, a także przyległe mokradła i łąki, które powstały w wyniku osuszenia znacznie rozleglejszego niegdyś zbiornika wodnego. W obrębie obszaru znajduje się niewielki kompleks leśny o wielowarstwowym podszytcie, ze starodrzewem reprezentującym cenny zespół łągu wiązowo-jesionowego.

- Ostoja zgierzyniecka - PLH300007. Obszar obejmuje nieckę rozległego niegdyś jeziora. Po jego osuszeniu nastąpił proces eutrofizacji i zarastania zbiornika. Najniższa część niecki zajęta jest obecnie przez rozległe szuwary z kilkoma niedużymi i płytkimi oczkami wodnymi (Smolny Staw, Wielki Staw i Mały Staw) zajmującymi łącznie 7,8 ha. Największe z nich, Wielki Staw, ma powierzchnię około 5 ha, a głębokość ok. 1 m. Poza nimi znajdują się tutaj

również mniejsze oczka wodne. Do jeziora przylega kompleks dojrzałych lasów łągowych i olsów rezerwat "Wielki Las". Podstawowym walorem obszaru jest kompleks siedlisk typowych dla zarastającego, eutroficznego jeziora położonego w ekstensywnie użytkowanym krajobrazie rolniczo-leśnym.

- Jeziora Pszczewskie i Dolina Obry - PLB080005. Obszar obejmuje szerokie, południkowe obniżenie położone pomiędzy Pojezierzem Łagowskim, a Pojezierzem Poznańskim. Rzeka Obra przepływając, przecina wiele jezior polodowcowych, z których największe to Jezioro Zbąszyńskie. Jeziora są płytkie, eutroficzne, otoczone rozległymi torfowiskami niskimi i przejściowymi wśród lasów łągowych. Lesistość wynosi ok. 45% powierzchni obszaru, przeważają bory sosnowe. Obszar ważny dla fauny związanej z siedliskami wodno-błotnymi.

Rycina 5. Położenie obszarów Natura2000 na tle powiatu nowotomyskiego

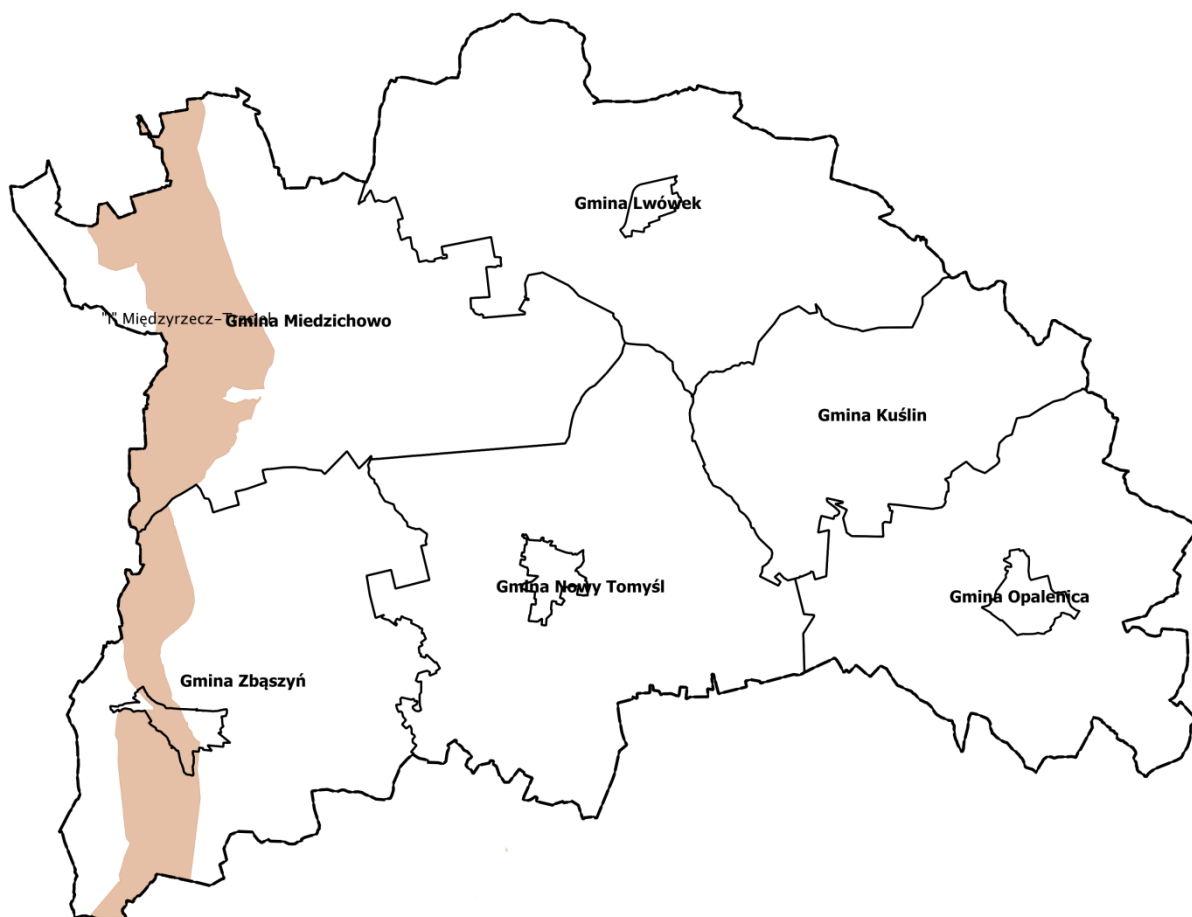
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych gdos.gov.pl

- Obszary chronionego krajobrazu

- Pojezierze Sławskie, Pradolina Obry i Rynna Zbąszyńska Obszar utworzony został w celu ochrony zbiorników wodnych występujących na tym terenie. Obszar chroniony biegnie rynną zbąszyńską obejmując m.in. jeziora Zbąszyńskie, Nowowiejskie, Grójeckie, Chobienickie, Wielkowiejskie, Kopanickie i Wąchobskie oraz jeziora: Wolsztyńskie,

Berzyńskie, Wilcze, część Rudzienieckiego. Ochroną objęte są także rzeki i kanały odwadniające należące do systemu wodnego Obry.

- "I" Międzyrzecz-Trzciel Obszar znajduje się w gminie Miedzichowo obejmując przede wszystkim lasy, które zajmują aż 70% powierzchni oraz podmokłe łąki, które tworzą doskonałe środowisko dla bogatej fauny. Obszar chroni tutejsze lasy, ale także śródpolne torfowiska i bagna.

Rycina 6. Położenie obszarów chronionego krajobrazu na tle powiatu nowotomyskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych gdos.gov.pl

- Rezerваты przyrody

- Rezerwat „Wielki Las”. Rezerwat leśny (pow. 78,63 ha, utworzony w 1959 r.), położony 5 km na wschód od Lwówka, na płn. od szosy Lwówek-Opalenica, na wys. ok. 96 m n.p.m. Znajduje się w płn. części dorzecza Mogilnicy. Ochronie podlega fragment ponad stuletniego łągu jesionowo-wiązowego, będącego rzadkością w Wielkopolsce.

- Rezerwat „Urbanowo” Rezerwat leśny utworzony w roku 1960 na obszarze 7,73 ha. Położony jest w odległości 4 km na południowy – wschód od Opalenicy. Obejmuje zespół

łęgowego lasu olszowego w wieku około 100 lat, rosnącego na płaskim okresowo podtapianym terenie terasy zalewowej doliny Mogilnicy.

- Rezerwat na Jeziorze Zgierzynieckim im. Bolesława Papięgo. Rezerwat faunistyczny (pow. 98,65 ha, utworzony w 1974 r.), położony 5 km na wschód od Lwówka, po południowej stronie drogi ze Zgierzynki do Brodów, na wys. ok. 93 m n.p.m. Znajduje się w północnej części dorzecza Mogilnicy i obejmuje płytkie, zarastające jezioro oraz łąki otaczające zabagnione brzegi.

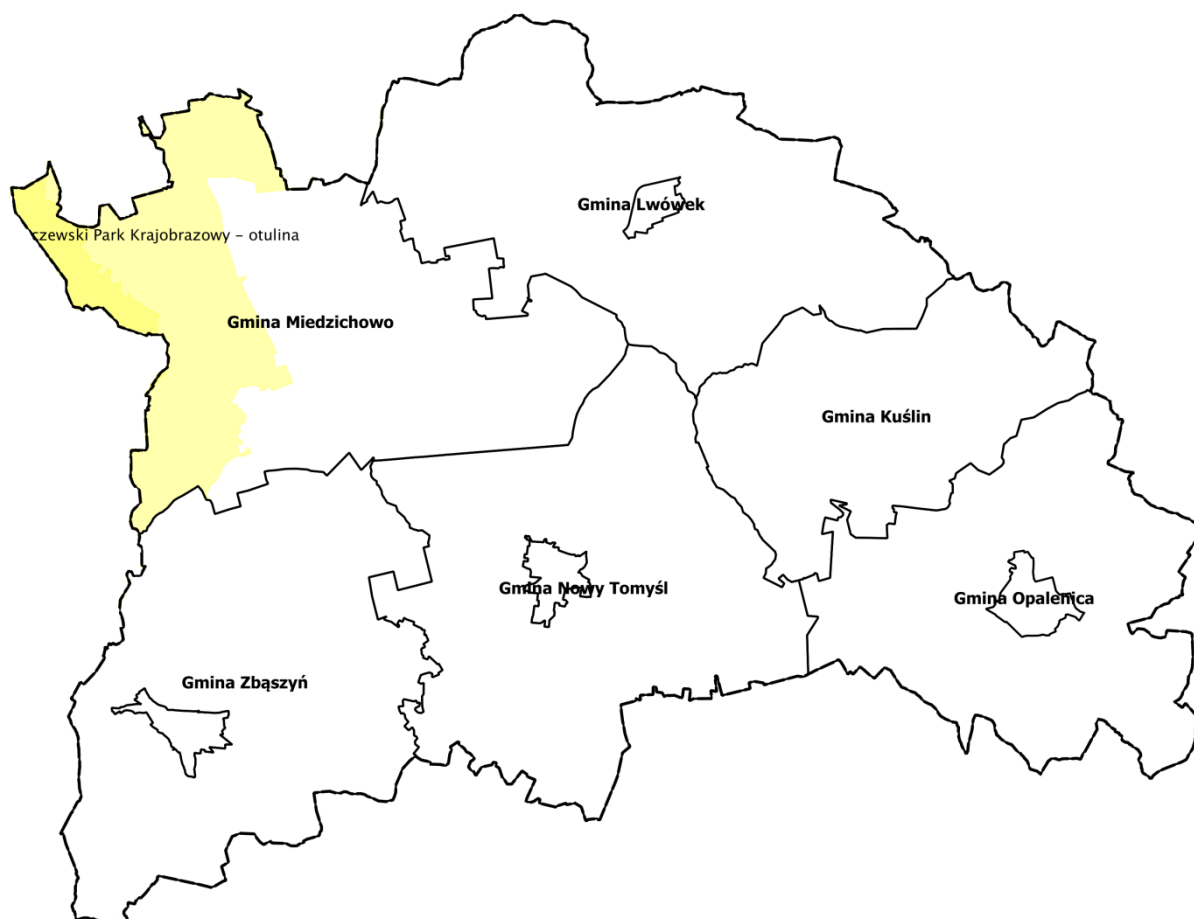

Rycina 7. Położenie rezerwatów przyrody na tle powiatu nowotomyskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych gdos.gov.pl

- Parki krajobrazowe

- Pszczewski Park Krajobrazowy. Pszczewski Park Krajobrazowy utworzono w 1986 r. obejmując powierzchnię 122,2 km² na pograniczu województwa lubuskiego i wielkopolskiego. Park jest obszarem niezwykle atrakcyjnym przyrodniczo i krajobrazowo. Leży na Pojezierzu Poznańskim i obejmuje swym zasięgiem teren ukształtowany w okresie zlodowacenia bałtyckiego, co wpływa na występujący krajobraz: morenowy, sandrowy i dolinny. Charakterystycznym elementem tutejszej rzeźby terenu są liczne rynny jeziorne.

Rycina 8. Położenie parków krajobrazowych na tle powiatu nowotomyskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych gdos.gov.pl

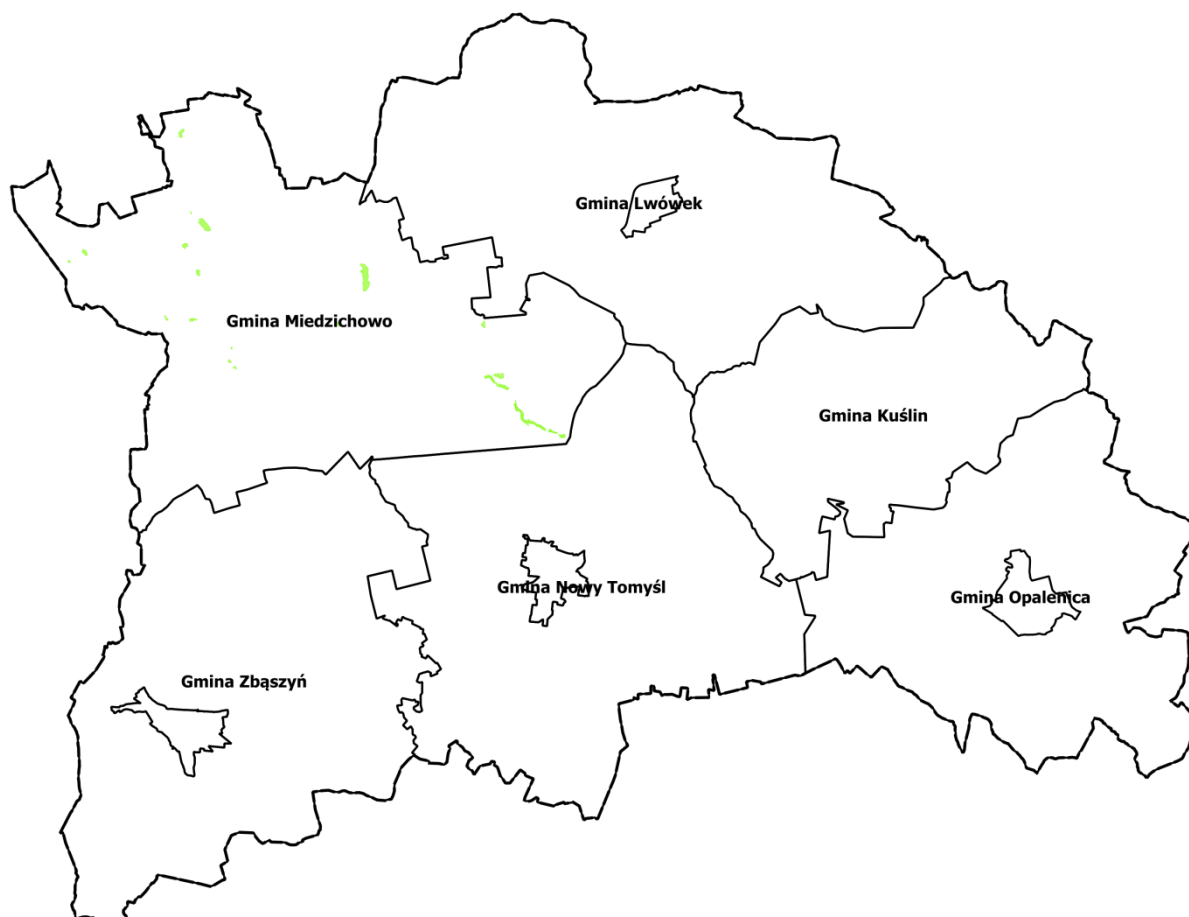
- Pomniki przyrody

Na terenie powiatu nowotomyskiego znajduje się 196 pomników przyrody.

- Użytki ekologiczne

1. Jezioro Pąchowskie
2. Torfowisko przejściowe i mechowisko
3. Torfowisko Koło Wieży
4. Podmokła łąka
5. Kompleks terenów podmokłych
6. Podmokła łąka
7. Teren podmokły
8. Zalesione zagłębienie
9. Śródleśne bagno
10. Bagno
11. Półotwarta powierzchnia leśna

12. Mokrzyzna przy autostradzie
13. Mokrzyzna II
14. Bagno śródleśne
15. Śródleśne oczko wodne
16. Użytek ekologiczny (siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków)
17. Użytek ekologiczny (siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków)
18. Użytek ekologiczny (nieużytek, bagno)
19. Użytek ekologiczny - Mokrzyzny I
20. Użytek ekologiczny - Śródleśne bagno
21. Użytek ekologiczny - Jezioro Silna Mała

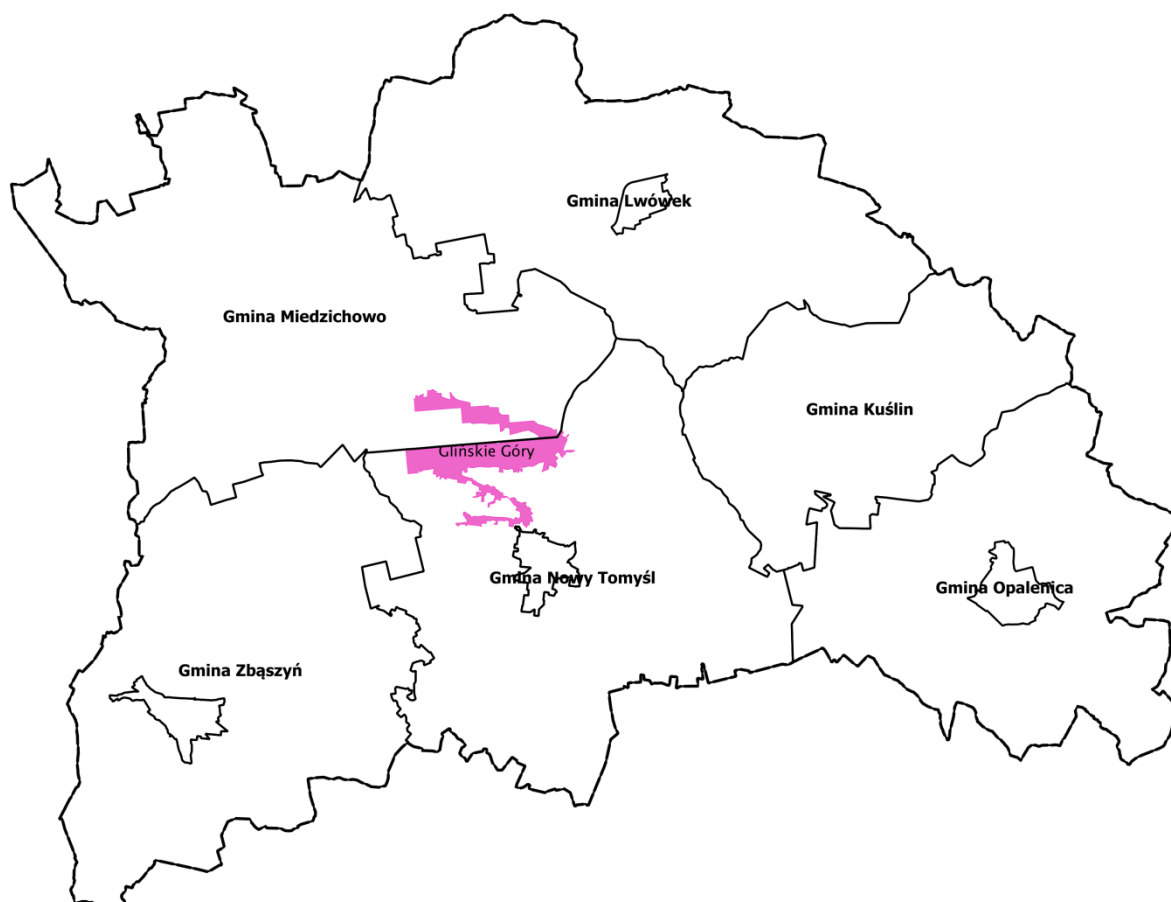

Rycina 9. Położenie użytków ekologicznych na tle powiatu nowotomyskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych gdos.gov.pl

- Zespoły przyrodniczo - krajobrazowe

- Glińskie Góry, forma znajdująca się na terenie gminy Nowy Tomyśl i Miedzichowo. Utworzony w celu ochrony ciągu wydm parabolicznych, gdzie niemal cała powierzchnia pokryta jest lasami pełniącymi funkcje glebochronne.

Rycina 10. Położenie zespołów przyrodniczo - krajobrazowych na tle powiatu nowotomyskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych gdos.gov.pl

Tabela 9. Udział procentowy poszczególnej form ochrony przyrody dla powiatu w 2016 roku

Forma ochrony	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni powiatu [%]
rezerваты przyrody	184,99	13,98
parki krajobrazowe razem	1 063,40	0,18
obszary chronionego krajobrazu razem	11 704,00	1,05
rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody na obszarach chronionego krajobrazu	27,22	11,57
użytki ekologiczne	85,45	0,03
zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	1 141,30	0,08
Ogółem	14 151,92	1,13

Źródło: Bank Danych lokalnych

4.3. Stan środowiska naturalnego

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, organ wykonawczy powiatu w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza powiatowe programy ochrony środowiska. Sporządzony Program Ochrony Środowiska dla powiatu nowotomyskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025 zawiera szczegółową analizę elementów środowiska, następnie dokonano oceny zagrożeń i tendencji przeobrażeń środowiska na terenie powiatu nowotomyskiego.

W dokumencie zostały określone priorytety, cele ekologiczne oraz zadania, jakie należy podjąć w celu ochrony środowiska na terenie powiatu nowotomyskiego:

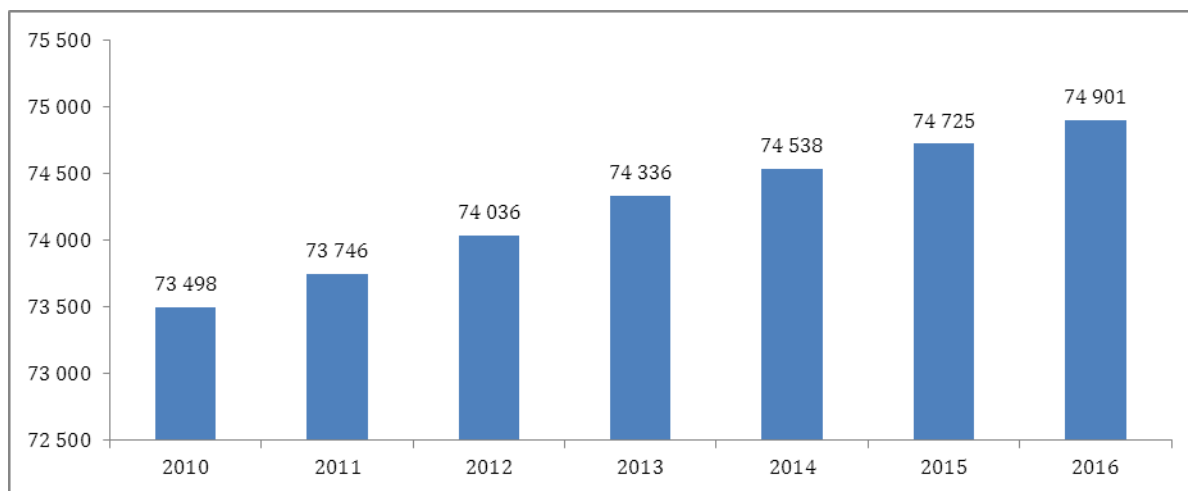
OBSZAR INTERWENCJI	PROBLEM/ZAGROŻENIE	CEL POPRAWY
Ochrona klimatu i jakości powietrza	przekroczenia poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń powietrza (pył PM10) mały udział wykorzystania OZE w produkcji energii	- dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm, - ograniczenie emisji gazów cieplarnianych
Zagrożenie hałasem	przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomu hałasu, głównie komunikacyjnego	- dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu, - zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas
Pola elektromagnetyczne	wzrost liczby źródeł pól elektromagnetycznych oraz zwiększenie ich koncentracji	- utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych
Gospodarowanie wodami	zły stan wód powierzchniowych płynących i stojących zagrożenie powodziowe	- osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód, - zwiększenie retencji wodnej - bezpieczeństwo powodziowe
Gospodarka wodno-ściekowa	zła jakość wód powierzchniowych niski stopień skanalizowania w niektórych gminach powiatu	- poprawa jakości wody powierzchniowej - wyższy stopień skanalizowania
Zasoby geologiczne	występowanie terenów wymagających rekultywacji	- rekultywacja terenów poeksploatacyjnych
Gleby	zagrożenia naturalne: erozja, osuwiska zakwaszenie gleb	- dobra jakość gleb - rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	nieprzestrzeganie przez wszystkich mieszkańców zasad segregacji odpadów wysokie koszty funkcjonowania systemu odbioru opadów i ich zagospodarowania „dzikie” wysypiska odpadów -niedostateczne usuwanie wyrobów	- osiągnięcie wysokiego poziomu segregacji odpadów przez mieszkańców uszczelnienie systemu gospodarki odpadami - bieżąca likwidacja wysypisk odpadów - całkowite usunięcie wyrobów azbestowych z terenu powiatu

	azbestowych z terenu powiatu	
Zasoby przyrodnicze	presja urbanizacyjna na obszary cenne przyrodniczo presja turystyczna i rekreacyjna na obszary cenne przyrodniczo	- zachowanie różnorodności biologicznej
Zagrożenie poważnymi awariami	wzrost zagrożenia związanego z transportem towarów niebezpiecznych	- utrzymanie stanu bez incydentów o znamionach poważnej awarii

5. SYTUACJA SPOŁECZNA

5.1. Struktura demograficzna

Według danych GUS w powiecie nowotomyskim liczba ludności w latach 2010-2016 wzrosła o 1 403 osoby, co wskazuje na pozytywne tendencje w strukturze demograficznej obszaru. **Wykres 1** obrazuje zmianę liczby ludności w latach 2010-2016 na terenie powiatu nowotomyskiego.

Wykres 1. Liczba ludności w powiecie nowotomyskim w latach 2010-2016

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Podział liczby ludności powiatu nowotomyskiego rozkłada się w sposób zróżnicowany w podziale na poszczególne gminy, co przedstawia poniższa **Tabela 10**. W 2016 r. liczba ludności powiatu nowotomyskiego wynosiła 74 901 osób, co stanowiło 2,77% liczby ludności w województwie wielkopolskim. Najwyższy odsetek stanowili mieszkańcy gminy Nowy Tomyśl (35,23% mieszkańców powiatu). Kolejną gminą skupiającą wysoką liczbę ludności była Opalenica (21,88%), Zbąszyń (18,25%) oraz Lwówek (12,38%). Gminy wiejskie charakteryzowały się niższą liczbą ludności, Kuślin 7,38% ludności powiatu oraz Miedzichowo 4,88%. W latach 2012-2016 spadek liczby ludności nastąpił na terenie gmin wiejskich Kuślin i Miedzichowo oraz gminy miejsko-wiejskiej Lwówek. Największy przyrost liczby ludności dotyczył gminy Nowy Tomyśl, następnie gminy Opalenica oraz Zbąszyń.

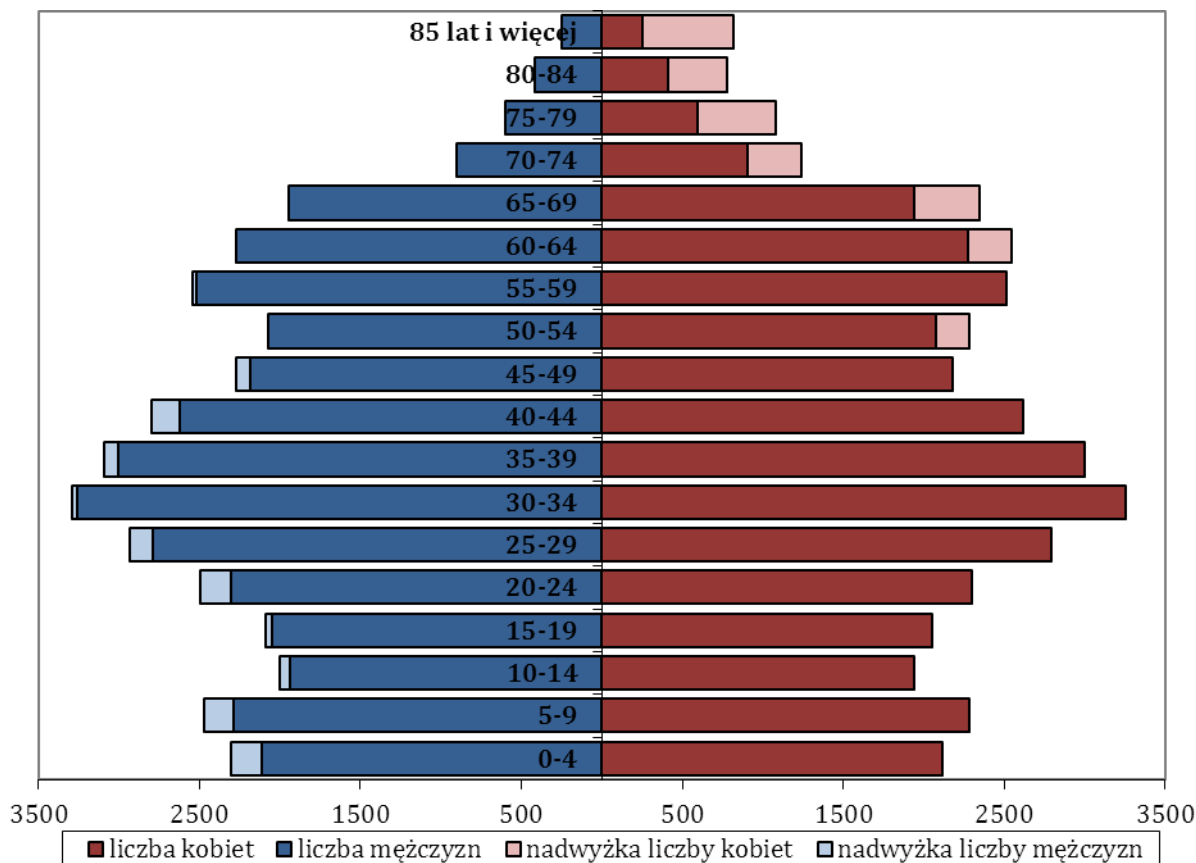
Tabela 10. Liczba ludności w poszczególnych gminach powiatu nowotomyskiego w latach 2012-2016

Nazwa jednostki	Lata	Liczba ludności				
		2012	2013	2014	2015	2016
Woj. Wielkopolskie		2 664 209	2 673 178	2 682 363	2 689 733	2 699 503
Powiat nowotomyski		74 036	74 336	74 538	74 725	74 901
Lwówek	gminy miejsko-wiejskie	9 361	9 356	9 329	9 345	9 269
Nowy Tomyśl		25 615	25 764	26 051	26 207	26 388
Opalenica		16 182	16 299	16 304	16 303	16 391
Zbąszyń		13 572	13 612	13 655	13 643	13 666
Kuślin	gminy wiejskie	5 615	5 640	5 561	5 573	5 529
Miedzichowo		3 691	3 665	3 638	3 654	3 658

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Ogólny udział kobiet w liczbie ludności powiatu nowotomyskiego wynosi 51%, a średnia liczba kobiet na 100 mężczyzn w latach 2012-2016 wynosiła 104.

Poniżej w **Wykres 2** przedstawiono szczegółową strukturę wieku mieszkańców powiatu nowotomyskiego z podziałem na płeć i wiek.

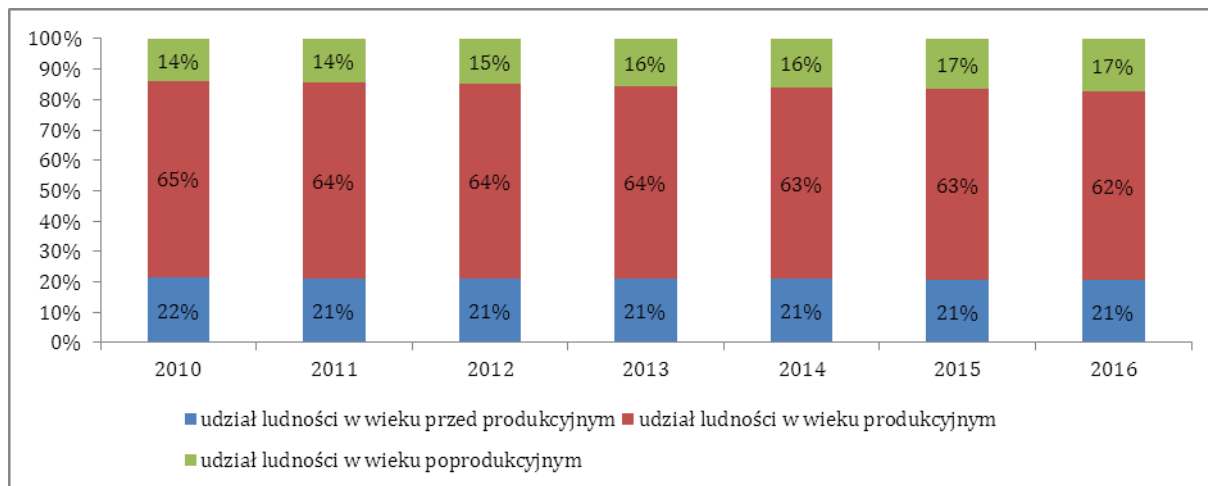

Wykres 2. Piramida wieku dla powiatu nowotomyskiego w 2016 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Struktura ekonomiczna ludności powiatu nowotomyskiego w ostatnich latach uległa nieznacznej zmianie. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym sukcesywnie wzrasta

kosztem grupy w wieku produkcyjnym. W 2010 r. udział osób w wieku poprodukcyjnym wynosił 14%, a w 2016 r. wynosił 17%, nieznaczne zmiany objęły grupę w wieku przedprodukcyjnym, gdzie odsetek w 2010 r. wynosił 22%, a w 2016 r. 21%. Rozkład poszczególnych grup wiekowych w powiecie nowotomyskim przedstawia poniższy Wykres 3.

Wykres 3. Struktura ludności według ekonomicznych grup wiekowych w latach 2010-2016

Źródło: Bank Danych Lokalnych

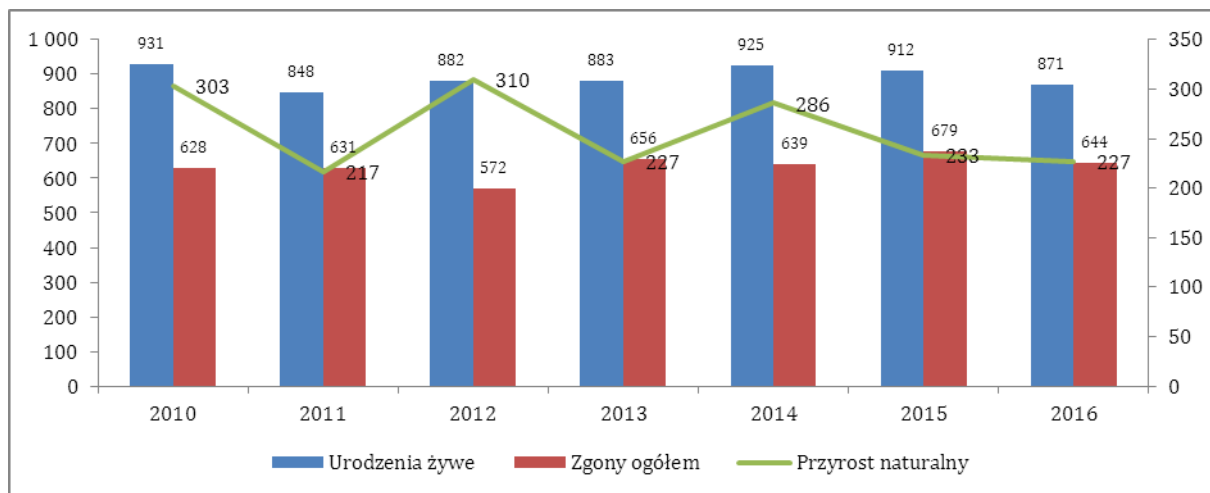
Struktura demograficzna poszczególnych obszarów wpływa na obciążenie demograficzne, które wskazuje relację pomiędzy liczbą osób w wieku poprodukcyjnym i w wieku produkcyjnym. Wysoka wartość tego wskaźnika mimo, że wskazuje na zamożność i zdrowotność społeczeństwa to z punktu widzenia rozwoju gospodarczego zjawisko to jest niekorzystne. Poniższa **Tabela 11** przedstawia zmianę wartości wskaźnika obciążenia demograficznego w powiecie oraz poszczególnych gminach w latach 2010-2016. W 2016 r. średnio na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 27,8 osób w wieku poprodukcyjnym, co było wartością wyższą od wskazanych w latach poprzednich. Tendencja wzrostowa dotyczy wszystkich jednostek powiatu, co wskazuje na zachodzące niekorzystne zmiany w strukturze ludności.

Tabela 11. Obciążenie demograficzne w powiecie i gminach w latach 2010 – 2016

Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym							
Nazwa jednostki	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Powiat nowotomyski	21,3	22,3	23,4	24,5	25,6	26,6	27,8
Lwówek	22,5	23,5	24,7	25,3	26,0	26,6	27,7
Nowy Tomyśl	20,6	21,7	22,7	24,1	25,3	26,7	28,2
Opalenica	21,0	22,2	23,7	24,5	25,8	26,9	27,9
Zbąszyń	22,8	23,3	24,4	25,4	26,2	26,7	27,9
Kuślin	20,5	21,4	22,2	23,1	23,7	24,2	25,1
Miedzichowo	20,5	21,9	22,9	23,6	25,8	27,1	28,5

Źródło: Bank Danych Lokalnych

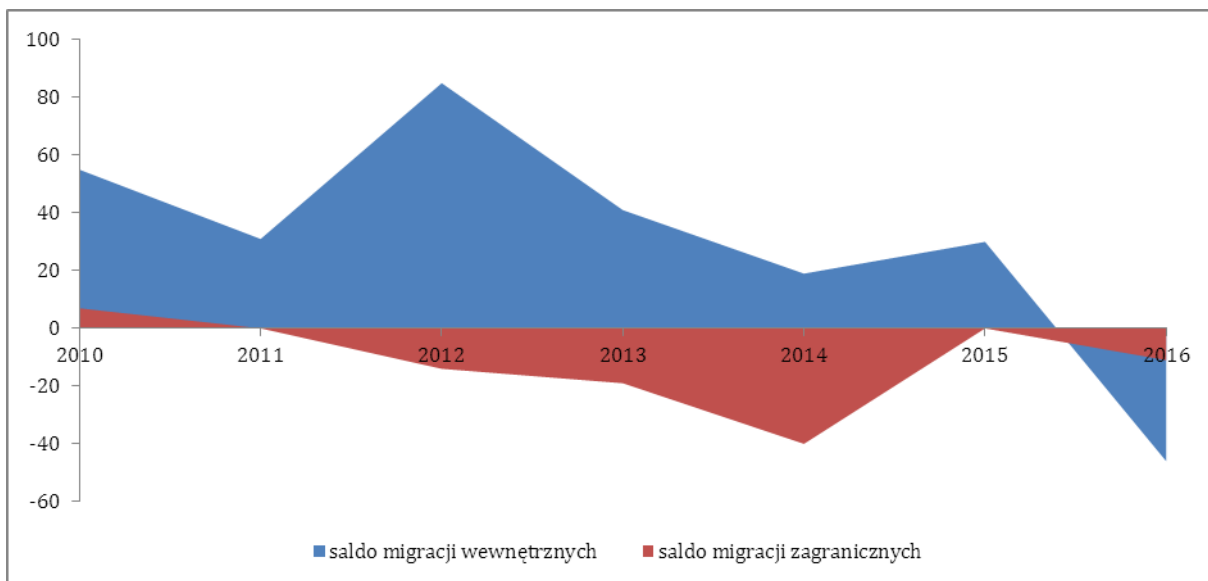
Na strukturę ludności znaczący wpływ ma przyrost naturalny kształtowany przez liczbę urodzeń i liczbę zgonów. Poniższy **Wykres 4** przedstawia urodzenia i zgony w powiecie nowotomyskim w latach 2010-2016 oraz różnicę pomiędzy nimi w postaci przyrostu naturalnego, który utrzymuje wartości dodatnie zmieniając się w poszczególnych latach w sposób skokowy. W 2016 r. liczba urodzeń w powiecie nowotomyskim wynosiła 871 osób, a liczba zgonów 644 osoby, co daje przyrost naturalny 227 osób.

Wykres 4. Przyrost naturalny w powiecie nowotomyskim w latach 2010-2016

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Kolejnym czynnikiem kształtującym liczbę i strukturę ludności jest wielkość salda migracji wewnętrznych i zewnętrznych. Poniżej (**Wykres 5**) przedstawiono zmianę salda migracji w latach 2010-2016. Zanotowano ubytek ludzi przez wyjazdy zagranicę, w podanym przedziale największy odpływ miał miejsce w 2014 r., od tamtej pory liczba osób wyjeżdżających spadała. Jednak w 2016 r. ruch migracyjny w kierunku poza granicę Polski został wzmożony. W latach 2010-2015 wielkość salda migracji wewnętrznych utrzymywała się na poziomie dodatnim, negatywne tendencje zanotowano od 2016 r., kiedy nastąpił ubytek ludności. W 2016 r. wielkość migracji wewnętrznych i zewnętrznych była ujemna, a co za tym idzie liczba osób wyjeżdżających przewyższała liczbę osób przyjeżdżających.

Wykres 5. Saldo migracji w powiecie nowotomyskim w latach 2010-2016

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Główny Urząd Statystyczny prowadzi prognozy liczby ludności, co przedstawiono poniżej (**Tabela 12**) w podziale dla województwa i powiatu. Zgodnie z danymi z powyższego źródła, liczba ludności w powiecie nowotomyskim będzie wzrastać do 2030 roku. Przewidywane tendencje dla województwa wielkopolskiego wskazują na wzrost do 2020 roku, a następnie spadek.

Tabela 12. Prognozy liczby ludności do 2035 dla województwa i powiatu

Nazwa jednostki	prognoza na rok 2017	prognoza na rok 2018	prognoza na rok 2019	prognoza na rok 2020	prognoza na rok 2025	prognoza na rok 2030	prognoza na rok 2035
Woj. Wielkopolskie	3 482 886	3 485 768	3 488 300	3 490 368	3 490 361	3 470 875	3 434 693
Powiat nowotomyski	75 330	75 554	75 772	75 978	76 773	77 123	77 093

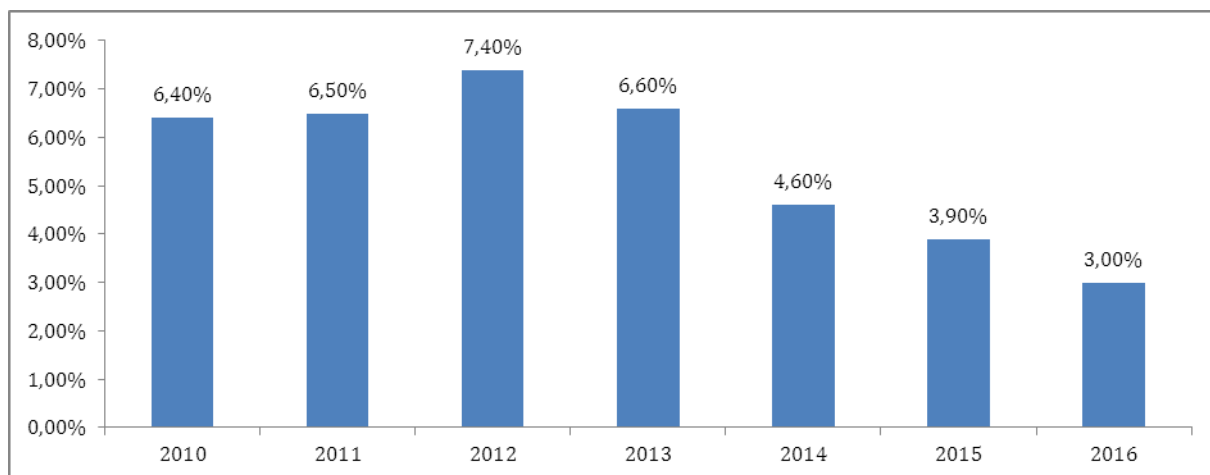
Źródło: Bank Danych Lokalnych

Struktura demograficzna powiatu nowotomyskiego na tle województwa wielkopolskiego charakteryzuje się korzystnymi warunkami, co można sądzić również ze względu na przewidywane prognozy zmiany liczby ludności. Występujące problemy mogą dotyczyć zróżnicowania wewnętrznego:

- spadek liczby ludności na terenach gmin wiejskich oraz gminy miejsko-wiejskiej Lwówek,
- wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym,
- wzrost obciążenia demograficznego,
- ujemne saldo migracji zewnętrznych,
- ujemne saldo migracji wewnętrznych.

5.2. Rynek pracy i bezrobocie

Na podstawie danych GUS sporządzono poniższy **Wykres 6** ilustrujący stopę bezrobocia w powiecie nowotomyskim w latach 2010-2016. Stopa bezrobocia od 2012 r. sukcesywnie spada od 7,40% do 3,10% w 2016 r. i przyjmuje wartości niższe od średnich wartości dla województwa wielkopolskiego.

Wykres 6. Stopa bezrobocia w powiecie w latach 2010-2016

Źródło: Bank Danych Lokalnych

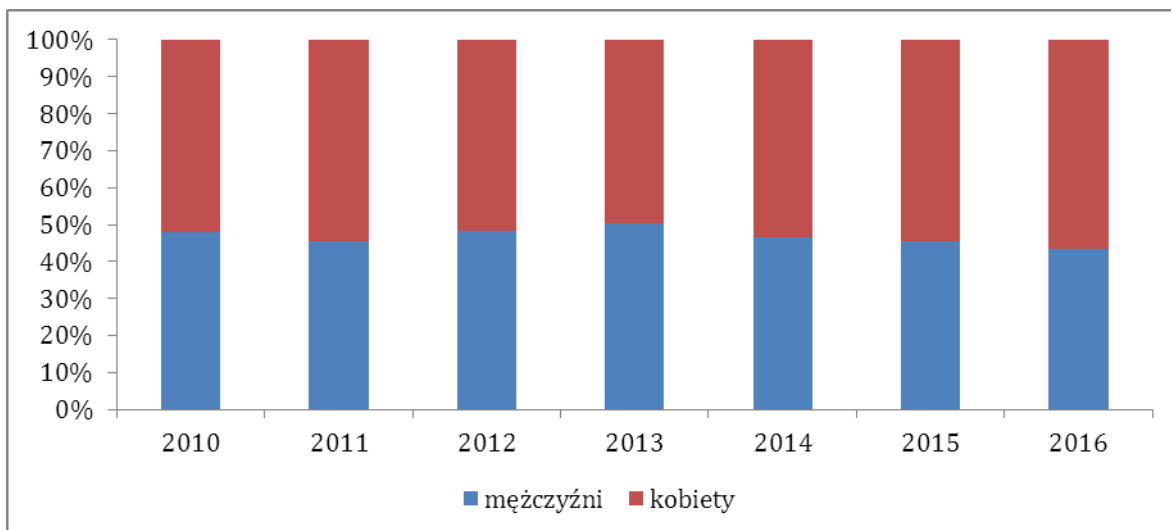
Liczba bezrobotnych w powiecie nowotomyskim w 2016 r. wynosiła 959 osób, co było wartością znacznie niższą od wartości w latach poprzednich. Powiat nowotomyski składa się z obszarów wiejskich i miejskich, przy czym większy udział osób bezrobotnych notowany jest na obszarach wiejskich. W 2016 r. udział mieszkańców obszarów wiejskich w liczbie bezrobotnych wynosił 59,5%, a mieszkańców obszarów miejskich 40,5%.

Tabela 13. Liczba bezrobotnych w powiecie nowotomyskim z podziałem na miejsce zamieszkania

Liczba bezrobotnych							
Podział na miejsce zamieszkania	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
zamieszkali na wsi	1 006	1 108	1 274	1 170	848	736	571
zamieszkali w mieście	831	783	940	809	540	483	388
RAZEM	1 837	1 891	2 214	1 979	1 388	1 219	959

Źródło: Bank Danych Lokalnych

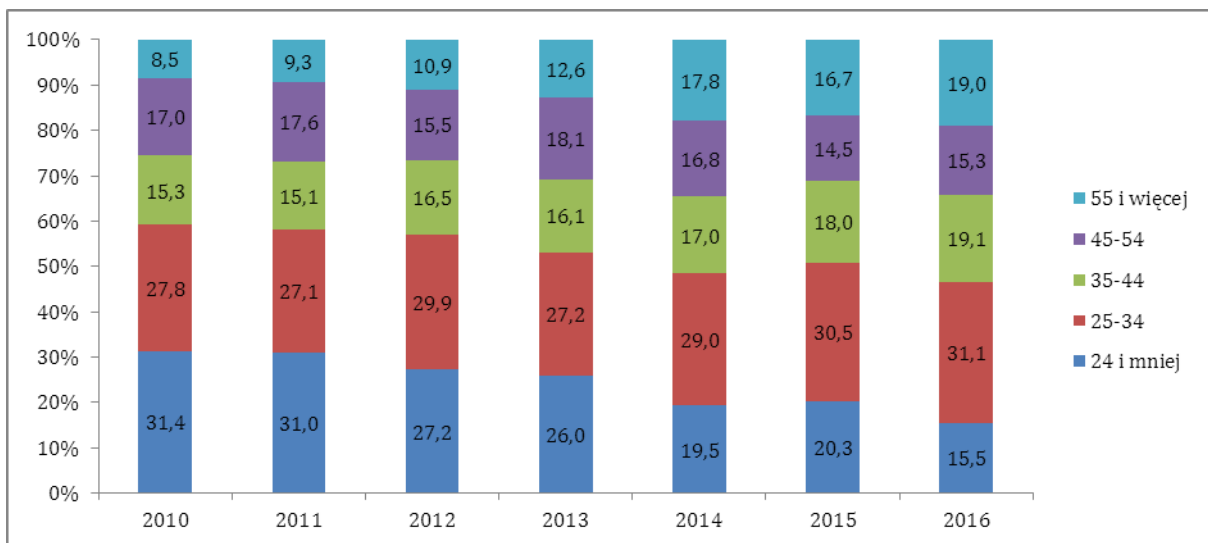
Struktura zarejestrowanych osób bezrobotnych wskazuje na wyższy udział kobiet w liczbie bezrobotnych, w 2016 r. kobiety stanowiły 56,4% osób bezrobotnych, a mężczyźni 43,6% (**Wykres 7**).

Wykres 7. Podział osób bezrobotnych według płci w powiecie w latach 2010-2016

Źródło: Bank Danych Lokalnych

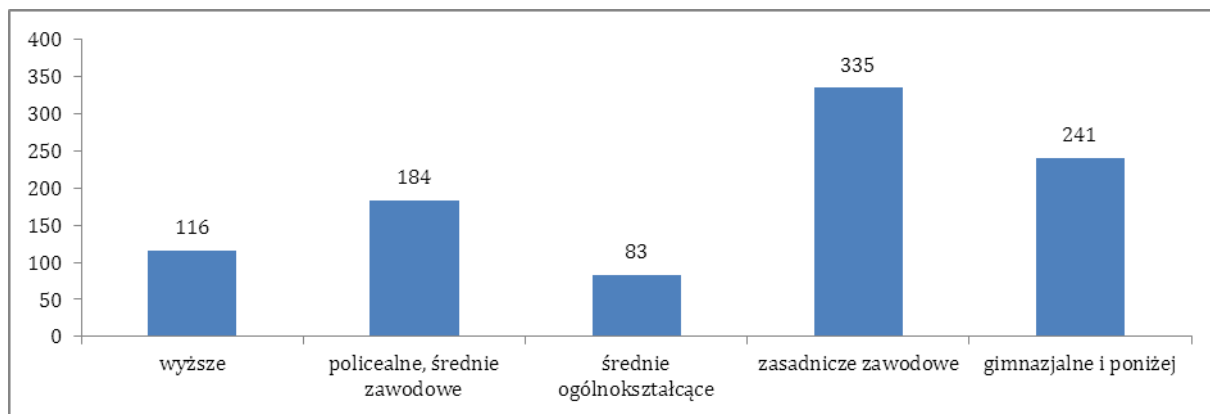
Poniższy Wykres 8 przedstawia udział poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie bezrobotnych. W latach 2010-2016 wyraźnie spadł udział osób młodych do 24 roku życia w liczbie bezrobotnych. Grupa wiekowa w przedziale 25-34 lat stanowi największy udział w liczbie bezrobotnych, znacząco wzrósł udział osób w wieku powyżej 55 lat.

Wykres 8. Liczba bezrobotnych w powiecie ogółem z podziałem na wiek w latach 2010-2016

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Podział osób bezrobotnych według poziomu wykształcenia przedstawia poniższy Wykres 9, zgodnie z którym w 2016 r. największy udział w liczbie bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, następnie gimnazjalnym i niższym. Najniższy odsetek stanowiły osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym i wyższym.

Wykres 9. Liczba bezrobotnych wg poziomu wykształcenia w powiecie w 2016 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Zadania z zakresu aktywizacji zawodowej i wsparcia osób bezrobotnych realizowane są przez Centrum Aktywizacji Zawodowej Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Tomysłu.

W 2017 r. Urząd realizował następujące programy wsparcia bezrobotnych:

- „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie nowotomyskim (I)” realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020;

- PO WER - „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie nowotomyskim (II)” realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020;

- „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie nowotomyskim (III)” realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020;

- „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy w powiecie nowotomyskim (I)” realizowany w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020;

- WRPO - „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy w powiecie nowotomyskim (II)” realizowany w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020;

- „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy w powiecie nowotomyskim (III)” realizowany w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020.

Ponadto realizowano różne formy wsparcia określone w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065 z zm.) m.in.:

- pośrednictwo pracy,
- poradnictwo zawodowe indywidualne i grupowe,

- doradztwo zawodowe dla uczniów gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych,
- formy wspierające podnoszenie kwalifikacji t.j.: szkolenia indywidualne i grupowe, dofinansowanie doskonalenia zawodowego pracowników w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego;
- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy,
- dotacje na rozpoczęcie działalności,
- staże pozwalające na zdobycie doświadczenia zawodowego,
- prace interwencyjne,
- refundacja części wynagrodzenia dla zatrudnionych osób bezrobotnych poniżej 30 roku życia.

Powiat Nowotomyski na tle województwa wielkopolskiego wyróżnia się niskim poziomem bezrobocia.

5.3. Pomoc społeczna

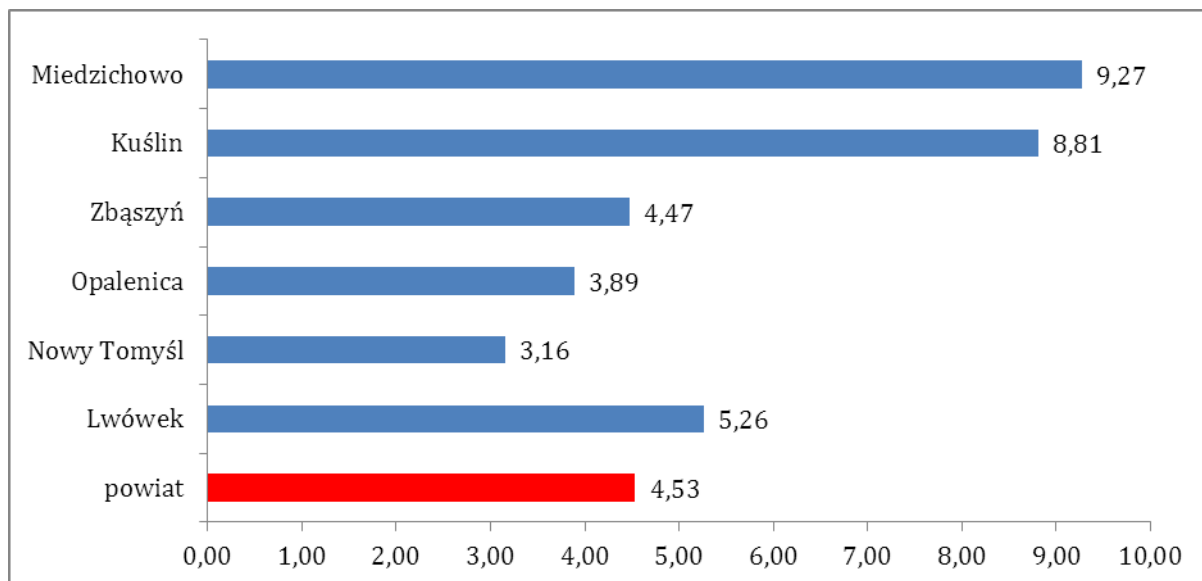
Według danych GUS, liczba osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2010-2016 spadła z 5450 osób w 2010 r. do 3 396 osób w 2016 r. Spadek dotyczył również poszczególnych gmin w powiecie nowotomyskim, co przedstawiono w poniższej **Tabela 14**.

Tabela 14. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2010-2016

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej							
Nazwa jednostki	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Powiat nowotomyski	5450	4 802	4 867	4 889	4 400	3 895	3 396
Lwówek	779	632	623	746	711	582	488
Nowy Tomyśl	1 091	1 108	1 165	1 241	1 122	989	833
Opalenica	807	833	734	704	628	638	638
Zbąszyń	1 340	1 084	1 021	992	781	681	611
Kuślin	773	735	692	645	652	604	487
Miedzichowo	660	472	533	531	430	411	339

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W 2010 r. odsetek osób korzystających z pomocy społecznej wynosił 7,4%, a w 2016 r. 4,5%. Najwyższy udział dotyczy gmin wiejskich Miedzichowo i Kuślin, gdzie kolejno 9,27% i 8,81% mieszkańców korzysta z pomocy społecznej. Najniższy odsetek zanotowano w gminie miejsko-wiejskiej Nowy Tomyśl (**Wykres 10**).

Wykres 10. Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych gminach powiatu nowotomyskiego w 2016 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Według danych GUS pomoc społeczną przyznawano według przyczyn, do których najczęściej należały: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz ubóstwo. Kolejno wymieniane to bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz potrzeby ochrony macierzyństwa. Pojawiają się również problemy spowodowane alkoholizmem, bezdomnością, trudnościami w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, przemocy w rodzinie i narkomanii. Rozkład udzielonej pomocy w powiecie nowotomyskim według przyczyn przedstawiono poniżej (**Tabela 15**).

Tabela 15. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej wg przyczyny w roku 2016 w powiecie nowotomyskim

Powód przyznania pomocy społecznej	Liczba korzystających
ubóstwo	474
sieroctwo	0
bezdomność	22
potrzeba ochrony macierzyństwa	133
bezrobocie	269
niepełnosprawność	500
długotrwała lub ciężka choroba	573
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	205
przemoc w rodzinie	9
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0
alkoholizm	58
narkomania	4
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	13
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0
zdarzenie losowe	0
sytuacja kryzysowa	0
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Powiatu Nowotomyskiego realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Tomyślu oraz gminne Ośrodki Pomocy Społecznej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie niesie pomoc i wsparcie osobom potrzebującym. Główne cele to: pomoc osobom niepełnosprawnym i osobom starszym, pomoc dziecku i rodzinie, pomoc cudzoziemcom, aktywizowanie społeczności lokalnej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Tomyślu realizuje cele wyznaczone w poniższych dokumentach:

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Nowotomyskiego na lata 2015-2025,
- Powiatowy Program Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Nowotomyskim na lata 2016-2026,
- Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2018-2020,
- 3-letni Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2018,
- Program Współpracy Powiatu Nowotomyskiego z fundacjami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych na lata 2013-2017.

Powiat nowotomyski na tle województwa wielkopolskiego przedstawia się jako obszar względnie zamożny, gdzie poziom zapotrzebowania na wsparcie z pomocy społecznej spada. Pomimo tak kształtujących się ogólnych tendencji, zróżnicowanie wewnątrz jednostki jest spore i wymaga kontynuacji podjętych działań w celu niwelacji negatywnych skutków wykluczenia społecznego oraz zapobiegania pogłębiania się istniejących różnic.

5.4. Bezpieczeństwo publiczne

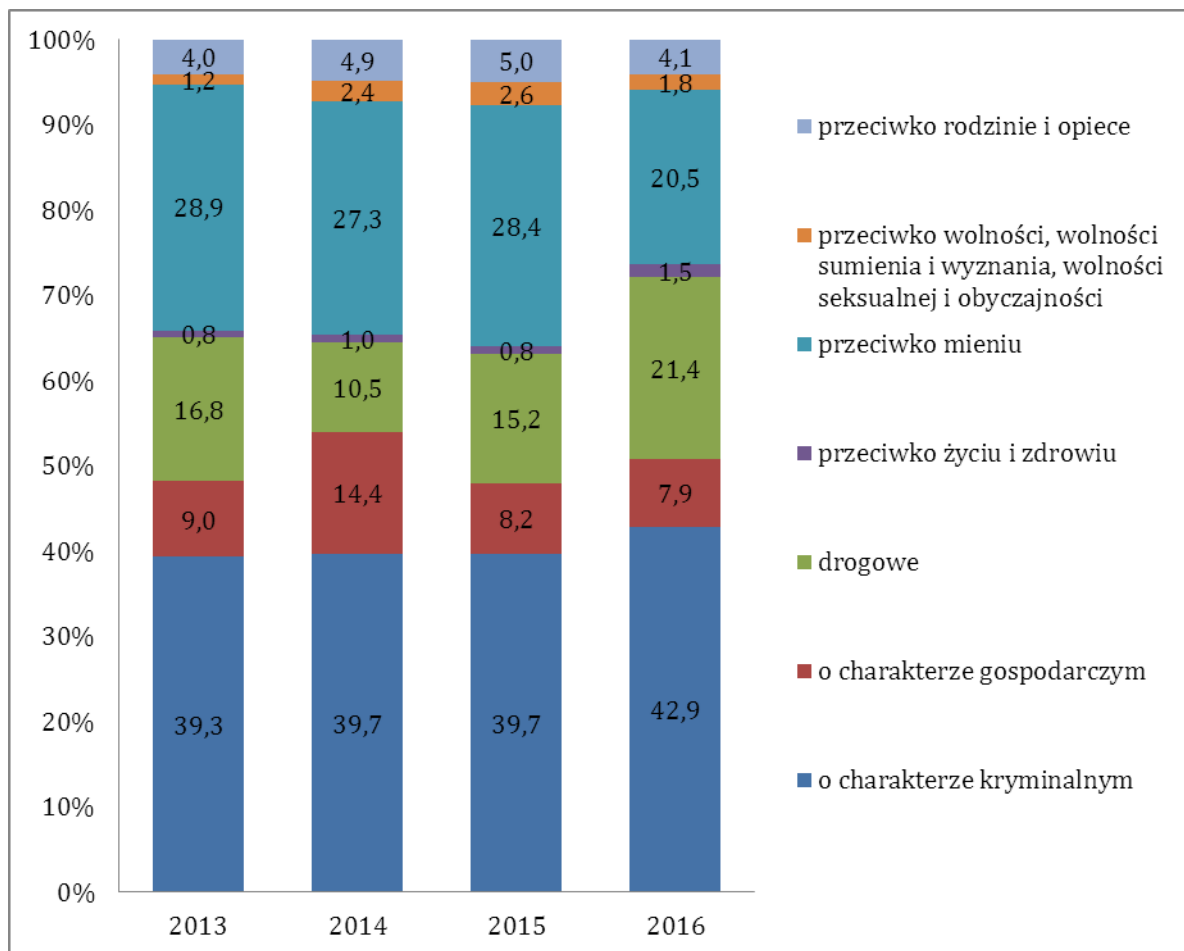
Na terenie powiatu nowotomyskiego w 2013 r. popełniono ogółem 1 357 przestępstw, co w kolejnych latach uległo spadkowi, w 2016 r. liczba popełnionych przestępstw wynosiła 814 (**Tabela 16**).

Tabela 16. Liczba stwierdzonych przestępstw na terenie powiatu nowotomyskiego w latach 2013-2016

Podział na rodzaje	2013	2014	2015	2016
ogółem	1 357	1 193	1 064	814
o charakterze kryminalnym	798	707	620	440
o charakterze gospodarczym	182	256	128	81
drogowe	341	187	237	220
przeciwko życiu i zdrowiu	17	17	13	15
przeciwko mieniu	586	487	443	210
przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	24	42	41	18
przeciwko rodzinie i opiece	82	87	78	42

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Poniżej (**Wykres 11**) przedstawiono udział poszczególnych rodzajów popełnianych przestępstw w ogólnej liczbie przestępstw w latach 2013-2016. Najwyższy odsetek stanowią przestępstwa o charakterze kryminalnym, które w 2016 r. stanowiły 42,9% wszystkich przestępstw, co jest wartością wyższą od wartości w latach poprzednich. W 2016 r. nastąpił znaczący wzrost udziału przestępstw drogowych, które stanowią 21,4% wszystkich przestępstw. Spadkowi uległ udział przestępstw przeciwko mieniu oraz przestępstw o charakterze gospodarczym.

Wykres 11. Udział poszczególnych rodzajów przestępstw w ogólnej liczbie przestępstw na terenie powiatu nowotomyskiego w latach 2013-2016

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Wskaźnik wykrywalności przestępstw według poszczególnych rodzajów przedstawia poniższa **Tabela 17**, z której wynika iż w latach 2013-2016 wzrósł on do poziomu 88,4%. Całkowitą wykrywalnością charakteryzują się przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności oraz przeciwko rodzinie i opiece. Wzrosła wykrywalność przestępstw o charakterze kryminalnym. Spadkowi uległa wykrywalność przestępstw o charakterze gospodarczym, przeciwko mieniu oraz drogowe.

Tabela 17. Wskaźniki wykrywalności z podziałem na rodzaje przestępstw dla powiatu w latach 2013 – 2016

Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję				
Podział na rodzaje	2013	2014	2015	2016
ogółem	87,2	87,5	85,0	88,4
o charakterze kryminalnym	79,8	81,2	76,8	81,3
o charakterze gospodarczym	94,5	94,2	90,6	87,7
drogowe	99,7	100,0	99,6	99,1
przeciwko życiu i zdrowiu	100,0	100,0	100,0	100,0
przeciwko mieniu	74,1	72,7	68,1	60,9
przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania,	91,7	97,7	95,1	100,0

wolności seksualnej i obyczajności				
przeciwko rodzinie i opiece	100,0	100,0	100,0	100,0

Zródło: Bank Danych Lokalnych

Za bezpieczeństwo mieszkańców oraz gości przebywających na terenie powiatu nowotomyskiego odpowiedzialne są służby bezpieczeństwa. Głównym podmiotem powołanym do zapewnienia bezpieczeństwa i porządku w powiecie jest Komenda Powiatowa Policji Nowy Tomyśl oraz Komisariaty Policji w Zbąszyniu, Opalenicy, Lwówku, Miedzichowie i Kuślinie. Ponadto za stan bezpieczeństwa odpowiedzialna jest Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Tomyślu w ramach których funkcjonują jednostki włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego. Zintegrowane działanie wszystkich służb zapewnia zachowanie bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Na podstawie danych statystycznych stwierdza się następujące negatywne zjawiska wpływające na pogorszenie stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego:

- wysoki udział przestępstw drogowych w ogólnej liczbie popełnianych przestępstw,
- wzrost udziału przestępstw o charakterze kryminalnym.

Pozytywne zjawiska dotyczą spadku ogólnej liczby popełnianych przestępstw w powiecie nowotomyskim, spadek udziału przestępstw przeciwko mieniu oraz przestępstw gospodarczych przy jednoczesnym wzroście ogólnej wykrywalności przestępstw.

5.5. Ochrona zdrowia

Służba zdrowia w powiecie nowotomyskim opiera się na realizacji zadań podmiotów pełniących funkcje opieki zdrowotnej. W Nowym Tomyślu będącym miastem powiatowym, zlokalizowany jest Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej imienia doktora Kazimierza Hołogi z oddziałami:

- Chirurgicznym,
- Anestezjologii i Intensywnej Terapii,
- Dziecięcym,
- Położniczo-Ginekologicznym,
- Noworodkowym,
- Chorób Wewnętrznych,
- Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu,
- Neurologiczny/Udarowy,
- Szpitalny Oddział Ratunkowy.

Ponadto na terenie powiatu funkcjonują podmioty podstawowej opieki zdrowotnej, specjalistycznej opieki zdrowotnej, rehabilitacji leczniczej, poradnie stomatologicznej oraz podmioty świadczące usługi z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień.

Na terenie poszczególnych gmin w powiecie nowotomyskim funkcjonują apteki i punkty apteczne. Według danych GUS, w 2010 r. funkcjonowało 20 aptek i jeden punkt apteczny. W 2016 r. zanotowano 29 aptek oraz 2 punkty apteczne. Mieszkańcy wszystkich gmin mają zapewniony dostęp do materiałów i środków medycznych. W gminach wiejskich Kuślin i Miedzichowo zlokalizowano po 1 obiekcie. W gminach wiejsko-miejskich: Nowy Tomyśl - 10 aptek i 1 punkt apteczny, Zbąszyń - 6 aptek i Opalenica - 6 aptek (**Tabela 18**).

Tabela 18. Ogólnodostępne apteki w poszczególnych gminach powiatu nowotomyskiego

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Powiat nowotomyski	20	21	20	21	23	25	29
gm. Kuślin	1	1	1	1	1	1	1
gm. Lwówek	2	2	2	2	2	2	3
gm. Miedzichowo	1	1	1	1	1	1	1
gm. Nowy Tomyśl	8	8	9	7	8	10	12
gm. Opalenica	3	4	3	4	4	6	6
gm. Zbąszyń	5	5	4	6	7	5	6

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Uchwała NR XXIII/165/2016 Rady Powiatu Nowotomyskiego z dnia 30 listopada 2016 r. w sprawie określenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Nowotomyskiego w 2017 r.

Wskaźnik określający liczbę osób przypadającą na 1 aptekę w danej gminie określa poziom i jakość dostępności usług świadczonych przez apteki. Średnio w powiecie nowotomyskim w 2016 r. na 1 aptekę przypadało 2 774 osób, co jest wartością niższą od występujących w latach poprzednich. W gminach wiejskich liczba aptek nie uległa zmianie, a co za tym idzie liczba osób przypadających na 1 obiekt nie uległa znaczącym zmianom. Sytuacja uległa poprawie w przypadku gmin miejsko-wiejskich, gdzie wraz ze wzrostem liczby aptek, spadła liczba osób przypadających na 1 punkt (**Tabela 19**).

Tabela 19. Liczba osób przypadająca na 1 aptekę w poszczególnych gminach powiatu nowotomyskiego w latach 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Powiat nowotomyski	3 675	3 512	3 702	3 540	3 241	2 989	2 774
gm. Kuślin	5 613	5 636	5 615	5 640	5 561	5 573	5 529
gm. Lwówek	4 672	4 670	4 681	4 678	4 665	4 673	3 090
gm. Miedzichowo	3 686	3 684	3 691	3 665	3 638	3 654	3 658
gm. Nowy Tomyśl	3 156	3 178	2 846	3 681	3 256	2 621	2 639
gm. Opalenica	5 344	4 025	5 394	4 075	4 076	2 717	2 732

gm. Zbąszyń	2 715	2 713	3 393	2 269	1 951	2 729	2 278
-------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na podstawie analizy sytuacji w służbie zdrowia w powiecie nowotomyskim oraz uzyskanych opinii od mieszkańców podczas konsultacji społecznych stwierdza się następujące kierunki działań jakie należy podjąć w celu poprawy sytuacji na terenie powiatu:

- poprawa dostępności do opieki zdrowotnej,
- poprawa dostępności specjalistów,
- dalsza poprawa jakości wyposażenia Szpitala Powiatowego w Nowym Tomysłu,
- uruchomienie Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego,
- rozwój współpracy z niepublicznymi podmiotami świadczącymi usługi z zakresu opieki zdrowotnej.

5.6. Oświata i wychowanie

Na terenie powiatu nowotomyskiego funkcjonują szkoły szczebla podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego. Na system oświatowy powiatu nowotomyskiego składają się zarówno placówki będące jednostkami organizacyjnymi poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu, jak i placówki oświatowe prowadzone przez samorząd powiatu nowotomyskiego. W przypadku placówek prowadzonych przez poszczególne samorządy gminne wyróżnić można przedszkola, szkoły podstawowe oraz szkoły gimnazjalne, które to placówki są licznie reprezentowane na terenie gmin powiatu nowotomyskiego. Samorząd powiatu nowotomyskiego prowadzi natomiast szkoły ponadgimnazjalne wymienione poniżej (**Tabela 20**).

Tabela 20. Szkoły ponadgimnazjalne w powiecie nowotomyskim

l.p.	Nazwa jednostki szkoły ponadgimnazjalnej
1.	Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Gen. Dezyderego Chłapowskiego w Trzciance
2.	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Policealnych im. Mikołaja Kopernika w Nowym Tomysłu
3.	Zespół Szkół nr 2 im. Stanisława Staszica w Nowym Tomysłu
4.	Zespół Szkół Zawodowych i Licealnych im. dra Kazimierza Hołogi w Nowym Tomysłu
5.	Zespół Szkół nr 1 w Zbąszyniu

Mieszkańcy powiatu nowotomyskiego mają małe możliwości korzystania z ofert kształcenia oferowanych przez uczelnie wyższe zlokalizowane na terenie powiatu. Do głównych uczelni działających w powiecie zaliczyć można Wydział Zamiejscowy w Nowym Tomysłu Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu.

Oświata i poziom kształcenia na terenie powiatu nowotomyskiego według ankietowanych mieszkańców oceniany jest jako dobry i bardzo dobry. Spośród problemów i braków jakie zostały wskazane należy wymienić:

- dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb lokalnego rynku pracy,
- uruchamianie nowych profili zawodowych oraz ograniczenie kształcenia w zawodach o niewielkim zapotrzebowaniu na lokalnym rynku pracy.

5.7. Kultura

Jednym z zadań samorządu powiatowego jest wykonywanie zadań publicznych w zakresie kultury. Zadania te wykonywane są głównie za sprawą funkcjonujących w poszczególnych gminach ośrodków kultury. Należą do nich domy kultury i świetlice wiejskie, biblioteki, muzea oraz inne obiekty o charakterze kulturalnym. Udział administracji powiatowej w rozwoju kultury polega na współfinansowaniu Miejskiej i Powiatowej

Biblioteki Publicznej w Nowym Tomyślu oraz organizowaniu i finansowaniu corocznego konkursu dla organizacji pozarządowych w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego. Miejska Biblioteka Publiczna od 1999r. pełni funkcje biblioteki powiatowej. Nadzór nad bibliotekami miejsko-gminnymi na terenie powiatu polega na współpracy w zakresie gromadzenia, opracowania zbiorów bibliotecznych, pełnieniu funkcji ośrodka informacji biblioteczno - bibliograficznej, na tworzeniu i udostępnianiu własnych komputerowych baz danych, udzielaniu pomocy metodycznej, organizowaniu szkoleń, wystaw, spotkań itp.

Na terenie powiatu funkcjonują ośrodki kultury zlokalizowane w gminach miejsko-wiejskich: Nowy Tomyśl, Opalenica, Zbąszyń i Lwówek oraz w gminie wiejskiej Kuślin (**Tabela 21**).

Tabela 21. Ośrodki kultury na terenie powiatu nowotomyskiego

Gmina	Ośrodek kultury
Gmina Kuślin	Gminny Ośrodek Kultury w Kuślinie
Gmina Lwówek	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Lwówku
Gmina Nowy Tomyśl	Nowotomyski Ośrodek Kultury
Gmina Opalenica	Centrum Kultury i Biblioteka w Opalenicy
Gmina Zbąszyń	Zbąszyńskie Centrum Kultury

Źródło: <http://www.powiatnowotomyski.pl>

Według danych GUS w 2016 r. na terenie powiatu nowotomyskiego funkcjonowało 7 obiektów kulturalnych, za sprawą których zorganizowano 432 imprezy, w których uczestniczyło 137 460 osób. Liczba organizowanych imprez w latach 2010-2016 spadła przy jednoczesnym wzroście liczby uczestników. W 2016 r. zanotowano 50 grup artystycznych, których liczba członków wynosiła 876 osób, co jest wartością wyższą od notowanych w latach poprzednich. Ponadto w 2016 r. funkcjonowało 30 kół/klubów zrzeszających 830 członków, co również było wartością wyższą od notowanych w latach poprzednich (**Tabela 22**).

Tabela 22. Liczba obiektów kultury wraz z działającymi grupami oraz ich członkami

	obiekty	imprezy	uczestnicy imprez	grupy artystyczne	członkowie grup artystycznych	koła (kluby)	członkowie kół (klubów)
2012	7	514	136 660	40	582	25	524
2013	7	399	99 595	45	622	22	545
2014	7	363	105 980	48	774	27	595
2015	7	337	119 960	48	742	29	704
2016	7	432	137 460	50	876	30	830

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na terenie powiatu nowotomyskiego w poszczególnych gminach funkcjonują biblioteki publiczne, które działają we współpracy z biblioteką powiatową zlokalizowaną w Nowym Tomysłu (**Tabela 23**).

Tabela 23. Biblioteki na terenie powiatu nowotomyskiego

Gmina	Biblioteki
Gmina Kuślin	Gminna Biblioteka Publiczna w Kuślinie
Gmina Lwówek	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Lwówek
Gmina Miedzichowo	Gminna Biblioteka Publiczna w Miedzichowie
	Gminna Biblioteka Publiczna w Miedzichowie - Filia w Bolewicach
Gmina Nowy Tomyśl	Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Nowym Tomysłu
Gmina Opalenica	Centrum Kultury i Biblioteka w Opalenicy
Gmina Zbąszyń	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Zbąszyń

Źródło: <http://www.powiatnowotomyski.pl>

Według danych GUS, w powiecie nowotomyskim w 2016 r. funkcjonowało 18 bibliotek wraz z filiami, które łącznie dysponowały 268 973 woluminów w księgozbiorze, co jest wartością niższą od występujących w latach poprzednich. Liczba czytelników w bibliotekach w latach 2010-2016 nieznacznie spadła z 13 673 do 13 052 osób (**Tabela 24**).

Tabela 24. Liczba bibliotek, woluminów w księgozbiorach oraz czytelników w powiecie nowotomyskim w latach 2010-2016

Powiat nowotomyski	biblioteki i filie	księgozbiór	czytelnicy w ciągu roku
2010	19	306 836	13 673
2011	19	306 867	13 476
2012	19	307 519	13 889
2013	19	305 000	13 807
2014	19	265 214	13 564
2015	19	267 922	13 635
2016	18	268 973	13 052

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Liczba czytelników w bibliotekach w powiecie nowotomyskim w 2016 r. wynosiła 13 052. Nie można określić ogólnej tendencji w liczbie czytelników, w latach 2010-2016 kształtowała się zmiennie wzrastając i spadając. W Gminie Zbąszyń do 2015 r. następował wzrost liczby czytelników, nieznacznie spadając w 2016 r. Wzrost zanotowano również w Gminie Kuślin do 2015 r. (**Tabela 25**).

Tabela 25. Czytelnicy w bibliotekach poszczególnych gmin w powiecie nowotomyskim w latach 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Powiat nowotomyski	13 673	13 476	13 889	13 807	13 564	13 635	13 052
gm. Kuślin	1 100	1 044	1 093	1 153	1 181	1 220	1 184
gm. Lwówek	1 571	1 478	1 790	1 490	1 261	1 176	1 104
gm. Miedzichowo	419	437	478	517	431	436	451
gm. Nowy Tomyśl	5 948	5 884	5 867	5 845	5 883	5 665	5 562
gm. Opalenica	3 365	3 327	3 329	3 399	3 392	3 376	3 132
gm. Zbąszyń	1 270	1 306	1 332	1 403	1 416	1 762	1 619

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na terenie powiatu nowotomyskiego funkcjonują następujące muzea:

- Muzeum Wikliniarstwa i Chmielarstwa w Nowym Tomyślu

Stanowi Muzeum Narodowego Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie. Jedyne tego rodzaju muzeum w Polsce prezentujące tradycję uprawy chmielu i wikliny oraz techniki wytwarzania wyrobów wiklinowych. Muzeum funkcjonuje od 1985 r. Otacza je teren o powierzchni 1.75 ha, na którym znajdują się ekspozycje botaniczne oraz prezentowane są artystyczne formy przestrzenne z wikliny. Całość znajduje się na terenie Parku Miejskiego. Muzeum znajduje się w rejonie o długoletniej tradycji uprawy wikliny i chmielu.

- Muzeum Gospodarki Mięsnej w Sielinku (gm. Opalenica)

Oddział Muzeum Narodowego Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie. Obiekt wyjątkowy w skali kraju i Europy. Zbiory przedstawiają historię rzeźnictwa i gospodarki mięsnej w Polsce. Placówka jest zlokalizowana na terenie Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Sielinku, jednego z najlepiej zagospodarowanych w Polsce. Muzeum Gospodarki Mięsnej mieści się w nowoczesnych pomieszczeniach, to znaczy w specjalnie na ten cel zbudowanym, funkcjonalnym budynku, uznanym w 1996 roku za jeden z trzech najlepszych nowo wybudowanych w Polsce. Wśród eksponatów są depozyty czterech muzeów oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego. Ekspozycja ukazuje historię rzemiosła rzeźnickiego i przemysłu mięsnego od połowy XVII wieku do lat 60. XX w. Zebrane muzealia dokumentują przetwórstwo mięsa od chwili uboju po wyrób wędlin i sprzedaż.

- Muzeum Ziemi Zbąszyńskiej i Regionu Kozła w Zbąszyniu

Placówka jest miejską jednostką organizacyjną, działającą w strukturach Zbąszyńskiego Centrum Kultury mieszczącą się w centralnej części miasta w zabytkowym budynku na Rynku Miejskim. Utworzone w 2004 r. w celu prezentacji zabytków lokalnej historii, kultury i folkloru. Muzeum prezentuje zabytki lokalnej historii, kultury i folkloru.

Na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych można stwierdzić, iż oferta kulturalna na terenie powiatu nowotomyskiego jest co najmniej oceniana jako dobra. Znaczna część ankietowanych osób wskazuje na ofertę kulturalną jako jedno z elementów będących wizytówką tego obszaru. W najbliższych latach infrastruktura placówek kulturalnych powinna się rozwijać, a oferta poszerzać.

5.8. Sport i turystyka

Kultura fizyczna, aktywność ruchowa oraz rekreacja należą do jednych z ważniejszych zadań jednostki samorządu powiatu. Od 1 stycznia 2016 r. na terenie powiatu nowotomyskiego funkcjonuje Powiatowe Centrum Sportu w Nowym Tomysłu, które ma za zadanie propagować działalność w zakresie kultury fizycznej, rekreacji, propagowania zdrowego trybu życia. Ponadto nowopowstała jednostka budżetowa objęła obowiązki powiatowego koordynatora zawodów w ramach rywalizacji dzieci i młodzieży SZS "Wielkopolska", które to odbywają się jako Mistrzostwa Powiatu Nowotomyskiego. Utworzenie Powiatowego Centrum Sportu było możliwe dzięki wybudowaniu przez powiat nowotomyski inwestycji pod nazwą: Zespół Hal Sportowych Młodzieżowe Centrum Podnoszenia Ciężarów przy dotacji Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Na terenie powiatu funkcjonują wielofunkcyjne hale sportowe w tym hala widowiskowo-sportowa. Ponadto sieć boisk ORLIK, sale gimnastyczno-sportowe, boiska piłkarskie, plażowe, przyszkolne obiekty sportowe, korty tenisowe, ośrodek sportów wodnych. Mieszkańcy powiatu nowotomyskiego mają do dyspozycji obiekty sportowe w postaci siłowni zewnętrznych, placów zabaw. Wśród ogólnodostępnej infrastruktury sportowej brakuje krytego basenu.

Zadania powiatu z zakresu sportu realizuje Powiatowe Centrum Sportu w Nowym Tomysłu, którego główne cele sprowadzają się do:

- upowszechniania kultury fizycznej, rekreacji i turystyki wśród mieszkańców powiatu nowotomyskiego,
- promocja zdrowego stylu życia,
- efektywne wykorzystanie powierzonego mienia,
- udostępnianie i wynajem obiektu Centrum,
- organizacja zajęć sportowych i rekreacyjnych, zawodów oraz imprez sportowo-rekreacyjnych,
- organizowanie imprez widowiskowych oraz kulturalno-rozrywkowych,
- promocja walorów turystycznych powiatu nowotomyskiego,
- popularyzacja aktywizacji ruchowej osób niepełnosprawnych,
- promocja wolontariatu,
- współpraca: z ośrodkami sportu lub instytucjami odpowiadającymi za podobny zakres w gminach powiatu nowotomyskiego, klubami sportowymi, szkołami, placówkami oświatowymi i opiekuńczo-wychowawczymi, zakładami pracy, innymi instytucjami i osobami fizycznymi,
- pozyskiwanie środków zewnętrznych na prowadzenie działalności statutowej,

- wykonywanie innych zadań wynikających z potrzeb organów powiatu nowotomyskiego¹.

Powiat nowotomyski ze względu na bogatą historię i kulturę oraz położenie geograficzne posiada duży potencjał do rozwoju turystyki. Zagospodarowanie turystyczne opiera się na licznych wyznaczonych szlakach turystycznych. W powiecie wyznaczono wiele szlaków turystycznych przez najciekawsze i najbardziej atrakcyjne miejsca. Wytyczono trzy szlaki piesze, trzy szlaki konne, szlak kajakowy oraz szlaki rowerowe. (Tabela26).

Tabela 26. Wyznaczone szlaki turystyczne na obszarze powiatu nowotomyskiego

Szlaki piesze	
Szlak żółty	Nowy Tomyśl – Paproć – Chojniki – Szarki – Kuźnica – Tuchorza – Jelonek – Nowe Tłoki – Wolsztyn
Szlak czerwony	Osetna Młyn – Zawada – Zachodzko – Miedzichowo – Łomnica – Przychodzko – Strzyżewo – Czarny Dwór – Dąbrówka Wlkp. – Bronikowo – Chlastawa – Kosieczyn – Nowa Wieś – Nowa Wieś Zbąska – Perzyny – Przyprostynia – Zbąszyń (Sezonowe Schronisko Młodzieżowe)
Szlak niebieski	Pszczew – Wrony – Silna Nowa – Królewiec – Jabłonka Tartak - Trzciel – Prądówka – Strzyżewo – Zbąszyń – Nądnia – Perzyny - Nowa Wieś – Nowa Wieś Zbąska – Grójec Wielki – Chobienice - Wąchabno – Kopanica
Szlaki konny	
	leśnictwie Wąsowo (okolice wsi Wąsowo)
	okolicach leśniczówki „Smolarnia” w kierunku na Bolewice
	od Jeziora Kuźnickiego przez Grubsko do okolic Jastrzębska Starego
Szlak kajakowy	
Szlakiem Obry	Jezioro Błędno – ujście Obry do Warty
Szlak rowerowy	
Szlak Chmielu i Wikliny	Szlak czerwony Opalenica – Nowy Tomyśl
Szlak Sosny Bolewickiej	Szlak niebieski – Nowy Tomyśl – Lewice
Szlak Budownictwa Olęderskiego	Szlak czarny Nowy Tomyśl – Zbąszyń długości ok. 25,5km
Szlak Im. Emilii Sczanieckiej	Szlak zielony Opalenica – Lwówek długości ok.32 km
Szlak Pałacowo-Zamkowy	Szlak żółty Nowy Tomyśl – Porążyn Dworzec długości ok. 23 km
Szlak Jeziora Błędno	Szlak Zielony Wokół Jeziora Błędno długości ok. 20 km
Szlak Powstańców Wielkopolskich	Szlak żółty Zbąszyń – Miedzichowo długości ok. 19 km
Szlak Pośród Pól I Łąk	Szlak czerwony Lwówek – Węgielnia długości ok. 31,7 km
Szlak Pszczewskiego Parku Krajobrazowego	Szlak zielony Miedzichowo – Jabłonka Stara długości ok. 12,8 km
	Czarny szlak łącznikowy Wąsowo –Brody długości ok. 9,5km
„Północ-Południe”	od Łowynia do Miedzichowa
„Piach po osie czyli MIEDZICHOWSKI PARYŻ-DAKAR”	Szlak czarny z Borowego Młyna do Chmielinko.
„Zachód – Wschód”	Szlak czerwony Trzciela do Leśniczówki Węgielnia

¹ Uchwała nr XIII/86/2015 Rady Powiatu Nowotomyskiego z dnia 25 listopada 2015 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej Powiatu Nowotomyskiego pod nazwą Powiatowe Centrum Sportu w Nowym Tomyślu

„Boczek, boczek”	Szlak niebieski z Silnej do Trzciana
„Szlakiem Dylizansów	
„Wzdłuż Obry”	Szlak rowerowy zielony z Pszczewa do Trzciana.
„Zielona Jedynka”	Szlak łącznikowy
„ Na tenis”	Szlak rowerowy czerwony z Bolewic do Bolewicka
„Przez autostradę”	Szlak rowerowy czarny „Przez autostradę” z Miedzichowa do Leśniczówki Glinki
„Zielona Dwójka”	szlak czerwony przed Miedzichowem ze szlakiem czerwonym i niebieskim w pobliżu Leśniczówki Węgielnia
„Przez Lewiczynek”	łączy szlak niebieski ze szlakiem żółtym „Północ-Południe”, przebiega równocześnie przez wieś Lewiczynek.
KOLD-owski Szlak Rowerowy	Szlak złożony z dużej i malej pętli połączonych ze sobą trzema łącznikami.
„Bajkowy”	Pętla łącząca Pniewy, Duszniki, Opalenicę i Lwówek.
Szlak Północnego Frontu Powstania Wielkopolskiego 1918-1919	Pniewy – Lwówek – Opalenica – Grubsko – Chrońnica

Źródło: <http://www.powiatnowotomyski.pl/PL/564/Wypoczynek/>

Według danych GUS na terenie powiatu nowotomyskiego w 2016 r. funkcjonowało 21 obiektów, w których łącznie oferowano 1 046 miejsc noclegowych, a łączna liczba udzielonych noclegów wynosiła 83 512, co obrazuje poniższa **Tabela** .

Tabela 27. Obiekty i miejsca noclegowe z podziałem na rodzaj w powiecie nowotomyskim w 2016 r.

Rodzaj obiektu	obiekty ogółem [ob.]	miejsca noclegowe ogółem [msc.]	turyści (korzystający) ogółem [osoba]	Liczba udzielonych noclegów ogółem
ogółem	21	1 046	48 029	83 512
hotele	8	522	-	-
inne obiekty hotelowe	2	51		
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	2	142		
Hostele	1	40		
pola biwakowe	1	50		
pokoje gościnne i kwatery agroturystyczne	4	123		
pozostałe obiekty niesklasyfikowane	3	118		

Źródło: Bank danych Lokalnych

Według dostępnych informacji w sieci internetowej można odnaleźć informacje o funkcjonujących na terenie powiatu obiektach noclegowych, których łącznie jest 65. Największy udział mają obiekty agroturystyczne w ilości 38², hotele 20, pensjonaty 10 oraz 3 pola namiotowe wokół Jeziora Błędno³. W tej lokalizacji funkcjonuje również Ośrodek Sportów Wodnych.

Na terenie powiatu nowotomyskiego zlokalizowany jest Nowotomyski Ogród Zoologiczny, co stanowi rzadko spotykaną w miastach tej wielkości, atrakcję turystyczną. Ogród powstał z inicjatywy działaczy społecznych i przyjaciół zwierząt w 1974 r. zajmując

² http://www.powiatnowotomyski.pl/PL/860/Baza_gospodarstw/

³ <http://www.turystykapnt.pl/pola-namiotowe.html>

powierzchnię 3,7 ha. Obecnie ogród mieści się na terenie ponad trzydziesto hektarowego Parku Kultury i Wypoczynku zajmując powierzchnię ponad 5 ha⁴.

Ruch turystyczny na terenie powiatu nowotomyskiego warunkuje również bogactwo zabytków nieruchomych (**Tabela**).

Tabela 28. Zabytki nieruchome na terenie powiatu nowotomyskiego

Gmina Kuślin	Chraplewo	- eklektyczny pałac z 1888 r., wokół park z unikatowym drzewostanem, - stajnia – wozownia, - dom ogrodnika, - zespół folwarczy,
	Głuponie	- późnobarokowy dwór z końca XVIII w., - zabudowania folwarczne
	Kuślin	- neogotycki kościół poewangelicki Zmartwychwstania Pańskiego z 1882r., - domy z XIX/XX w.
	Michorzewo	- park krajobrazowy, - neoklasycy pałac z początku XX w., - barokowo-klasycystyczny kościół NMP i Wszystkich Świętych z 1800 r. z witrażami Stefana Matejki (uczeń i bratanek Jana Matejki) przy nim grób Emilii Sczanieckiej
	Śliwno	- park i dwór z połowy XIX w. - przy kościele kamienna rzeźba MB Niepokalanej z końca XVIII w., - kościół ewangelicki z 1778 r. (obecnie nieczynny), - późnobarokowy kościół Świętego Krzyża z ok. 1780 r., - pałac z 1728 r., przebudowany na klasycystyczny w 1780 r., - park z końca XVIII w.
	Trzcianka	- park i pałac z 2 poł. XIX w. oraz kaplica neogotycka z tego samego okresu
	Turkowo	- park z 1 poł. XIX w., drzewa pomnikowe, - kaplica grobowa rodziny Stichów z XIX w.
Gmina Lwówek	Wąsowo	barokowo-klasycystyczny pałac z 1781 r., z czterospadowym dachem, - klasycystyczna kaplica-rotunda Wniebowstąpienia Pańskiego z ok. 1790 r., - neogotycki zamek z czerwonej cegły klinkierowej z 1872 r., - wspaniały park ze stawem i starym drzewostanem, - przy wjazdach do parku domki eklektyczne ogrodnika i dozorczy, - zespół jednolitych stylowo domów dla służby z przełomu wieków, - zabudowania folwarczne
	Brody	- drewniany kościół św. Andrzeja z 1673 r., obok dzwonnica z XVII w., - pałac neorenesansowy z ok. 1890r., park z I poł. XIX w., drzewa pomnikowe, - neogotycka kaplica Świętego Krzyża z końca XIX w., obok mauzoleum von Pflugów
	Konin	- zespół pałacowo – parkowy z XIX w., - zabudowania folwarczne
	Lwówek	- prostokątny rynek wyłożony XV-wiecznym brukiem, wokół domy częściowo z I poł. XIX w., - późnogotycki kościół, NMP Wniebowziętej z II poł. XV w., - przy kościele kamienna rzeźba MB Niepokalanej z końca XVIII w., - kościół ewangelicki z 1778 r. (obecnie nieczynny), - późnobarokowy kościół Świętego Krzyża z ok. 1780 r. - pałac z 1728 r. przebudowany na klasycystyczny w 1780 r., - park z końca XVIII w.
	Pakosław	- park krajobrazowy z 2 poł. XIX w., w głębi dwór-willa z 1842 r., - we wsi dom z 1 poł. XIX w. nakryty dachem naczółkowym wg przekazów mieścił się w nim szpital fundacji Emilii Sczanieckiej
Gmina Bolewice	Posadowo	- zespół pałacowo-parkowy, park w stylu francuskim, - neorenesansowy pałac Łąckich z 1870 r., - zabudowania folwarczne
	Bolewice	- siedziba Nadleśnictwa – budynek z 1848 r. - kościół Chrystusa Króla z 1946 r.

⁴ <http://www.zoonowytomysl.pl/>

	Jablonka Stara	- stanowisko archeologiczne – grodzisko wczesnośredniowieczne, Leśniczówka „Królewiec”
	Miedzichowo	- poewangelicki kościół św. Stanisława z 1907 r., - „Pastorówka”, obecnie plebania, - domy szachulcowe i murowane z poł. XIX w., - zespół młyna z 1902 r. - „Młynarzówka” przy ul. Zbąszyńskiej z II poł. XIX w., zespół młyna z 1902 r. - budynek poczty z 1909 r.
Gmina Nowy Tomyśl	Boruja Kościelna	- poewangelicki kościół św. Wojciecha z 1781r. - wiatrak koźlak z XVIII w. 1755r. - zabudowania drewniane i szachulcowe
	Bukowiec	- kościół św. Marcina z 1737 r. drewniany, obok krzyż z 1635 r. i 2 barokowe rzeźby Świętych
	Jastrzębsko Stare	- neogotycki kościół Matki Boskiej Królowej Polski z 1914 r.
	Nowy Tomyśl	- poewangelicki kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa wybudowany w latach 1778-1779 - neoromański kościół pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy z 1895 r., obok plebania z początku XX w., - ratusz z 1879 r. - domy z 2 poł. XIX i pocz. XX w., - neorenesansowy hotel z 2 poł. XIX w. z figurami dwóch muz, - budynek Urzędu Miejskiego z 1900 r. - młyn z ok. 1885 r.
	Róża	- zabudowania folwarczne i czworaki z XIX/XX w., - mauzoleum rodziny Schwarzkopf z ok. 1893 r., - krzyż z barokową rzeźbą Chrystusa
	Sątopy	- stare drewniane i murowane domy, - kościół poewangelicki z 1908 r.
	Stary Tomyśl	- park założony w XVIII/XIX w. (na terenie parku pałac z 1916 r.) - barokowy dwór z 2 poł. XVIII w., - zespół zabudowań folwarcznych
	Wytomyśl	- klasycystyczny kościół św. Michała Archanioła z końca XVIII w., - zespół pałacowo-parkowy - pałac z pocz. XIX w. odbudowany w zmienionej formie po pożarze w poł. XX w., - park rozplanowany na przełomie wieków XVIII/XIX, drzewa pomnikowe, - zabudowania folwarczne
Gmina Opalenica	Dakowy Mokre	- neoromański kościół św. Katarzyny z 1904 r., - pałac z 1880 r., - zabudowania folwarczne z XIX/XX w.,
	Niegolewo	- pałac z 1896 r. i park, - kaplica św. Anny z ok. poł. XIX w., - obelisk upamiętniający 200-lecie szarzy od Somosierrą, - zabudowania folwarczne
	Opalenica	- gotycki kościół pw. św. Mateusza z ok. 1518 r., obok plebania z 2 poł. XIX, - neogotycki kościół pw. św. Józefa z 1895 r., - eklektyczny ratusz z 1897 r. - zabytkowy budynek Gimnazjum w sąsiedztwie kościoła farnego, - zabudowania folwarczne, - w parku wieża ceglano – kamienna z poł. XIX w. i neogotycka ośmioboczna rzeźba św. Wawrzyńca
	Porążyn Dworzec	- pałac-willa z 1880 r., obok podobna stylowo stajnia, - zagospodarowany parkowo las mieszany z okazałymi dębami i bukami, - ośmioboczna kaplica z 1928 r., - leśniczówka z 1873 r.
	Rudniki	- dwór neoklasycystyczny z 1925 r., park, - zabudowania folwarczne z końca XIX w.
	Sielinko	- park, - parterowy dwór z 1888 r., później rozbudowany, - zabudowania folwarczne z XIX/XX w., neogotycka kaplica z końca XIX w.

	Wojnowice	- murowano-szachulcowy dwór z końca XIX w., - zespół czworaków i pozostałości zabudowań folwarcznych
Gmina Zbąszyn	Nadnia	- kuźnia z II poł. XIX w.
	Nowa Wieś Zbąska	- zespół pałacowo parkowy z II poł. XIX w.
	Przyprostynia	- na cmentarzu kościół św. Stanisława z 1810 r., - kamienna figura św. Jana Nepomucena z XVIII/XIX w.
	Zbąszyn	- późnobarokowy kościół NMP Wniebowziętej z 1757-96 r., obok dwie rzeźby biskupów z tego samego okresu, - wokół mur z bramą z końca XVIII w., - plebania z XVIII/XIX w., kryta dachem naczółkowym, - na cmentarzu kościół św. Mikołaja z XVIII w. - nad brzegiem jeziora zachowane częściowo wały kurtynowe i bastiony twierdzy typu staro holenderskiego z początku XVIII w., pośrodku wału późnorennesansowa wieża wjazdowa z II poł. XVI w., wokół park.

Źródło: http://www.powiatnowotomyski.pl/PL/813/325/Zabytki_gmin_Powiatu_Nowotomyskiego/k/#

Na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych i opinii dotyczących sportu, turystyki i rekreacji, uzyskanych od mieszkańców, można wskazać iż wsparcie rozwoju kultury fizycznej oceniane jest jako dobre, podobnie jak dostępność obiektów służących wypoczynkowi i rekreacji. Pomimo tego, rozwój turystyki na terenie powiatu oceniany jest jako zły. W celu rozwoju sportu, turystyki i rekreacji należy:

- zwiększyć nakłady inwestycyjne na rozwój turystyki,
- wykorzystać istniejące zasoby naturalne dla rozwoju turystyki i agroturystyki,
- rozwijać infrastrukturę turystyczną,
- wspierać inwestycje związane z budową lub modernizacją obiektów pełniących funkcje kulturalne, edukacyjne i sportowe.

5.9. Struktura organizacji pozarządowych

Organizacje pozarządowe to jednostki nienależące do sektora finansów publicznych oraz nie działające w celu osiągnięcia zysku, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, w tym fundacje i stowarzyszenia.

Organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu nowotomyskiego stanowią wartościowy potencjał, który w istotnym stopniu przyczynia się do budowania społeczeństwa obywatelskiego.

Współpraca organizacji pozarządowych z Powiatem Nowotomyskim realizowana jest w oparciu o roczny program uchwalany przez Radę powiatu Nowotomyskiego i realizowana jest m.in. poprzez zlecenie zadań powiatu w formie powierzania wykonania zadania wraz z

udzieleniem dotacji na jego sfinansowanie lub wspieranie realizacji zadania wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie jego realizacji.

Główne cele programu współpracy w roku 2016 Powiatu Nowotomyskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, jest kształtowanie ładu społecznego w środowisku lokalnym, poprzez budowanie partnerstwa między administracją publiczną i organizacjami pozarządowymi poprzez wspieranie w realizacji ważnych celów społecznych oraz stwarzanie warunków dla powstawania różnorodnych inicjatyw i struktur działających na rzecz lokalnej społeczności.

Priorytetowe zadania publiczne zaplanowane w programie obejmowały:

- 1) wsparcie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- 2) wsparcie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu,
- 3) turystyka i krajoznawstwo,
- 4) nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie,
- 5) działalność na rzecz integracji osób w wieku emerytalnym,
- 6) działalność na rzecz kombatantów i osób represjonowanych,
- 7) działanie na rzecz osób niepełnosprawnych⁵.

Zgodnie ze Sprawozdaniem z realizacji "Programu współpracy na rok 2016", została rozstrzygnięta I i II edycja konkursu ofert, gdzie Powiat Nowotomyski wprowadził formę przekazywania zadań do wykonania poprzez wsparcie realizacji zadań przez organizacje pozarządowe. Łącznie wydatkowano 319 793,91 zł.

Tabela 29. Wyniki I i II edycji konkursu ofert na realizację w 2016 roku zadań publicznych wykonywanych przez organizacje pozarządowe oraz inne podmioty uprawnione do udziału w konkursie

I i II edycja konkursu			
Nr zadania	Nazwa	Liczba ofert	Kwota dotacji
Zadanie 1	Wspieranie kultury i sztuki oraz ochrona tradycji	23	22 000
Zadanie 2	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu	49	40 000
Zadanie 3	Turystyka i krajoznawstwo	5	7 000
Zadanie 4	Edukacja, oświata i wychowanie	4	3 000
Zadanie 5	Działalność na rzecz integracji osób w wieku emerytalnym, osób starszych, niepełnosprawnych, kombatantów i osób represjonowanych w środowisku lokalnym	14	8 000
Zadanie 6	Realizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży szkolnej z publicznych placówek oświatowych z terenu powiatu nowotomyskiego	77	245 000
SUMA		172	325 000,00
wydatkowano		172	319 793,91

Źródło: Sprawozdanie z realizacji "Programu współpracy na 2016 rok Powiatu Nowotomyskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego"

⁵ Załącznik nr 1 do Uchwały nr 75/EK/2015 Zarządu Powiatu Nowotomyskiego z dnia 8 października 2015 r.

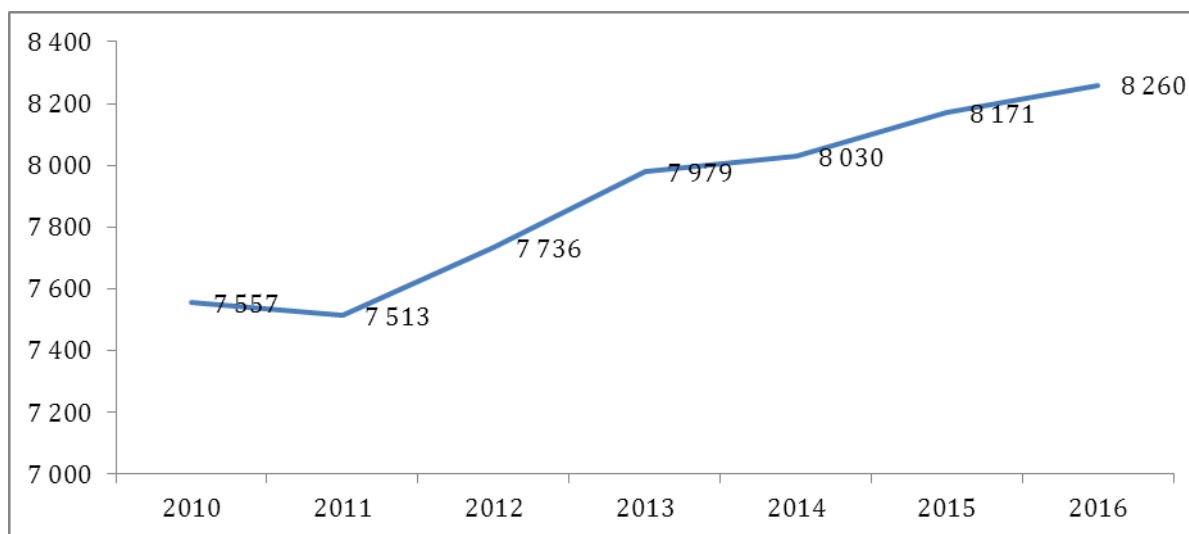
Struktura rozmieszczenia oraz funkcjonowania organizacji pozarządowych w powiecie nowotomyskim jest zróżnicowana. W celu rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz pobudzenia lokalnej tożsamości wśród mieszkańców należy podjąć działania:

- pomoc i wsparcie dla istniejących organizacji pozarządowych.
- pomoc i wsparcie na rzecz tworzenia nowych organizacji pozarządowych.

6. SYTUACJA GOSPODARCZA

6.1. Struktura podstawowych branż gospodarki

Według danych GUS, w powiecie nowotomyskim w latach 2010-2016 liczba podmiotów gospodarczych sukcesywnie wzrastała, w 2010 r. wynosiła 7557 podmiotów, co w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosiło 10,28, a w 2016 r. liczba podmiotów wynosiła 8260, co w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosiła 11,03 (**Wykres 12**).

Wykres 12. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w latach 2010-2016

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na terenie powiatu nowotomyskiego zlokalizowane podmioty w 2016 r. stanowiły 2% wszystkich podmiotów gospodarczych województwa wielkopolskiego. Najwyższa liczba podmiotów znajduje się na terenie gminy Nowy Tomyśl (3 333 podmioty) – 40,35% spośród wszystkich podmiotów powiatu. W gminie Opalenica funkcjonowało 22,80% wszystkich podmiotów z terenu powiatu oraz w gminie Zbąszyń 17,36% podmiotów. Najniższy udział charakteryzował gminy wiejskie: Miedzichowo (4,07%) i Kuślin (5,61%). **Tabela 30** przedstawia liczbę podmiotów w poszczególnych gminach powiatu oraz ich udział w ogólnej liczbie podmiotów w całym powiecie nowotomyskim.

Tabela 30. Liczba podmiotów gospodarczych w poszczególnych gminach powiatu nowotomyskiego w 2016 r.

Nazwa jednostki	Liczba podmiotów	Udział w ogólnej liczbie podmiotów
Woj. Wielkopolskie	414 798	-
Powiat nowotomyski	8 260	100
Kuślin	463	5,61
Lwówek	811	9,82
Miedzichowo	336	4,07
Nowy Tomyśl	3 333	40,35

Opalenica	1 883	22,80
Zbąszyń	1 434	17,36

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W powiecie nowotomyskim w 2016 r. dominowały podmioty zatrudniające od 0-9 pracowników stanowiąc 95,22% wszystkich podmiotów. Podmioty zatrudniające do 49 pracowników stanowiły 4,07% wszystkich podmiotów. Na terenie powiatu nowotomyskiego funkcjonowało 8 podmiotów zatrudniających od 250 do 999 osób oraz 1 podmiot zatrudniający powyżej 1000 osób (**Tabela**).

Tabela 31. Podmioty wg klasy wielkości w 2016 w powiecie nowotomyskim

Podmioty wg klasy wielkości	Liczba podmiotów	Udział w ogólnej liczbie podmiotów
0 - 9	7 865	95,22
10 - 49	336	4,07
50 - 249	50	0,61
250 - 999	8	0,10
1000 i więcej	1	0,01
ogółem	8 260	100,00

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Podział podmiotów gospodarczych według sekcji i działów PKD w 2016 r. w powiecie nowotomyskim przedstawia **Tabela** . W 2016 r. zarejestrowanych było 8260 podmiotów, gdzie dominującą sekcją była sekcja G obejmująca handel hurtowy i detaliczny, a także naprawa pojazdów samochodowych wraz z motocyklamim, w której podmioty stanowiły 25% wszystkich podmiotów gospodarczych. Kolejną istotną sekcją była sekcja F - Budownictwo w której zarejestrowano 16% wszystkich podmiotów. Spośród wszystkich podmiotów, 12% działa w sekcji C - produkcja. Podział działalności na sekcje i ich udział w ogólnej liczbie podmiotów kształtuje się na poziomie zbliżonym do województwa wielkopolskiego. W powiecie nowotomyskim udział produkcji i budownictwa jest wyższy, niż udział tych sekcji w całym województwie wielkopolskim.

Tabela 32. Podmioty wg sekcji i działów PKD 2007 na koniec 2016 r. w powiecie nowotomyskim

Sekcja	Opis	Liczba przedsiębiorstw	Udział % w ogólnej liczbie
A	Rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo	250	3%
B	Górnictwo i wydobywanie odkrywkowe	14	0%
C	Produkcja	991	12%
D	Dostarczanie energii	20	0%
E	Zaopatrzenie w wodę; zanieczyszczenie wody, gospodarka odpadami	49	1%
F	Budownictwo	1 350	16%
G	handel; naprawa samochodów i motocykli	2 094	25%
H	Transport i składowanie	569	7%
I	Hotelarstwo i gastronomia	229	3%

J	Informacja i komunikacja	106	1%
K	Doradztwo finansowe i ubezpieczenia	152	2%
L	Nieruchomości	408	5%
M	Działalność w sferze zawodowej, naukowej i technicznej	467	6%
N	Administracja i usługi	198	2%
O	Administracja publiczna i obrona; obowiązkowe świadczenia społeczne	66	1%
P	Edukacja	252	3%
Q	Zdrowie publiczne i praca społeczna	317	4%
R	Sztuka, rozrywka i rekreacja	159	2%
S – T	Inne usługi: gospodarstwo domowe jako pracodawca; wytwarzanie dóbr i usługi gospodarstwa na własne potrzeby	560	7%
U	Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0%
Ogółem		8 260	100%

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Najważniejsze zakłady przemysłowe funkcjonujące na terenie powiatu nowotomyskiego przedstawiono poniżej w **Tabela 33**.

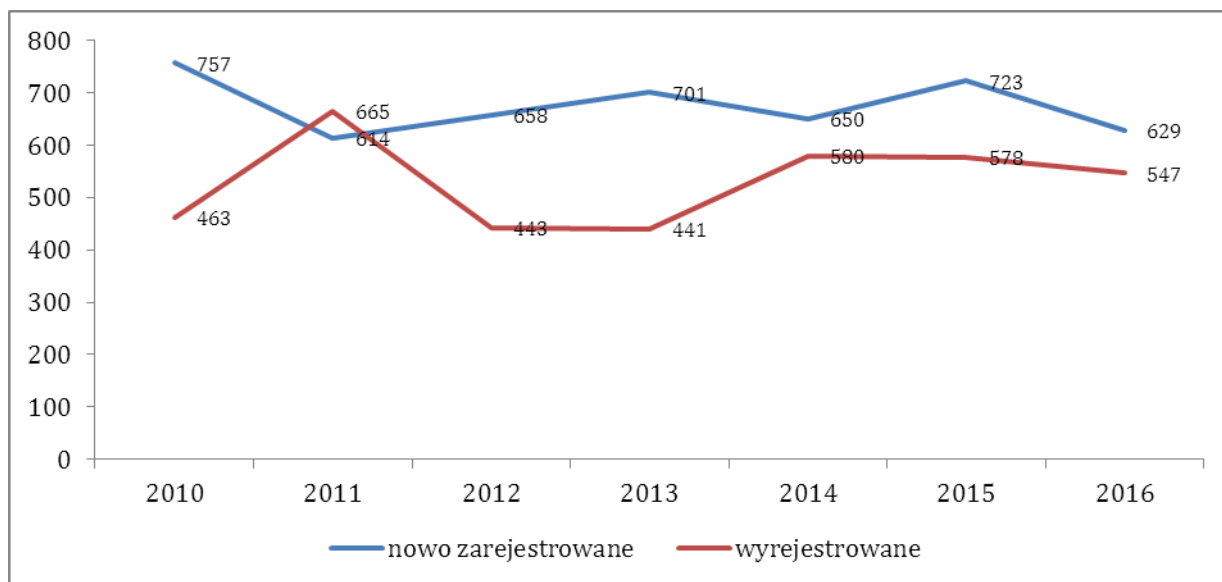
Tabela 33. Zakłady przemysłowe działające na terenie powiatu nowotomyskiego

Lokalizacja	Nazwa	Opis
Opalenica	NORDZUCKER Polska S.A	Zakład produkcyjny, cukrownia
	Pas Polska Sp. z o.o.	Produkcja części dla przemysłu motoryzacyjnego i sprzętu gospodarstwa domowego
Nowy Tomyśl	Phoenix Contact Wielkopolska Sp. z o.o.	Przedsiębiorstwo technik połączeń elektrycznych i automatyki przemysłowej
	„BARTEX” – Bartol Spółka Jawna	Produkcja
	Suszarnicza Spółkę „Ogrodnik” S.A.	Producent suszu warzywnego
	BERO Sp. z o.o.	Produkcja mebli oraz komponentów z drewna
	Aesculap-Chifa Sp z o.o.	Produkcja i dystrybucja wyrobów medycznych
	Sławomir Szczepański – FHU AUTOLUX	Lakiernictwo i blacharstwo
	HENKE-SASS WOLF POLSKA Sp. z o.o.	Artykuły i wyposażenie medyczne
	KIEL Polska Sp. z o.o.	Produkcja części samochodowych
	FIRMA PATORA Jerzy Patora	Produkcja akcesoriów meblowych
Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	Przedsiębiorstwo energetyki ciepłej	
Lwówek	KWIATKOWSKI Sp. z o.o.	Projektant i wykonawca konstrukcji stalowych
	Pol- Strautmann Sp. z o.o.	Produkcja artykułów rolniczych
Kuślin	BHJ Polska Sp. z o.o.	Przetwórstwo spożywcze
Zbąszyń	KUVERT POLSKA Spółka z o.o.	Produkcja i dostawa kopert

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla powiatu nowotomyskiego na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022

Dynamika rozwoju gospodarczego w powiecie nowotomyskim została poniżej przedstawiona za pomocą liczby nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w latach 2010-2016. Na podstawie **Wykres 13** można stwierdzić, iż liczba

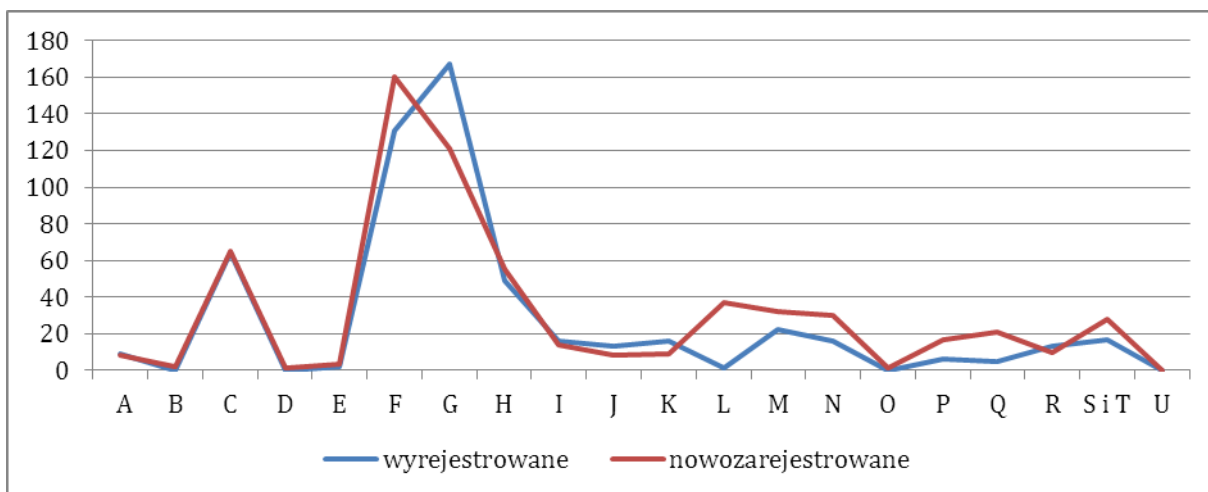
nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych przewyższa liczbę podmiotów wyrejestrowanych w latach 2012-2016, co świadczy o pozytywnych tendencjach związanych z rozwojem działalności gospodarczej na terenie powiatu nowotomyskiego. W 2016 r. liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w powiecie nowotomyskim wynosiła 629, a wyrejestrowanych 547.

Wykres 13. Nowo zarejestrowane i wyrejestrowane podmioty gospodarcze w latach 2010-2016 w powiecie nowotomyskim

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Dynamika zmian w poszczególnych sekcjach PKD działalności gospodarczej w powiecie nowotomyskim dotyczyła przede wszystkim sekcji F, G, H oraz K, L, M, N, a także P, Q, SiT. Pozytywne tendencje zanotowano w przypadku sekcji odnoszących się do budownictwa, nieruchomości, działalności w sferze zawodowej, naukowej i technicznej, administracji i usługach, edukacji, zdrowiu publicznym i pracy społecznej oraz w działalności związanej z pozostałą działalnością usługową i gospodarstwami domowymi zatrudniającymi pracowników, gdzie liczba nowo zarejestrowanych podmiotów przewyższa liczbę podmiotów wyrejestrowanych. Negatywne tendencje, gdzie zanotowano wyższą liczbę podmiotów wyrejestrowanych niż nowo zarejestrowanych dotyczą sekcji G - handel, naprawa samochodów i motocykli, H - transport i składowanie oraz K - doradztwo finansowe i ubezpieczenia (**Wykres 14**).

Wykres 14. Podmioty nowo zarejestrowane i wyrejestrowane z podziałem na sekcje PKD 2007 w powiecie nowotomyskim w 2016 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W 2016 najczęściej nowo powstałych podmiotów gospodarczych zarejestrowano w gminie miejsko-wiejskiej Nowy Tomyśl (249 podmiotów), najmniej zaś w gminie wiejskiej Miedzichowo (33 podmiotów). Jednocześnie najwyższa liczba podmiotów wyrejestrowanych została zanotowana w gminie Nowy Tomyśl, a najniższa w gminie wiejskiej Miedzichowo (**Tabela 34**)

Tabela 34. Liczba nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w poszczególnych gminach powiatu nowotomyskiego w 2016 r.

Nazwa jednostki		2016	
		nowo zarejestrowane	wyrejestrowane
Lwówek	gminy miejsko-wiejskie	54	45
Nowy Tomyśl		249	220
Opalenica		148	146
Zbąszyń		81	78
Kuślin	gminy wiejskie	46	31
Miedzichowo		33	27

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na terenie powiatu nowotomyskiego funkcjonują duże przedsiębiorstwa zatrudniające od 250 pracowników tworząc możliwości zatrudnienia dla lokalnej społeczności. Znakomitą większość stanowią jednak małe i średnie podmioty gospodarcze. W związku z lokalnym rynkiem pracy wskazano na konieczność podjęcia następujących kierunków działań:

- promocja lokalnych podmiotów gospodarczych,
- promocja lokalnych produktów rolnych,
- aktywizacja lokalnego rynku pracy w celu dostosowania do potrzeb i wymogów przedsiębiorców,
- wsparcie samozatrudnienia i przedsiębiorczości,

- wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw.

6.2. Zagospodarowanie przestrzenne

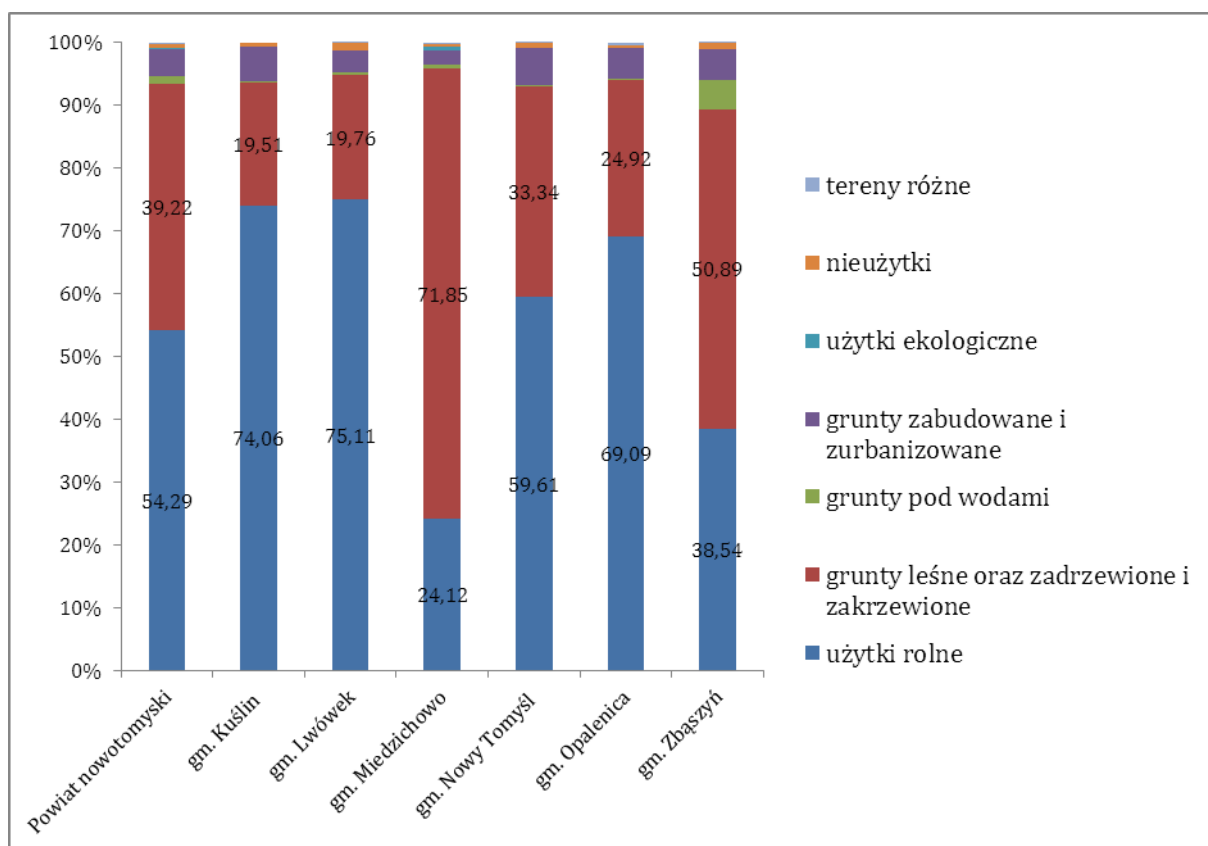
Powierzchnia powiatu nowotomyskiego wynosi 101 362 km². Powierzchnia charakteryzuje się wysokim odsetkiem użytków rolnych, które zajmują 54,29% ogólnej powierzchni. Wysokim udziałem charakteryzują się grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmując 39,22% powierzchni obszaru. Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią 4,30% powierzchni powiatu. Obszar szczególnie zurbanizowany znajduje się w centralnej części powiatu, obejmuje on przede wszystkim tereny miasta i gminy Nowy Tomyśl. Stosunkowo niewielki udział stanowią grunty pod wodami ze względu na występowanie rzeki Obry oraz kilkunastu niewielkich jezior. Poszczególne formy użytkowania terenu w powiecie nowotomyskim wraz z ich udziałem procentowym przedstawia Tabela 35.

Tabela 35. Użytkowanie terenu w powiecie nowotomyskim

Użytkowanie	Powierzchnia [ha]	Udział % w powierzchni powiatu
powierzchnia ogółem	101 362 ha	
użytki rolne razem	55 033	54,29
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	39 754	39,22
grunty pod wodami razem	1 191	1,17
grunty zabudowane i zurbanizowane razem	4 357	4,30
użytki ekologiczne	127	0,13
nieużytki	773	0,76
tereny różne	127	0,13

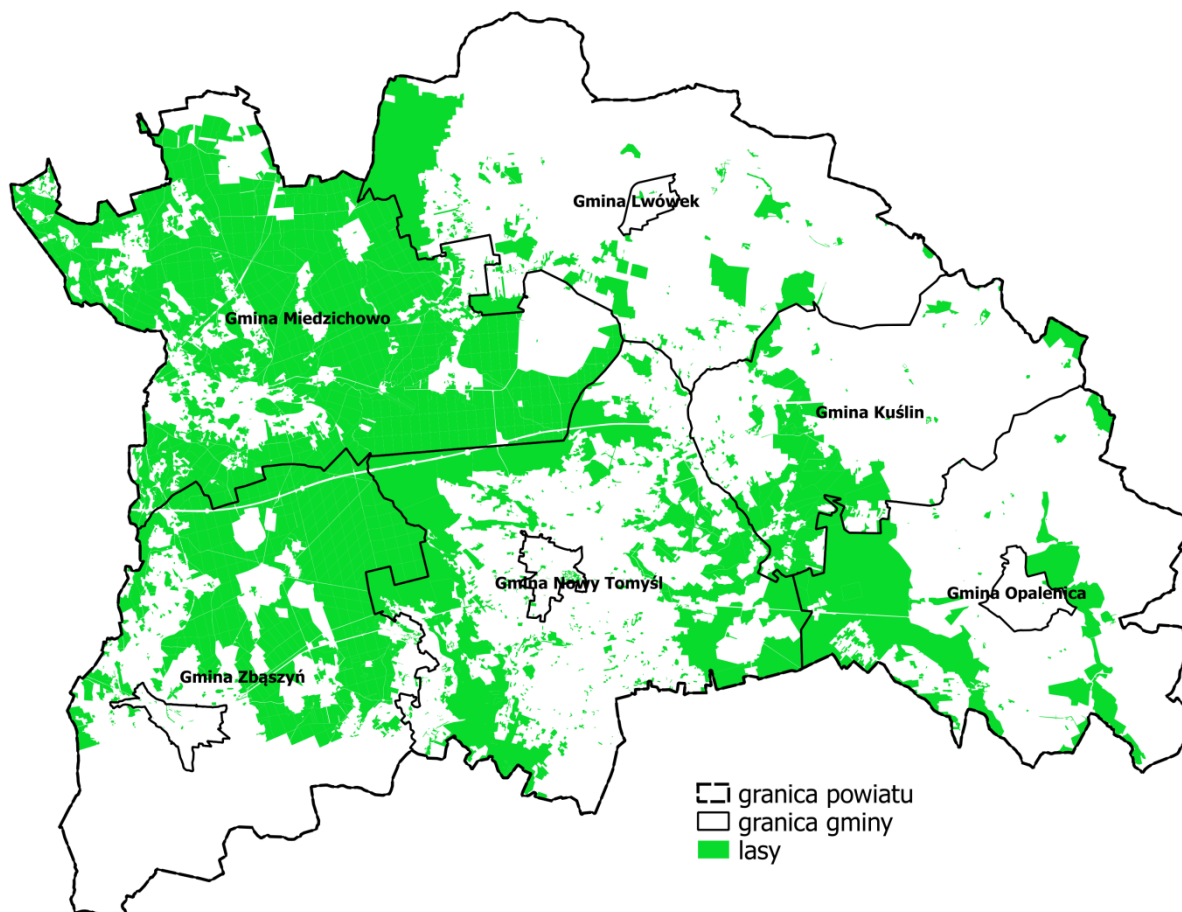
Źródło: Bank Danych Lokalnych, 2014 r.

Struktura użytkowania terenu różni się w poszczególnych gminach powiatu nowotomyskiego, co przedstawia **Wykres 15**. Udział gruntów rolnych w powiecie nowotomyskim wynosi 54,29%, najwyższy udział gruntów rolnych dotyczy gminy miejsko-wiejskiej Lwówek (75,11%), gminy wiejskiej Kuślin (74,06%) oraz gminy miejsko-wiejskiej Opalenica (69,09%). Najwyższy udział gruntów leśnych charakteryzuje gminę wiejską Miedzichowo (71,85%) i gminę Zbąszyń (50,89%).

Wykres 15. Struktura użytkowania terenu w poszczególnych gminach powiatu nowotomyskiego w 2014 r.
 Źródło: Bank Danych Lokalnych, 2014 r.

Poniższa **Rycina 11** obrazuje rozmieszczenie obszarów leśnych w poszczególnych gminach powiatu nowotomyskiego.

Rycina 11. Obszary leśne na terenie powiatu nowotomyskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie OpenStreetMaps

Struktura wielkości gospodarstw w powiecie wskazuje na duże rozdrobnienie. Dominują gospodarstwa o powierzchni 1-2 ha, kolejna grupa to gospodarstwa do 10 ha oraz o obszarze 10-15 ha. Tereny wiejskie mają charakter typowo rolniczy. Przydatność rolnicza gleb na terenie poszczególnych gmin jest zróżnicowana. Gleby o wyższym wskaźniku jakości rolniczej obejmują gminy Opalenica, Kuślin i Lwówek, co sprzyja uprawie buraków cukrowych, rzepaku, pszenicy, jęczmienia oraz kukurydzy. Warunki klimatyczne oraz glebowe sprzyjają uprawie wikliny, chmielu oraz szparagów w gminie Nowy Tomyśl, Miedzichowo i Zbąszyń. Gmina Zbąszyń charakteryzuje się również uprawą cebuli.

W przypadku chowu i hodowli zwierząt gospodarskich w poszczególnych gminach dominuje trzoda chlewna, bydło i drób.

Powiat nowotomyski charakteryzuje się obecnością obszarów chronionych, obszarów leśnych oraz wodnych, a także sprzyjającymi warunkami do uprawy wybranych gatunków roślin. Mocne strony obszaru powinny zostać wykorzystane w celu dalszego rozwoju:

- promocja gospodarstw rolnych,

- promocja podmiotów gospodarczych oferujących ekologiczne produkty regionalne.
- nadzór nad zasobami leśnymi.
- nadzór nad zasobami wodnymi.

6.3. Złoża surowców naturalnych

Budowa geologiczna wpływa na ilość i jakość zasobów kopalin na terenie powiatu nowotomyskiego. Według danych Państwowego Instytutu Geologicznego do najczęściej występujących złóż należą kruszywa naturalne, a następnie ropa naftowa, gaz ziemny, kreda i torfy. Poniższa **Tabela** przedstawia wielkość i rozmieszczenie rozpoznanych złóż kopalin w powiecie nowotomyskim. Złoża ropy naftowej, które obecnie są eksploatowane, znajdują się w gminie Kuślin - Michorzewo, a rozpoznane Jastrzębsko Nowe w gminie Zbąszyń. Złoża gazu ziemnego wydobywa się w kopalniach na terenie gmin Nowy Tomyśl, Kuślin i Opalenica. Najwyższe wydobycie tego surowca ma miejsce w gminie Nowy Tomyśl wynosząc łącznie 323,25 mld m³ gazu. Złoża kredy, którego wydobycie zostało zaniechane, udokumentowano w Zbąszyniu. Na terenie powiatu znajdują się również złoża torfu, który obecnie nie jest eksploatowany. Najliczniej występującymi złożami naturalnymi są piaski i żwiry, którego wydobycie następuje przede wszystkim w gminie Lwówek. Szczegółowy stan zagospodarowania poszczególnych złóż oraz wielkość bilansowanych zasobów wraz z wielkością wydobycia przedstawiono w poniższej tabeli.

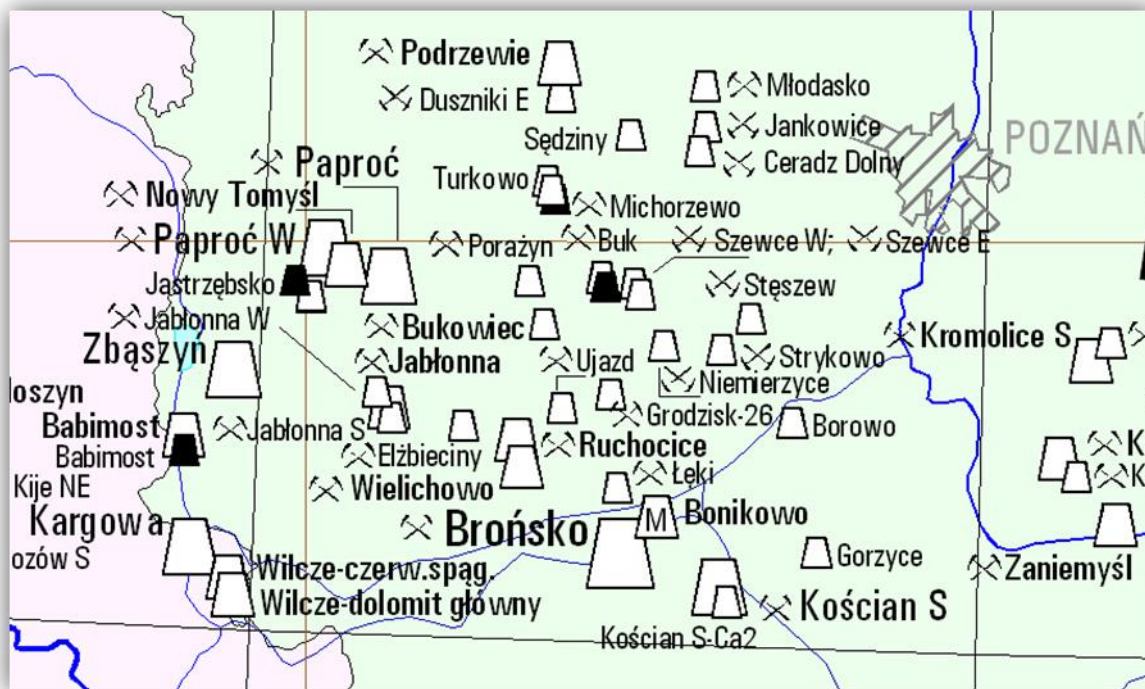
Tabela 36. Bilans zasobów złóż kopalin w powiecie nowotomyskim

l.p.	Nazwa złoża	Stan zag. złoża	Zasoby		wydobycie	Gmina
			wydobywalne	przemysłowe		
Gaz ziemny						
17.	Bukowiec	E	67,09	45,59	0,56	Nowy Tomyśl
48.	Jastrzębsko	R	96,0	-	-	Zbąszyń
76.	Michorzewo	E	7,09	-	1,49	Kuślin
87.	Nowy Tomyśl	E	455,89	334,79	23,48	Nowy Tomyśl
90.	Paproć	E	3 438,8	3 228,63	182,45	Nowy Tomyśl
91.	Paproć W	E	2 171,5	1 991,54	116,76	Nowy Tomyśl
93.	Porażyn	E	87,90	52,02	0,35	Opalenica
116.	Szewce W	Z	-	-	-	
122.	Turkowo	P	50,0	-	-	Kuślin
145.	Zbąszyń	P	2 400,0	-	-	Zbąszyń
Ropa naftowa						
18.	Jastrzębsko	R	19,00	-	-	Zbąszyń
29.	Michorzewo	E	7,53	6,95	6,71	Kuślin
Kreda						
17.	Zbąszyń	Z	149	-	-	Zbąszyń
Piaski i żwiry						
37.	Bolewice	R	954	307	-	Miedzichowo
38.	Bolewice I	E	80	-	4	Miedzichowo
39.	Bolewice II	R	326	-	-	Miedzichowo

77.	Chmielinko	E	1 151	1 151	13	Lwówek
78.	Chmielinko I	R	6 672	-	-	Lwówek
79.	Chmielinko II	E	13 940	13 918	15	Lwówek
81.	Chrośnica	Z	1 607	-	-	Zbąszyń
82.	Chrośnica II	T	13	-	-	Zbąszyń
83.	Chrośnica III	E	532	-	11	Zbąszyń
84.	Chrośnica IV	R	251	-	-	Zbąszyń
85.	Chrośnica V	R	117	-	-	Zbąszyń
94.	Cicha Góra	R	102	-	-	Nowy Tomyśl
286.	Grońsko	M	-	-	-	Lwówek
287.	Grońsko 1	E	161	-	3	Lwówek
338.	Józefowo	Z	527	527	-	Lwówek
339.	Józefowo II	E	2 151	2 151	96	Lwówek
340.	Józefowo III	E	5 841	2 636	131	Lwówek
341.	Józefowo MG	E	101	-	4	Lwówek
435.	Kuślin MSNL	E	196	-	24	Kuślin
460.	Linie MD	R	3 672	-	-	Lwówek
505.	Łomnica I	R	197	-	-	Zbąszyń
506.	Łomnica II	T	1 471	816	-	Zbąszyń
620.	Nowa Wieś Zamek	T	256	-	-	Zbąszyń
621.	Nowa Wieś Zbąska	T	437	437	-	Zbąszyń
622.	Nowa Wieś Zbąska II	E	94	-	1	Zbąszyń
691.	Piotry	R	17 473	-	-	Miedzichowo
836.	Sątopy	Z	191	-	-	Nowy Tomyśl
938.	Śliwno	Z	88	-	-	Kuślin
1110.	Zgierzynka II	T	2 017	1 213	-	Lwówek
1111.	Zgierzynka KK	E	130	-	2	Lwówek
Surowce ilaste ceramiki budowlanej						
64.	Pakosław	Z	108	-	-	Lwówek
90.	Strzyżewo	Z	565	-	-	Zbąszyń
Torfy						
5.	Boruja Nowa AO	Z	5	-	-	Nowy Tomyśl
30.	Jastrzębsko II	R	7	-	-	Zbąszyń
31.	Jastrzębsko II	T	274	274	-	Zbąszyń
70.	Władysławowo	T	10	-	-	Lwówek
72.	Zbąszyń	Z	85	-	-	Zbąszyń

E - złożo eksploatowane, R - złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A + B + C1, a w przypadku ropy i gazu – w kat. A + B), Z - złożo, z którego wydobycie zostało zaniechane, P - złożo o zasobach rozpoznanych wstępnie (w kat. C2 + D, a w przypadku ropy i gazu – w kat. C), T - złożo zagospodarowane, eksploatowane okresowo, M - złożo skreślone z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2015 r. opracowany przez Państwowy Instytut Geologiczny

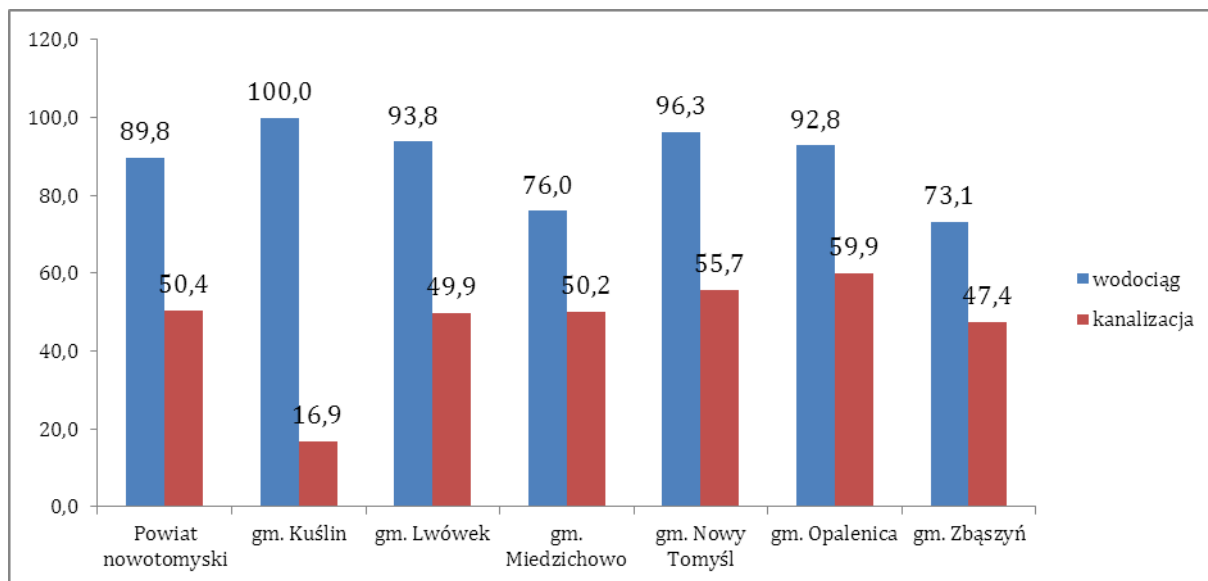
Rycina 12. Rozmieszczenie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w powiecie nowotomyskim

Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/surowce/mapy>

Powiat nowotomyski powinien prowadzić działania wspierające racjonalną gospodarkę zasobami złóż kopalin rozpoznanych na obszarze jednostki.

6. Infrastruktura techniczna

W powiecie nowotomyskim w 2016 r. według danych GUS do sieci wodociągowej podłączonych było 89,8% budynków mieszkalnych, a do sieci kanalizacyjnej 50,4%. Rozkład podłączonych budynków do infrastruktury sanitarnej kształtował się w zróżnicowany sposób w poszczególnych gminach powiatu. Gmina wiejska Kuślin charakteryzuje podłączenie do sieci wodociągowej we wszystkich budynkach mieszkalnych, jednak podłączenie do sieci kanalizacyjnej jest najniższe na tle całego powiatu i wynosi 16,9%. Szczegółowy udział budynków podłączonych do infrastruktury technicznej w poszczególnych gminach przedstawia Wykres 16.

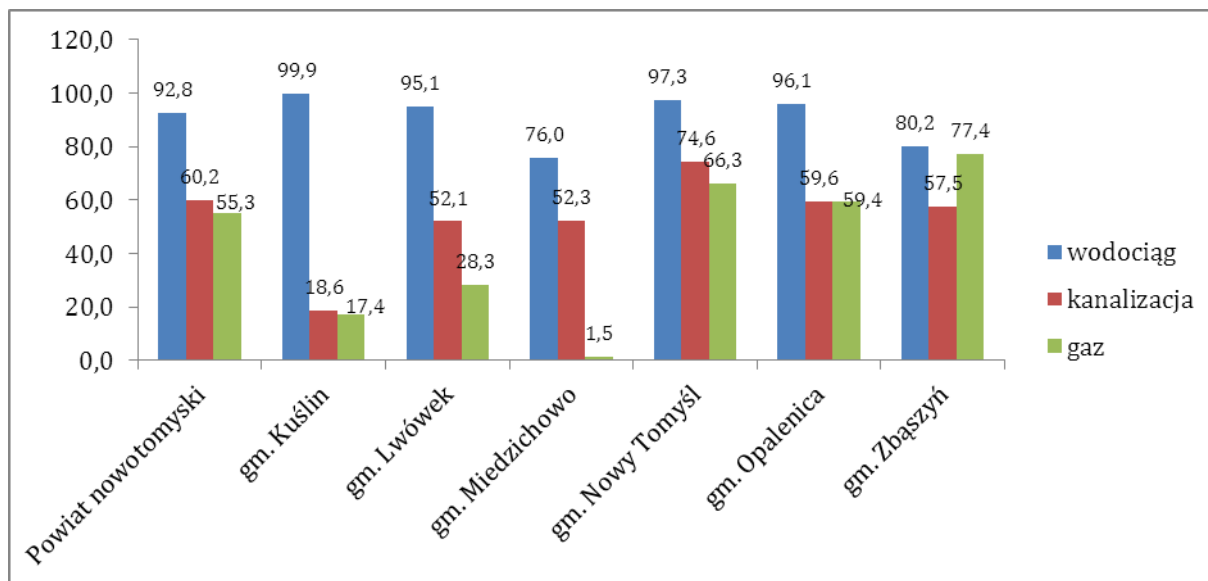

Wykres 16. Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej w % ogółu budynków mieszkalnych w 2016 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Liczba osób korzystających z instalacji w poszczególnych gminach powiatu nowotomyskiego rozkłada się stosunkowo równomiernie w przypadku sieci wodociągowej, gdzie w całym powiecie 92,8% ludności korzysta z tej sieci. W przypadku gmin: Kuślin, Lwówek, Nowy Tomyśl i Opalenica odsetek korzystających przewyższa wartość średnią dla powiatu. Wartość niższa od średniej powiatu charakteryzuje gminę Zbąszyń i gminę Miedzichowo. W przypadku instalacji kanalizacyjnej, średni odsetek mieszkańców korzystających wynosi 60,2%. Najniższy odsetek mieszkańców korzystających z tej sieci odznacza gminę Kuślin.

Sieć gazowa w powiecie nowotomyskim wykształciła się przede wszystkim na terenach miejskich. Średni odsetek mieszkańców korzystających z sieci gazowej w powiecie nowotomyskim wynosi 55,3%, przy czym na obszarach miejskich 86,1% mieszkańców, a 28,9% mieszkańców obszarów wiejskich. Najwyższy odsetek mieszkańców korzystających z sieci gazowej występuje w gminie Zbąszyń, który wynosi 77,4%, przy czym 96,7% mieszkańców miasta Zbąszyń i 55,7% mieszkańców terenów wiejskich. Wysoki odsetek zgasyfikowania charakteryzuje gminę Nowy Tomyśl - 66,3%, gdzie 94% dotyczy mieszkańców miasta, a 31,3% mieszkańców obszarów wiejskich. W gminie miejsko-wiejskiej Opalenica 59,4% mieszkańców korzysta z sieci gazowej. W stosunkowo niskim stopniu zgasyfikowana jest gmina Miedzichowo oraz Lwówek poza terenem miasta. Udział mieszkańców poszczególnych gmin korzystających z poszczególnych instalacji przedstawia **Wykres 17.**

Wykres 17. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w poszczególnych gminach powiatu nowotomyskiego w 2016 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Zasoby mieszkaniowe w powiecie nowotomyskim w latach 2010-2016 sukcesywnie wzrastały z 21 628 mieszkań w 2010 r. do 23 490 mieszkań w 2016 r. Wraz ze wzrostem liczby mieszkań, wzrosła liczba izb wynosząc 100 650 w 2016 r. oraz powierzchnia użytkowa mieszkań, która w 2016 r. wynosiła 2 057 430 m². Liczba budynków mieszkalnych w 2016 r. wynosiła 14 613. W latach 2010-2016 sukcesywnie wzrastała również liczba mieszkań oddanych do użytku, w 2010 r. wynosiła 210 mieszkań, a w 2016 r. ponad dwukrotnie więcej - 436 (**Tabela 37**).

Tabela 37. Zasoby mieszkaniowe w powiecie nowotomyskim

ZASOBY MIESZKANIOWE							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Mieszkania	21 628	21 838	22 168	22 475	22 740	23 059	23 490
Izby	92 585	93 620	95 122	96 480	97 666	99 040	100 650
Pow. użytkowa mieszkań [m ²]	1 860 939	1 886 597	1 922 754	1 954 708	1 982 747	2 015 736	2 057 430
Budynki mieszkalne ogółem	13 224	13 665	13 828	13 998	14 184	14 381	14 613
Liczba mieszkań oddanych do użytku	210	258	343	350	274	319	436
Pow. mieszkań oddanych do użytku [m ²]	28 678	29 505	40 697	37 517	30 748	34 647	43 140

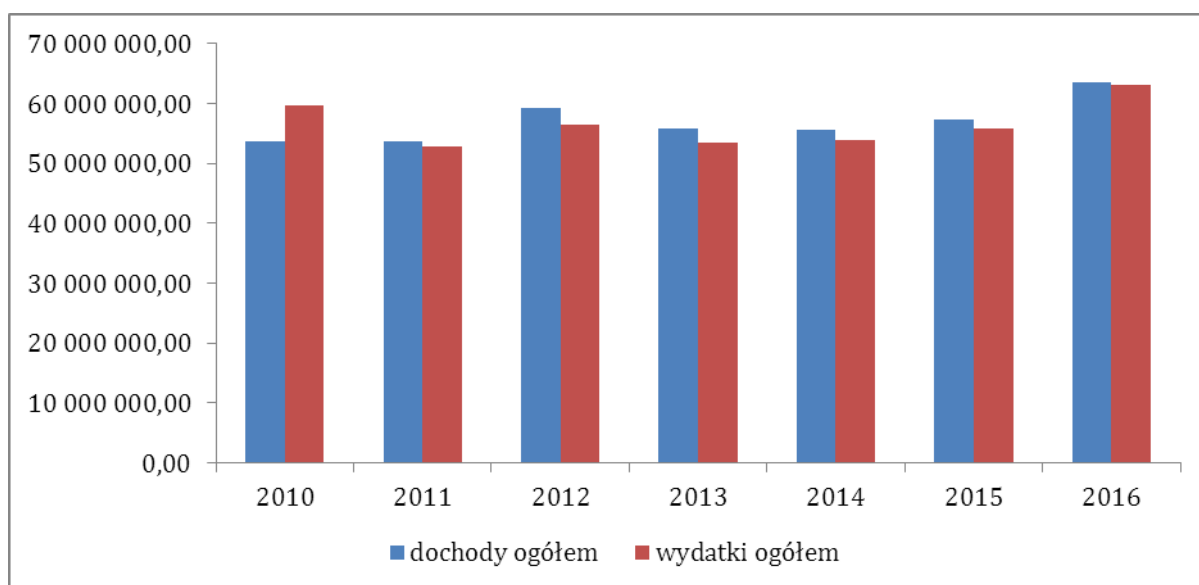
Źródło: Bank Danych Lokalnych

Wyposażenie w infrastrukturę techniczną w postaci sieci kanalizacyjnej, wodociągowej i gazowej różni się w zależności od gminy. Działania związane z rozwojem sieci uzależnione jest od możliwości i środków finansowych poszczególnych jednostek samorządu gminnego.

Powiat nowotomyski pełni funkcję wspomagającą w ochronie zasobów wodnych powiatu, a w związku z tym powinien podejmować działania wspierające.

6.4. Dochody i wydatki jednostki samorządu

Powiat nowotomyski należy do obszarów rozwijających się, gdzie w latach 2010-2016 dochody wzrastały, przekraczając jednak wartość ponoszonych wydatków (**Wykres 18**). W 2016 r. dochód jednostki samorządu powiatu nowotomyskiego wyniósł 63 450 424,36 zł, a wydatki 63 174 895,93 zł. Dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2016 r. wynosił 848,42 zł.

Wykres 18. Wydatki i dochody ogólne powiatu nowotomyskiego w latach 2010-2016

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W 2016 r. dochody jednostki samorządu powiatu nowotomyskiego przewyższyły wydatki. Samorząd w najwyższym stopniu skupia swoje środki finansowe na oświacie i wychowaniu, gdyż ponad 29% wydatków dotyczyło tego działu. Najwyższy udział w dochodach samorządu powiatu mają dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem. Szczegółowy rozkład przedstawia **Tabela 38**.

Tabela 38. Dochody i wydatki według podziału klasyfikacji budżetowej w powiecie nowotomyskim w 2016 r.

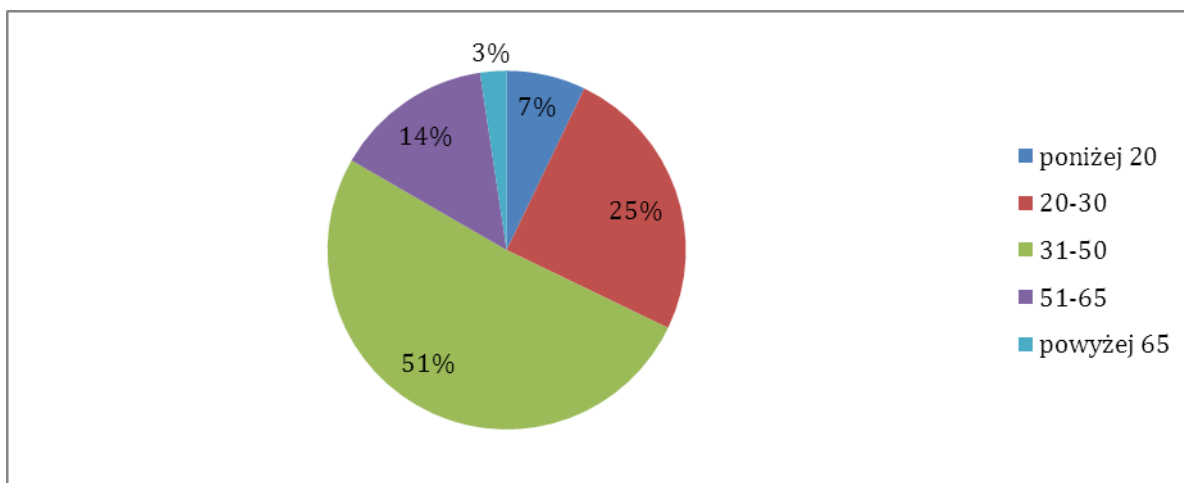
Nazwa działu budżetowego	dochody	wydatki	udział % w wydatkach
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	4 248 826,15	12 460,00	0,020
Dział 020 - Leśnictwo	22 803,11	263 631,55	0,417
Dział 050 - Rybołówstwo i rybactwo	0,00	0,00	0,000

Dział 100 - Górnictwo i kopalnictwo	0,00	0,00	0,000
Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	0,00	0,00	0,000
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,00	0,00	0,000
Dział 500 - Handel	0,00	0,00	0,000
Dział 550 - Hotele i restauracje	0,00	0,00	0,000
Dział 600 - Transport i łączność	1 775 421,30	12 038 171,14	19,055
Dział 630 - Turystyka	23 616,87	8 531,19	0,014
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	6 215 604,86	230 040,48	0,364
Dział 710 - Działalność usługowa	38 200,63	1 384 903,05	2,192
Dział 720 - Informatyka	0,00	0,00	0,000
Dział 730 - Nauka	0,00	0,00	0,000
Dział 750 - Administracja publiczna	997 563,65	11 551 170,14	18,284
Dział 751 - Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	67 021,30	0,00	0,000
Dział 752 - Obrona narodowa	0,00	0,00	0,000
Dział 753 - Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	0,00	0,00	0,000
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	136 199,19	3 447 651,51	5,457
Dział 755 - Wymiar sprawiedliwości	1 612,03	185 224,62	0,293
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	121 866 150,47	520,05	0,001
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	0,00	344 504,92	0,545
Dział 758 - Różne rozliczenia	72 358 928,25	0,00	0,000
Dział 801 - Oświata i wychowanie	7 990 457,18	18 559 687,35	29,378
Dział 803 - Szkolnictwo wyższe	0,00	0,00	0,000
Dział 851 - Ochrona zdrowia	18 521,11	2 053 113,93	3,250
Dział 852 - Pomoc społeczna	70 179 220,03	3 546 692,28	5,614
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1 927 821,45	1 668 404,13	2,641
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	591 415,78	6 796 117,52	10,758
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	6 732 458,36	51 531,34	0,082
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	166 429,07	136 655,77	0,216
Dział 925 - Ogrody botan. i zoolog. oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	60 792,64	0,00	0,000
Dział 926 - Kultura fizyczna	637 075,41	895 884,96	1,418

Źródło: Bank Danych Lokalnych

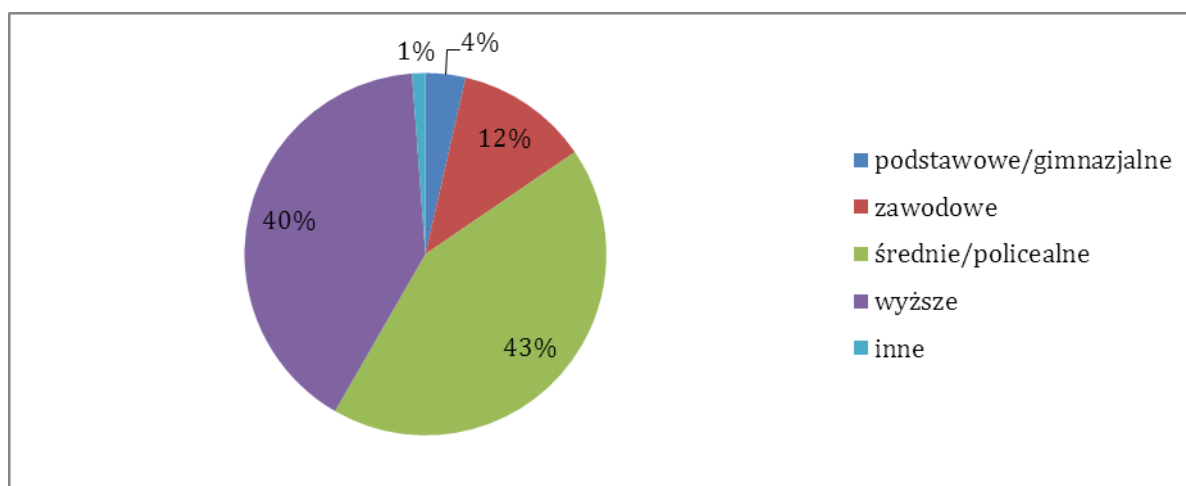
7. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ NA PODSTAWIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Dokument służy określeniu misji, celów i kierunków działań do 2028 roku w powiecie nowotomyskim. Określenie zamierzeń rozwojowych nastąpiło po przeprowadzeniu konsultacji społecznych. Do uczestnictwa w konsultacjach społecznych uprawnione były osoby związane ze środowiskami społecznymi, gospodarczymi, samorządem i Radą Powiatu, organizacjami pozarządowymi oraz zainteresowanymi mieszkańcami. W trakcie trwania konsultacji zostało przeprowadzone badanie ankietowe, w którym wzięły udział 84 osoby, z czego 48% stanowiły kobiety, a 52% mężczyźni. Ponad połowę (51%) ankietowanych stanowiły osoby w wieku 31-50 lat (**Wykres 19**). Największy udział odpowiedzi uzyskano od osób z wykształceniem średnim lub policealnym (43%) oraz wyższym (40%) (**Wykres 20**). W badaniu udział wzięły osoby pracujące w sektorze publicznym (29%), pracujące w sektorze prywatnym (27%) oraz prowadzące działalność gospodarczą (12%) (**Wykres 21**). Większość ankiet (44%) zostało wypełnionych przez mieszkańców gminy Nowy Tomyśl oraz gminy Lwówek (32%) (**Wykres 22**).

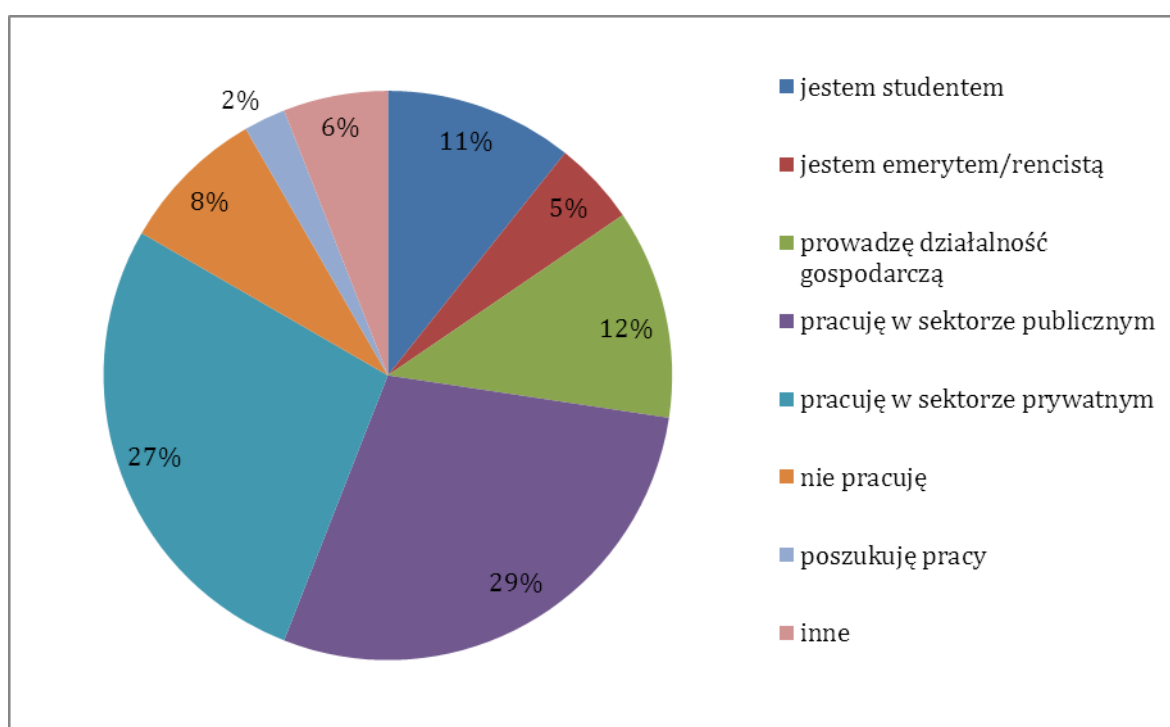
Wykres 19. Struktura wieku osób ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

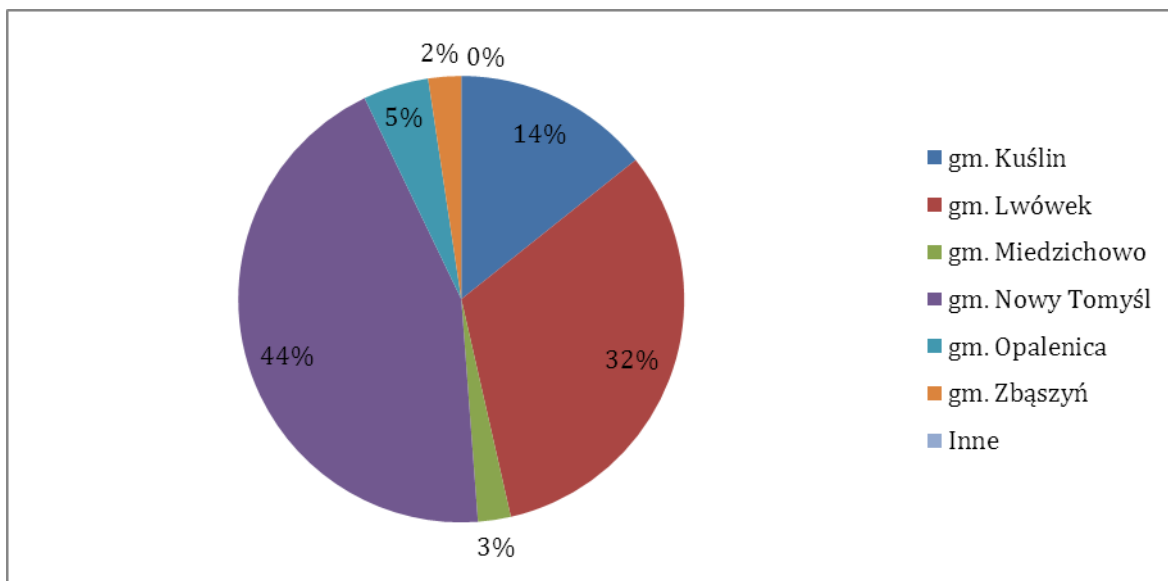
Wykres 20. Struktura wykształcenia osób ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Wykres 21. Aktywność ekonomiczna osób ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Wykres 22. Miejsce zamieszkania osób ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

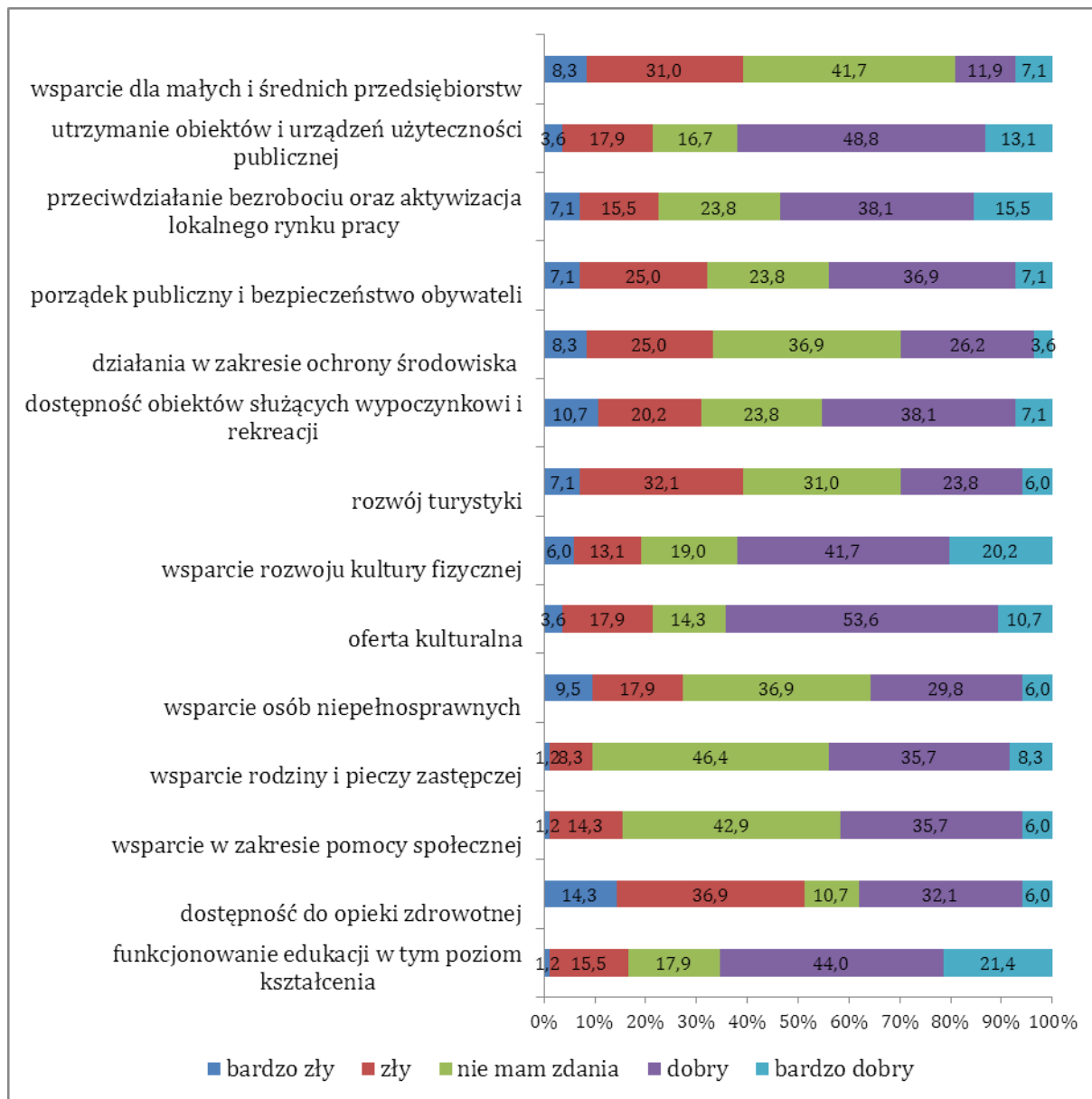
Pierwsze pytanie dotyczyło oceny poszczególnych dziedzin funkcjonowania usług publicznych powiatu według przyjętej skali, gdzie 1 oznaczało bardzo źle, a 5 bardzo dobrze. Poniższy **Wykres 23** przedstawia szczegółowo wyniki uzyskanych opinii ankietowanych.

Wskazano iż na bardzo złym i złym poziomie jest dostępność do opieki zdrowotnej, co zostało wskazane przez 51,2% respondentów, wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw wskazało 39,3% respondentów oraz rozwój turystyki 39,2% osób. Największą ilość wskazań na poziomie bardzo złym uzyskały usługi z dziedziny dostępności do obiektów opieki zdrowotnej, a także obiektów służących wypoczynkowi i rekreacji oraz rozwoju turystyki.

Najwyższą ilość wskazań z poziomem dobrym i bardzo dobrym uzyskano w przypadku funkcjonowania edukacji w tym poziomie kształcenia, gdyż 65,4% ankietowanych wskazało na jej wysoki poziom, jedna osoba wskazała poziom bardzo zły. Stosunkowo na wysokim poziomie oceniono ofertę kulturalną (64,3% wskazało dobrze lub bardzo dobrze). Ankietowani wskazali, że utrzymanie obiektów i urzędzeń użyteczności publicznej oraz wsparcie rozwoju kultury fizycznej również jest w bardzo dobrym lub dobrym stanie (61,9% osób wskazało taki stan). Ankietowani uważają, że przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy również jest na poziomie dobrym lub bardzo dobrym (53,6%), co znajduje swoje odbicie w stosunkowo niskim poziomie bezrobocia na tle regionu.

Należy zwrócić uwagę na udział wskazań w przypadku poszczególnych dziedzin odnoszących się do stwierdzenia "nie mam zdania". Może oznaczać to iż ankietowany nie jest zainteresowany tematem lub temat go nie dotyczy i ciężko wyrazić mu opinię jak w przypadku wsparcia rodzin i pieczy zastępczej (46,4% osób nie ma zdania na temat) czy

wsparcia w zakresie pomocy społecznej (42,9%) oraz wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw (41,7%). Jednak odpowiedź pojawia się w przypadku działań w zakresie ochrony środowiska (36,9%), co wskazuje na stosunkowo niskie zainteresowanie tą dziedziną funkcjonowania usług publicznych powiatu.

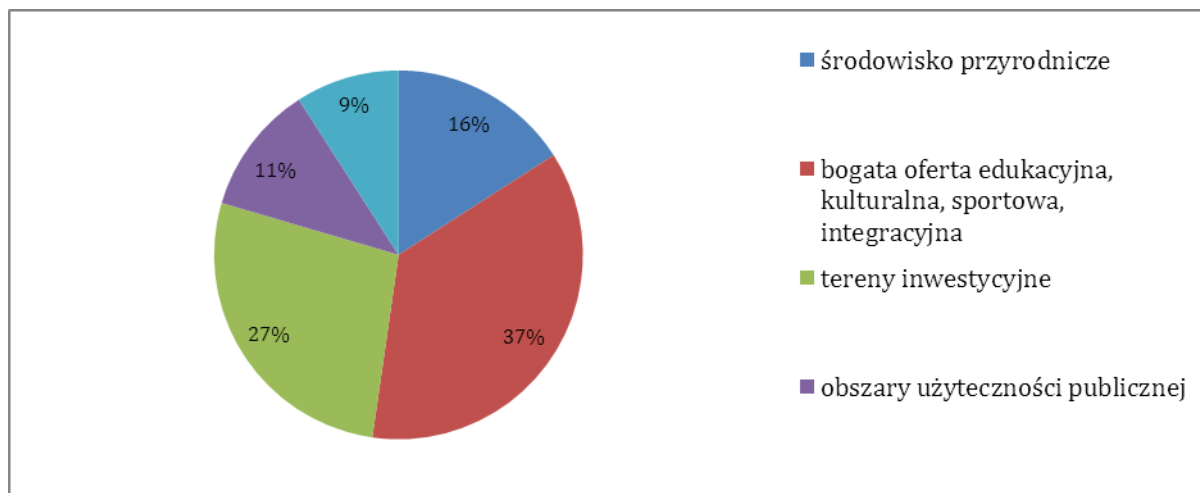

Wykres 23. Ocena funkcjonowania poszczególnych dziedzin usług publicznych powiatu nowotomyskiego według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Kolejnym pytaniem, jakie zostało zadane respondentom to opinia na temat wizytówki powiatu. Spośród odpowiedzi jakie zostały zasugerowane, największy udział bo 37%, uzyskała bogata oferta edukacyjna, kulturalna, sportowa i integracyjna. Tereny inwestycyjne zostały wskazane przez 27% badanych, środowisko przyrodnicze przez 16%, obszary

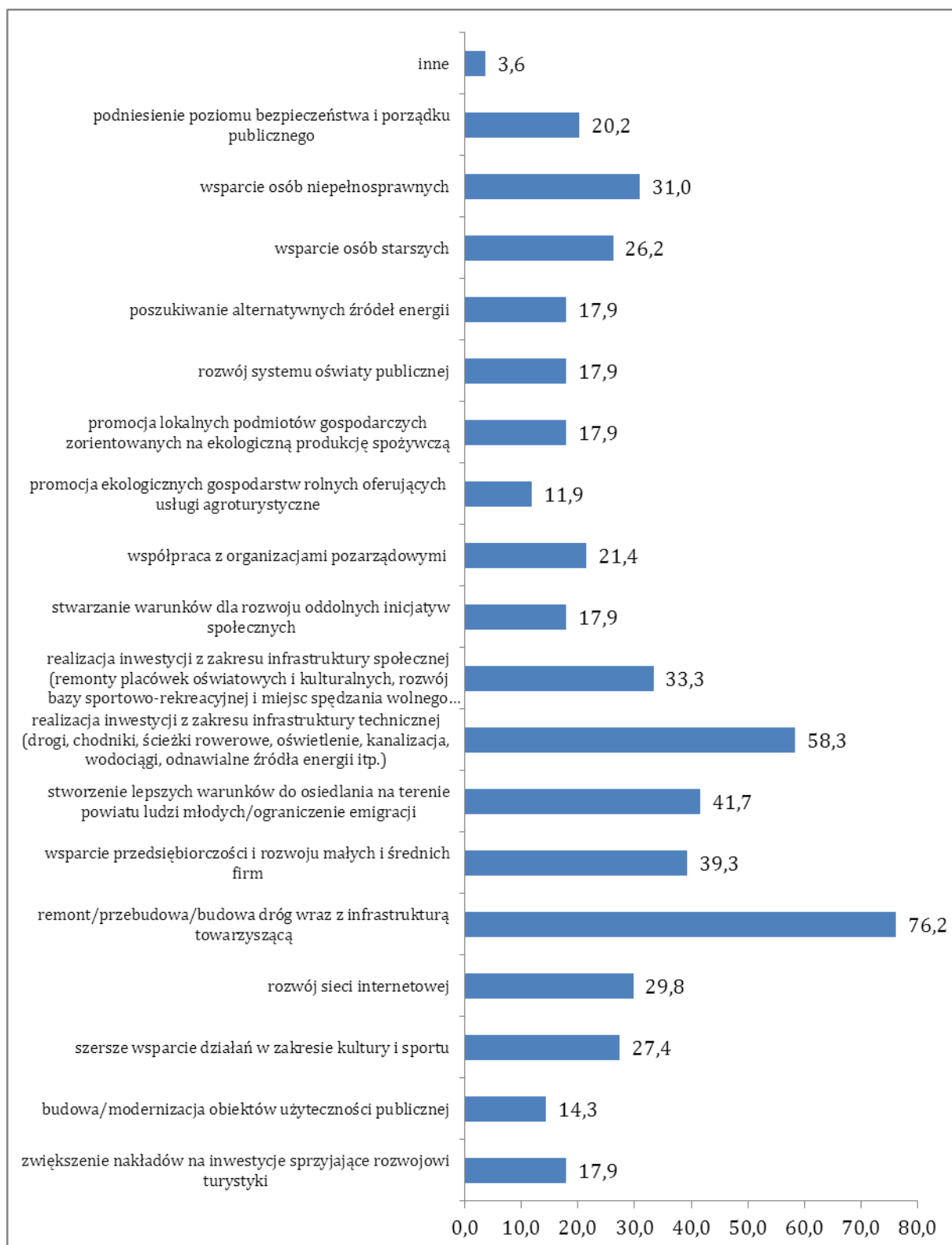
użyteczności publicznej przez 11% (Wykres 24). Odpowiedź inne wskazało 9% osób podając głównie infrastrukturę drogową w których skład wchodzi drogi powiatowe w niektórych przypadkach bez nawierzchni asfaltowej. Według ankietowanych drogi prowadzące do poszczególnych miejscowości są w złym stanie, wśród konkretnych odcinków podawano m.in. drogę Lwówek-Opalenica. Wskazano również potrzebę budowy wiaduktu w Nowym Tomysłu. Wśród odpowiedzi pojawiły się tereny leśne okalające miasto Nowy Tomysł.

Wykres 24. Ocena potencjalnej wizytówki powiatu nowotomyskiego według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

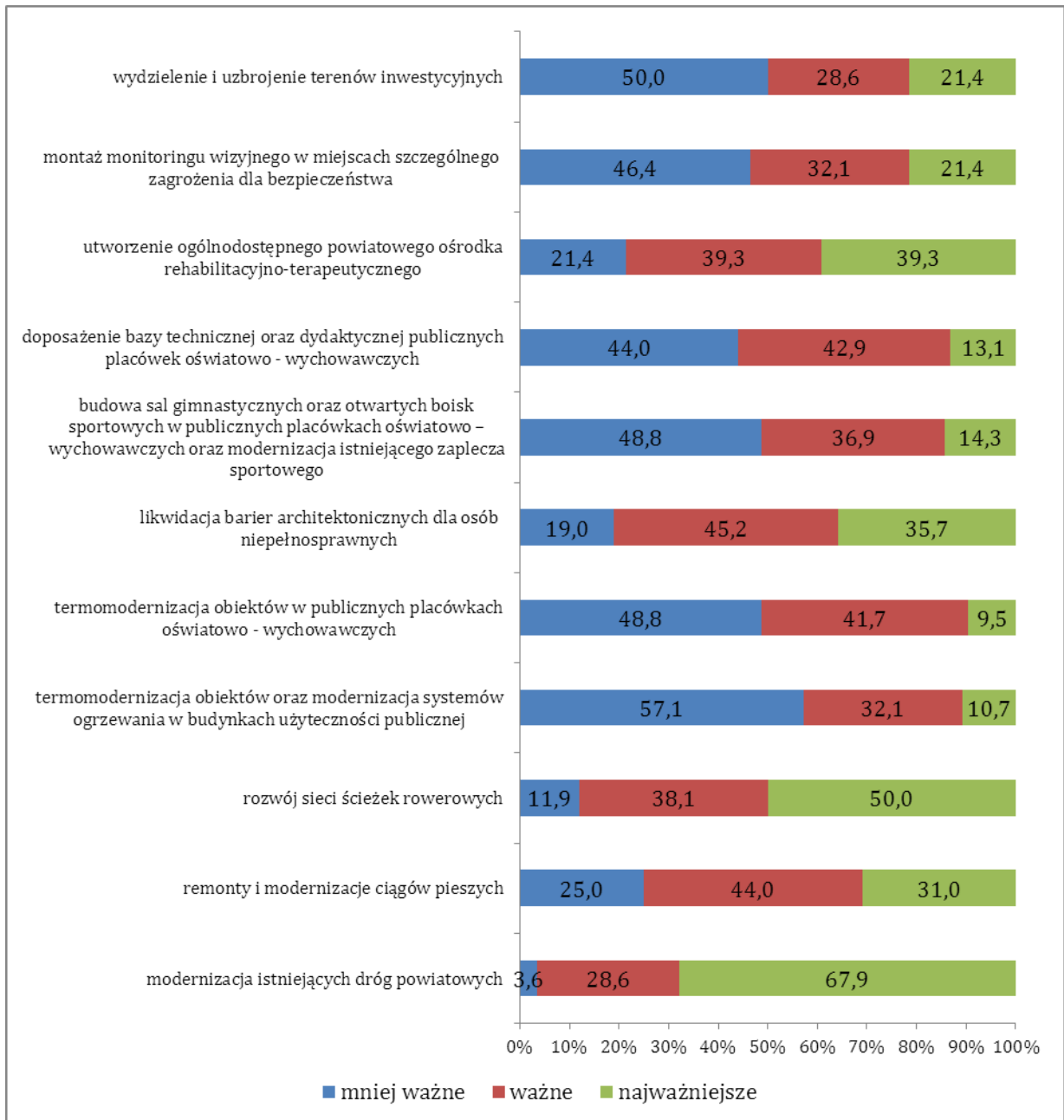
Kolejne pytanie dotyczyło kierunków działań, które należy realizować w pierwszej kolejności na terenie powiatu w najbliższych latach. Ankietowani mieli możliwość wskazania kilku kierunków, wyniki zostały przeanalizowane względem liczby osób biorących udział w badaniu. Znakomita większość osób, bo 76,2%, wskazało na konieczność przeprowadzenia remontów/przebudowy/budowy dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz 58,3% osób wskazało konieczność realizacji inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej takie jak drogi, chodniki, ścieżki rowerowe, oświetlenie, kanalizacja, wodociągi, odnawialne źródła energii itp. Około 39,3% badanych osób wskazało potrzebę wsparcia przedsiębiorczości i rozwoju małych i średnich firm. W pierwszej kolejności zostały wskazane potrzeby inwestycyjne w zakresie poprawy warunków infrastrukturalnych. Następnie wskazywano potrzebę realizacji inwestycji z zakresu infrastruktury społecznej, takich jak remonty placówek oświatowych i kulturalnych, rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej i miejsc spędzania czasu wolnego itp. Należy zwrócić uwagę na szersze wsparcie działań w zakresie kultury i sportu, także na stworzenie lepszych warunków do osiedlania na terenie powiatu ludzi młodych w celu ograniczenia ich emigracji. Szczegółowy rozkład odpowiedzi na temat przyszłych kierunków działań w powiecie nowotomyskim przedstawia poniższy wykres.

Wykres 25. Kierunki działań, które należy realizować w pierwszej kolejności na terenie powiatu nowotomyskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Według ankietowanych osób najważniejsze inwestycje, jakie powinny zostać zrealizowane na terenie powiatu nowotomyskiego dotyczą zdecydowanie modernizacji istniejących dróg powiatowych, na co wskazuje 67,9% pytaných osób. W następnej kolejności do bardzo ważnych inwestycji zaliczono rozwój ścieżek rowerowych (50%). Spośród ankietowanych osób, 39,3% wskazało potrzebę utworzenia ogólnodostępnego powiatowego ośrodka rehabilitacyjno-terapeutycznego oraz 35,7% - likwidację barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych. Szczegółowy rozkład udzielonych odpowiedzi przedstawia **Wykres 26**.

Wykres 26. Najważniejsze inwestycje, które powinny być zrealizowane w najbliższych latach na terenie powiatu nowotomyskiego według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Ankietowani mieli możliwość w kolejnym pytaniu podać inne inwestycje, które według ich opinii powinny zostać zrealizowane na terenie powiatu nowotomyskiego. Znakomita większość propozycji dotyczy poprawy jakości dróg powiatowych jako zadanie priorytetowe, czego dotyczyło 46,4% odpowiedzi. Spośród konkretnych działań wskazano m.in. na modernizację i remonty dróg powiatowych w miejscowości Szarki, przebudowę drogi powiatowej Lwówek-Opalenica, przebudowę drogi Brody-Turowo, przebudowę drogi Pakosław-Brody, przebudowę ul. Wittmanna we Lwówku, przebudowę drogi w kierunku wsi Posadowo, budowę dróg w miejscowości Glinno (teren wokół Ośrodka Zdrowia), budowę drogi Chraplewo-Brody, drogi Lwówek-Pakosław, drogi Brody-Wąsowo. Ponadto infrastruktura techniczna wymaga inwestycji związanych z budową wiaduktów nad torami kolejowymi, według ankietowanych istnieje problem z przejazdami kolejowymi, przede wszystkim wskazano wiadukt w Nowym Tomyślu. Pojawia się propozycja utworzenia obwodnicy Zbąszynia oraz obwodnicy w kierunku Wolsztyna wraz z wiaduktami nad torami. Inwestycje wymagane są również w przypadku chodników, ścieżek rowerowych, turystycznych, edukacyjnych. Proponuje się również rozwój infrastruktury pod budownictwo mieszkalne. W przypadku infrastruktury technicznej wskazuje się na potrzebę gazyfikacji obszarów wiejskich oraz wzrost możliwości korzystania z sieci internetowej.

Ankietowani oprócz inwestycji w zakresie infrastruktury drogowej i sieciowej wskazywali na potrzebę wsparcia placówek edukacyjno-wychowawczych, poprawy jakości usług medycznych poprzez doinwestowanie Szpitala w Nowym Tomyślu. Ponadto jak wynika z opinii mieszkańców, nie wszystkie budynki użyteczności publicznej są dostępne dla osób niepełnosprawnych ze względu na przeszkody architektoniczne. Priorytetowo należy rozważyć możliwość uruchomienia jeszcze jednego Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego dla osób przewlekle chorych.

Na terenie powiatu brakuje obiektów przeznaczonych dla osób starszych takich jak dom seniora oraz obiektów rekreacyjno-wypoczynkowych dla rodzin z dziećmi. Mieszkańcy powiatu wskazują na brak basenu z pływalnią, a także lodowiska czy kina. Zwracano uwagę na potrzebę podjęcia inwestycji związanych z budową tanich mieszkań dla młodych ludzi, inwestycji związanych z lokalizacją dużych sklepów.

W ramach przeprowadzonych konsultacji został rozpowszechniony formularz, który miał na celu zebranie uwag na temat potencjału powiatu, ale także problemów jakie występują na tym terenie, a następnie strategicznych projektów i przedsięwzięć, które pomogą zaspokoić potrzeby mieszkańców.

Wskazywano na niewystarczającą infrastrukturę rekreacyjno-wypoczynkową wraz z infrastrukturą sportową i kulturalną oraz wsparcie działań z zakresu kultury, nauki i sportu. Wśród konkretnych działań z tego zakresu wymieniano siłownie zewnętrzne, basen, lodowisko. Potrzeby z tego zakresu są skoncentrowane nie tylko wokół infrastruktury, ale również projektów społecznych i wsparcia inicjatyw społecznych. Mieszkańcy powiatu nowotomyskiego wskazują na potrzebę wsparcia osób niepełnosprawnych oraz starszych dla których zasadne byłoby utworzenie ogólnodostępnego powiatowego ośrodka rehabilitacyjno-terapeutycznego. Pojawiły się propozycje związane z promocją gospodarstw ekologicznych i ich produktów, które mogłyby być sprzedawane.

Spośród propozycji działań wspierających sferę gospodarczą wskazywano budowę drogi powiatowej Boruja Kościelna - Jastrzębsko Stare, drogi Lwówek-Opalenica oraz modernizację innych dróg na terenach wiejskich. Wskazano potrzebę gazyfikacji mniejszych miejscowości w poszczególnych gminach powiatu. W celu wsparcia sfery gospodarczej należy utworzyć zachęty dla nowych firm, rozszerzyć pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw, przedsiębiorców czy firm, utworzyć warunki sprzyjające poszerzaniu działalności poprzez pomoc przy pozyskiwaniu środków.

Poniższa tabela zawiera propozycję działań zebranych poprzez formularz konsultacji społecznych.

Tabela 39. Propozycje projektów zaspokajających potrzeby mieszkańców powiatu nowotomyskiego

1	drogi powiatowe, remonty, modernizacja i budowa wraz z infrastrukturą towarzyszącą
2	ścieżki rowerowe (Boruja Kościelna - Nowy Tomyśl)
3	wiadukt Nowy Tomyśl
4	promocja rolnictwa, ekologii i przedsiębiorczości szczególnie na obszarach wiejskich
5	współpraca i wsparcie lokalnych organizacji pozarządowych
6	promocja odnawialnych źródeł energii
7	poprawa dostępności do usług zdrowotnych
8	lepszą współpracę z gminami i organizacjami pozarządowymi
9	tworzenie ścieżek turystycznych i szlaków
10	promocja ekologii i zdrowej żywności
11	zachęta dla nowych firm
12	polepszenie usług medycznych
13	wsparcie dla starszych i niepełnosprawnych oraz ich leczenie
14	podniesienie poziomu bezpieczeństwa ze strony policji
15	stworzenie warunków dla rozwoju oddolnych inicjatyw społecznych
16	szersze wsparcie działalności w zakresie kultury i sportu
17	wsparcie przedsiębiorczości i rozwoju małych i średnich firm
18	rozwój sieci internetowej
19	rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej
20	możliwość promocji lokalnych firm, przedsiębiorców
21	zorganizowanie np. targów pracy

22	utworzenie ogólnodostępnego powiatowego ośrodka rehabilitacyjno-terapeutycznego
23	utworzenie dla osób starszych Domu Złotej Jesieni
24	Budowa kina, lodowiska, basenu
25	rozwój zaplecza sportowego (siłownie, korty tenisowe, boiska, ścieżki rowerowe)
26	rozwój infrastruktury pod budownictwo mieszkalne
27	wsparcie placówek edukacyjno-wychowawczych

Źródło: opracowanie własne na podstawie opinii mieszkańców powiatu nowotomyskiego

8. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT stała się podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych. Metoda ta ma za zadanie identyfikację słabych i silnych stron powiatu oraz badania szans i zagrożeń jakie stoją przed powiatem. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- mocnych stron - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony powiatu i które odpowiednio wykorzystane sprzyjać będą rozwojowi (należy utrzymać),

- słabych stron - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony powiatu i które niewyeliminowane utrudniać będą jego rozwój (należy minimalizować),

- szans - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności powiatu, ale które mogą być traktowane jako szanse i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi powiatu,

- zagrożeń - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności powiatu, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jego rozwoju (należy unikać).

Analiza dotyczy sytuacji w której aktualnie znajduje się powiat, pozwala sformułować koncepcje zrównoważonego rozwoju. Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów życia społeczno - gospodarczego powiatu. Poniższy zbiór informacji o mocnych i słabych stronach powiatu i stojących przed nim szansach i zagrożeniach jest uzgodnioną wypadkową wiedzy o stanie i potrzebach powiatu.

Tabela 40. Analiza SWOT dla powiatu nowotomyskiego

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - korzystne położenie względem rozwiniętych szlaków komunikacyjnych, - położenie geograficzne wpływające na rozwój rolnictwa, - walory przyrodnicze stawiające możliwości rozwoju turystyki, - obecność Jeziora Błędno, - tereny turystyczne i rekreacyjne, - tożsamość kulturowa mieszkańców, - niski stopień bezrobocia, - stosunkowo niski poziom bezrobocia, - wysoki poziom aktywności mieszkańców, - spadek liczby popełnianych przestępstw, 	<ul style="list-style-type: none"> - zły stan dróg, - brak ścieżek pieszych i rowerowych, - bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych, - brak domu opieki dla osób starszych, - brak powiatowego ośrodka rehabilitacyjno-terapeutycznego, - niewystarczająca promocja rolnictwa i produktów regionalnych, - wzrost udziału osób w wieku 25-34 lat w grupie osób bezrobotnych, - słaba dostępność usług medycznych, - brak powiatowej sieci szerokopasmowej,

<ul style="list-style-type: none"> - rozwinięta baza oświatowa, - rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna, - duża liczba organizacji pozarządowych, - wzrastająca liczba podmiotów gospodarczych, - obecność dużych firm i zakładów pracy, - wytworzenie produktu regionalnego w postaci wikliny, chmielu i szparagów, 	<ul style="list-style-type: none"> - brak wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw,
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - środki pomocowe UE, - rozwój nowych technologii, - wzrost inwestycji w mniejszych miejscowościach, - rozwój partnerstwa publiczno-prywatnego z podmiotami zewnętrznymi, - rozwój usług rekreacyjnych i turystycznych, - rozwój pozarolniczej działalności na obszarach wiejskich, - rozwój szkół artystycznych, 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w strukturze wieku, - brak zintegrowanej polityki rozwoju, - niedoinwestowane szkolnictwo, - niedostosowanie profilów kształcenia do potrzeb rynku pracy, - odpływ ludzi młodych i wykształconych do większych ośrodków miejskich lub za granicę, - konkurencja ośrodków ościennych i lokalnych, - brak wystarczającej liczby pracowników dla lokalnych przedsiębiorstw,

Źródło: opracowanie na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych

Przy tworzeniu Strategii Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego na lata 2018 - 2028 przyjęto założenia:

- Predyspozycje i możliwości powiatu nowotomyskiego stawiają go przed otwartym rozwojem wszystkich form przedsiębiorczości, kultury, sportu, rekreacji, turystyki i wypoczynku, mieszkalnictwa, usług socjalnych i zdrowotnych,
- Zrównoważony rozwój wszystkich obszarów powiatu w oparciu o rozwój i powszechną dostępność mieszkańców do infrastruktury technicznej, oświatowej, kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej i wypoczynkowej oraz zasobów społecznych,
- Powiat nowotomyski charakteryzuje się wysokim poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego, co stawia przed nim możliwość wzmocnienia konkurencyjności poprzez istniejącą ofertę gospodarczą oraz uzupełnienie jej o nowe formy aktywności w obszarze społecznym,
- Monitorowanie rodzących się zjawisk społecznych i istniejących problemów społecznych stworzy warunki dla prawidłowego podejmowania decyzji strategicznych dla rozwoju powiatu i zaspokojenia potrzeb jego mieszkańców,

- Rozwój społeczno – gospodarczy powiatu nowotomyskiego powinien kształtować się w zgodzie z interesami jego mieszkańców, dla których powiat nowotomyski jest miejscem stałego pobytu, życia rodzinnego, miejscem pracy i wypoczynku.

9. PERSPEKTYWY I KIERUNKI ROZWOJU SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO

9.1. Wizja i misja powiatu nowotomyskiego

Podstawowym elementem strategii jest misja rozumiana jako cel nadrzędny, który kształtuje wizerunek. Z misji wynikają bezpośrednio cele strategiczne stanowiąc jej konkretyzację. Cele te są z kolei rozpisywane na cele bardziej szczegółowe. Wypracowana misja rozwoju powiatu poprzez wizję, wskazuje pozytywny obraz powiatu nowotomyskiego w perspektywie do roku 2028. Misja jest opisem wizji powiatu oraz głównego pola działań w najbliższych latach. Koncentruje się ona na istocie rzeczy, dostosowuje kierunki działań do długoterminowych celów, równocześnie pełni funkcje motywacyjne i promocyjne. Misja wyraźnie określa charakter powiatu i wskazuje jej atuty. Z misji bezpośrednio wynikają obszary, które powinny być rozwijane.

MISJA SAMORZĄDU POWIATU NOWOTOMYSKIEGO

Wszechstronny i zrównoważony rozwój powiatu nowotomyskiego we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego, kulturalnego i społecznego. Rozwój wielofunkcyjnej, proekologicznej gospodarki, która gwarantuje wzrost dochodów i poprawę warunków życia mieszkańców. Realizacja zadań ustawowych przy uwzględnieniu potrzeb społeczności i zasad partnerstwa.

Wizja jest odpowiedzią na pytanie: dokąd zmierzamy? Jest terminem używanym do opisu obrazu przedmiotu lub przestrzeni w stosunkowo odległej przyszłości, przedstawiającego stan, który może być osiągnięty przy założeniu możliwie najbardziej korzystnych warunków rozwoju - zgodnie z nadziejami i marzeniami jego mieszkańców. Wizja jest pożądanym obrazem przyszłości, urzeczywistnieniu którego służą cele strategiczne, czyli wybór drogi dojścia do celu.

WIZJA ROZWOJU POWIATU NOWOTOMYSKIEGO

Powiat Nowotomyski jako nowoczesny i prężnie rozwijający się obszar gospodarczy, który jest przyjazny mieszkańcom, inwestorom i turystom. Powiat z rozwijającą się infrastrukturą techniczną i społeczną, bezpieczny i ekologiczny obszar rozwoju

gospodarczego, na terenie którego stosowane są zasady zrównoważonego rozwoju we wszystkich aspektach życia. Zintegrowane samorządy lokalne wspólnie działające na rzecz rozwoju oraz tworzenia bezpiecznej i przyjaznej przestrzeni do życia.

9.2. Cele i kierunki działań

Obszar strategiczny 1: SPOŁECZNOŚĆ

Cel szczegółowy 1.1: System zapobiegania kryzysom rodziny oraz kompleksowego wsparcia osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych objętych pomocą społeczną

Kierunki działania:

- 1.1.1. świadczenie kompleksowej pomocy rodzinom w sytuacji kryzysu,
- 1.1.2. rozwój różnych form opieki i interwencji w środowisku lokalnym
- 1.1.3. monitoring zagrożeń i analiza przypadków patologii w rodzinach w celu tworzenia projektów profilaktycznych z udziałem organizacji pozarządowych,
- 1.1.4. dalsze szkolenie kadry socjalnej w zakresie udzielania pomocy rodzinom dotkniętym kryzysem,
- 1.1.5. rozszerzenie bazy rodzin zastępczych "zawodowych",
- 1.1.6. pomoc osobom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki całodobowe w procesie usamodzielniania,
- 1.1.7. współpraca i finansowanie działań organizacji pozarządowych skierowanych do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 1.1.8. organizacja ośrodków dla osób w podeszłym wieku na terenie powiatu nowotomyskiego,

Cel szczegółowy 1.2: Wsparcie rozwoju usług opieki zdrowotnej i medycznej

Kierunki działania:

- 1.2.1. doposażenie szpitala powiatowego,
- 1.2.2. podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadry medycznej,
- 1.2.3. współpraca z organizacjami pozarządowymi zaangażowanymi w działania szkoleniowe z zakresu profilaktyki zdrowotnej i przeciwdziałania uzależnieniom,
- 1.2.4. rozwój współpracy samorządu powiatowego z niepublicznymi podmiotami świadczącymi usługi z zakresu opieki zdrowotnej na terenie powiatu nowotomyskiego,

Cel szczegółowy 1.3: Stworzenie warunków do powszechnego dostępu do oświaty zgodnie z zainteresowaniami, zdolnościami młodzieży oraz potrzebami rynku pracy

Kierunki działania:

- 1.3.1 rozbudowa i modernizacja powiatowej infrastruktury oświatowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
- 1.3.2 efektywny monitoring zmian społecznych i gospodarczych celem dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb lokalnego rynku pracy,
- 1.3.3 zarządzanie zmianami w placówkach oświatowo – wychowawczych w zakresie uruchamiania nowych profili zawodowych oraz ograniczania kształcenia w zawodach o niskim zapotrzebowaniu na lokalnym rynku pracy,
- 1.3.4 stworzenie systemu pomocy organizacyjno – finansowej dla uczniów szczególnie uzdolnionych, uczęszczających do publicznych placówek oświatowo – wychowawczych, dla których powiat nowotomyski jest organem prowadzącym,
- 1.3.5 termomodernizacja obiektów w publicznych placówkach oświatowo - wychowawczych, dla których powiat nowotomyski jest organem prowadzącym,
- 1.3.6 doposażenie bazy technicznej oraz dydaktycznej publicznych placówek oświatowo – wychowawczych, dla których powiat nowotomyski jest organem prowadzącym,
- 1.3.7 wsparcie szkolnego doradztwa zawodowego.

Cel szczegółowy 1.4: Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego w powiecie nowotomyskim

Kierunki działania:

- 1.4.1 montaż monitoringu wizyjnego w miejscach szczególnego zagrożenia dla bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- 1.4.2 modernizacja i doposażenie sprzętowe jednostek ochrony bezpieczeństwa w powiecie nowotomyskim,
- 1.4.3 wsparcie inicjatyw społecznych w zakresie organizacji akcji edukacyjno-szkoleniowych w zakresie bezpieczeństwa,

Cel szczegółowy 1.5: Rozwój społeczeństwa obywatelskiego w powiecie nowotomyskim

Kierunki działania:

- 1.5.1 pomoc i wsparcie jednostek samorządu powiatowego na rzecz tworzenia nowych organizacji pozarządowych,
- 1.5.2 pomoc i wsparcie dla istniejących organizacji pozarządowych,

1.5.3 pomoc jednostek samorządu powiatowego dla aktywizacji działań w zakresie organizacji i działalności struktur wolontariatu w powiecie nowotomyskim,

Obszar strategiczny 2: INFRASTRUKTURA

Cel szczegółowy 2.1: Budowa i modernizacja dróg wraz z ich najbliższym otoczeniem

Kierunki działania:

2.1.1 modernizacja istniejących dróg powiatowych,

2.1.2 budowa nawierzchni asfaltowych na drogach powiatowych gruntowych, nieutwardzonych,

2.1.3 remont i modernizacja ciągów pieszych, pieszo-jezdnych oraz towarzyszącej infrastruktury technicznej przy drogach powiatowych,

2.1.4 utrzymanie przejazdów kolejowych,

Cel szczegółowy 2.2: Wsparcie rozwoju infrastruktury kulturalnej i sportowej

Kierunki działania:

2.2.1 wsparcie organizacyjne i finansowe samorządu powiatowego dla organizatorów imprez i zawodów sportowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym odbywających się na terenie powiatu nowotomyskiego,

2.2.2 organizacja imprez i zawodów sportowych o zasięgu powiatowym rozpowszechniających kulturę fizyczną wśród mieszkańców powiatu,

2.2.3 współudział finansowy samorządu powiatowego w rozbudowie istniejącej infrastruktury placówek kulturalnych oraz obiektów sportowych,

Cel szczegółowy 2.3: Rozwój infrastruktury technicznej przeciwdziałającej wykluczeniu cyfrowemu

Kierunki działania:

2.3.1 informatyzacja struktur powiatowych świadczących usługi publiczne na rzecz mieszkańców powiatu nowotomyskiego,

Obszar strategiczny 3: GOSPODARKA

Cel szczegółowy 3.1: Tworzenie warunków dla rozwoju aktywności gospodarczej

Kierunki działania:

3.1.1 system sprawnej obsługi urzędowej podmiotów gospodarczych,

- 3.1.2 promocja lokalnych podmiotów gospodarczych,
- 3.1.3 aktywizacja lokalnego rynku pracy w celu dostosowania do potrzeb i wymogów przedsiębiorców,
- 3.1.4 wsparcie samozatrudnienia
- 3.1.5 wsparcie rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw

Cel szczegółowy 3.2: Promocja i wsparcie lokalnego rolnictwa

Kierunki działania:

- 3.2.1 promocja ekologicznych gospodarstw rolnych,
- 3.2.2 promocja podmiotów gospodarczych oferujących ekologiczne produkty regionalne,

Cel szczegółowy 3.3: Wsparcie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich w zakresie działalności pozarolniczej

Kierunki działania:

- 3.3.1 wykorzystanie istniejących terenów leśnych i zbiorników wodnych dla rozwoju turystyki i agroturystyki,

Obszar strategiczny 4: PRZESTRZEŃ

Cel szczegółowy 4.1: Wsparcie rozwoju infrastruktury turystycznej w celu rozwoju różnych form turystyki

Kierunki działania:

- 4.1.1 wsparcie obiektów zabytkowych i ochrony dóbr kultury na terenie powiatu,
- 4.1.2 budowa sieci szlaków turystycznych,
- 4.1.3 rozbudowa sieci ścieżek rowerowych,
- 4.1.4 wsparcie inwestycji związanych z budową lub modernizacją obiektów pełniących funkcje kulturalne, edukacyjne i sportowe, w tym terenu zalewu Bobrówka.

Cel szczegółowy 4.2: Poprawa dostępności do usług publicznych dla osób niepełnosprawnych

Kierunki działania:

- 4.2.1 likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych,
- 4.2.2 dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do celów rehabilitacji osób niepełnosprawnych,

Obszar strategiczny 5: OCHRONA ŚRODOWISKA

Cel szczegółowy 5.1: Poprawa jakości ochrony środowiska

Kierunki działania:

- 5.1.1 współpraca z gminami w zakresie doskonalenia selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
- 5.1.2 współpraca ze służbami w zakresie prewencji oraz neutralizacji zagrożeń wynikających z niewłaściwego zagospodarowania odpadów komunalnych, przemysłowych i niebezpiecznych,
- 5.1.3 minimalizacja emisji zanieczyszczeń i substancji szkodliwych do powietrza,
- 5.1.4 współpraca z gminami przy realizacji programu likwidacji azbestu,
- 5.1.5 termomodernizacja obiektów oraz modernizacja systemów ogrzewania w budynkach będących własnością lub w zarządzie Powiatu,
- 5.1.6 wsparcie w zakresie pozyskiwania odnawialnych źródeł energii,

Cel szczegółowy 5.2: Ochrona zasobów przyrodniczych

Kierunki działania:

- 5.2.1 współpraca w zakresie prowadzenia racjonalnej polityki eksploatacji złóż naturalnych i kopalni,
- 5.2.2 ochrona zasobu wodnego powiatu nowotomyskiego,
- 5.2.3 kontrola i ochrona zasobu wodnego przed zagrożeniami związanymi ze zrzutem ścieków,
- 5.2.4 nadzór nad zasobami leśnymi,

Cel szczegółowy 5.3: Edukacja proekologiczna

Kierunki działania:

- 5.3.1 edukacja i promocja działań z zakresu ochrony środowiska,
- 5.3.2 edukacja ekologiczna w szkołach,
- 5.3.3 współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie ochrony środowiska,
- 5.3.4 organizacja akcji promujących edukację ekologiczną,
- 5.3.5 współorganizacja konkursów oraz festynów przyrodniczych.

10.SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORING STRATEGII

Struktura zarządzania realizacją Strategii Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego na lata 2018 - 2028 została osadzona w strukturze Starostwa Powiatowego w Nowym Tomyślu. Po przyjęciu uchwały przez Radę Powiatu Nowotomyskiego, opracowanie przyjmie funkcję podstawowego dokumentu strategicznego, który będzie obowiązywał na terenie powiatu nowotomyskiego. Rola samorządu powiatu nowotomyskiego polegać będzie na ukierunkowywaniu, uchwaleniu, kontroli i ocenie działań. Cele, kierunki i działania jakie zostały ujęte w strategii mają charakter dynamiczny i otwarty, dlatego dopuszcza się ich modyfikacje na drodze uchwały zmieniającej Rady Powiatu Nowotomyskiego.

Zastosowanie systemu monitorowania etapów realizacji Strategii jest niezbędne w celu prawidłowego wdrażania przyjętych celów. Nadzór polegać będzie na gromadzeniu i analizowaniu informacji o realizacji przyjętych projektów. Analiza zarówno danych ilościowych, jak i jakościowych pozwoli, w przypadku wystąpienia takiej konieczności, na wczesne wykrycie niezgodności, a także pozwoli na zapobiegnięcie możliwych do rozpoznania komplikacji. Monitoring stanowi proces, którego celem jest analiza stanu zaawansowania projektu i jego zgodności z podstawowymi założeniami. Głównym celem jest monitoring bieżących potrzeb i zachodzących zmian oraz dostosowanie do nich przyjętych kierunków działań. Starostwo Powiatowe będzie oceniać realizację działań i celów ujętych w Strategii, a których wykonanie należy do kompetencji powiatu i jego jednostek organizacyjnych.

Elektroniczna wersja dokumentu Strategii Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego na lata 2018 - 2028 zostanie umieszczona na stronie internetowej powiatu nowotomyskiego w celu ułatwienia komunikacji społecznej i możliwości wnoszenia uwag przez wszystkie zainteresowane osoby.

Ocena strategicznych dokumentów zawierających programy rozwoju powinna być dokonywana: przed rozpoczęciem realizacji (ex-ante), w połowie okresu realizacji (mid-term) oraz po zakończeniu realizacji (ex-post). Ocena po zakończeniu realizacji jest najbardziej istotna i miarodajna dla oceny całościowej polityki rozwoju powiatu w długim okresie oraz spełnia najwięcej funkcji. Monitoringowi i ocenie podlegają uzyskane produkty, wyniki, efekty i skutki. Ocena realizacji Strategii jest procesem wymagającym udziału społecznego, a

przede wszystkim współdziałania podmiotów i uczestników strategicznego planowania rozwoju. Każdy z celów jakie zostały założone, wymagają monitorowania, co również wynika z przepisów regulujących finansowanie przedsięwzięć z funduszy strukturalnych UE. Monitoringiem na poziomie celów, zajmować się będzie jednostka organizacyjna odpowiedzialna za jego wdrażanie - samorząd powiatowy. Stopień realizacji celów operacyjnych zostanie oceniony na podstawie propozycji wskaźników produktów oraz rezultatów. Efektem kontroli może być konieczność zmodyfikowania Strategii Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego. Źródłami pozyskiwania danych do oceny realizacji Strategii mogą być: dane statystyczne Urzędu Statystycznego oraz innych jednostek i instytucji, informacje medialne oraz raporty, biuletyny, sprawozdania z działalności i inne również pochodzące z badań ankietowych, wywiadów środowiskowych czy opinii uzyskanych na spotkaniach. Wybór źródeł informacji do oceny realizacji *Strategii* będzie każdorazowo weryfikowany, zgodnie z przyjętymi wskaźnikami.

Tabela 41. Wskaźniki monitoringu działań zaplanowanych w ramach Strategii Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego na lata 2018-2028

Nr celu /kierunku działań	Obszar strategiczny /cel szczegółowy /kierunki działań	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
I. SPOŁECZNOŚĆ			
1.1	System zapobiegania kryzysom rodziny oraz kompleksowego wsparcia osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych objętych pomocą społeczną		
1.1.1	świadczenie kompleksowej pomocy rodzinom w sytuacji kryzysu	- liczba udzielonych świadczeń rodzinom w sytuacji kryzysu,	- liczba rodzin wspartych w sytuacji kryzysu,
1.1.2.	rozwój różnych form opieki i interwencji w środowisku	- liczba udzielonych form opieki i interwencji w środowisku lokalnym i ponadlokalnym, - liczba przebudowanych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury pomocy społecznej,	- liczba osób korzystających z różnych form opieki i interwencji w środowisku lokalnym i ponadlokalnym, - liczba osób korzystających z infrastruktury pomocy społecznej,
1.1.3.	monitoring zagrożeń i analiza przypadków patologii w rodzinach w celu tworzenia projektów profilaktycznych z udziałem organizacji pozarządowych	- liczba utworzonych projektów profilaktycznych,	- liczba przeanalizowanych przypadków patologii w rodzinach,
1.1.4.	szkolenie kadry socjalnej w zakresie udzielania pomocy rodzinom dotkniętym kryzysem	- liczba szkoleń kadry socjalnej,	- liczba pracowników kadry socjalnej biorąca udział w szkoleniach,
1.1.5.	rozszerzenie bazy rodzin zastępczych "zawodowych"	- liczba nowopowstałych miejsc w "zawodowych" rodzinach zastępczych,	- liczba udzielonych miejsc w "zawodowych" rodzinach zastępczych,
1.1.6.	pomoc osobom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki całodobowe w procesie usamodzielniania	- wielkość udzielonej pomocy osobom opuszczającym rodziny zastępcze lub placówkę całodobową	- liczba osób, które uzyskały wsparcie po opuszczeniu rodziny zastępczej lub placówki całodobowej,
1.1.7.	wsparcie rodzin poprzez specjalistyczne szkolenia z zakresu poradnictwa rodzinnego	- liczba szkoleń z zakresu poradnictwa rodzinnego,	- liczba osób uczestniczących w szkoleniach z zakresu poradnictwa rodzinnego,
1.1.8.	współpraca i finansowanie działań organizacji pozarządowych skierowanych do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	- wielkość pomocy udzielonej organizacjom pozarządowym skierowanym do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,	- liczba inicjatyw organizacji pozarządowych skierowanych do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,
1.1.9.	organizacja ośrodków dla osób w podeszłym wieku na terenie powiatu nowotomyskiego	- liczba zorganizowanych ośrodków dla osób w	- liczba osób korzystających z ośrodków

		podeszły wieku,	dla osób w podeszłym wieku,
1.2	<u>Wsparcie rozwoju usług opieki zdrowotnej i medycznej</u>		
1.2.1.	rozbudowa i doposażenie szpitala powiatowego	- wielkość wkładu samorządu powiatu w rozbudowę i doposażenie szpitala powiatowego,	- powierzchnia rozbudowanego szpitala powiatowego, - liczba nowo zakupionego sprzętu medycznego,
1.2.2.	podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadry medycznej	- liczba kursów/szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe kadry medycznej,	- liczba pracowników kadry medycznej korzystających z kursów/szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe
1.2.3.	współpraca z organizacjami pozarządowymi zaangażowanymi w działania szkoleniowe z zakresu profilaktyki zdrowotnej i przeciwdziałania uzależnieniom	- liczba inicjatyw z zakresu profilaktyki zdrowotnej i przeciwdziałania uzależnieniom podejmowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi,	- liczba uczestników szkoleń z zakresu profilaktyki zdrowotnej i przeciwdziałania uzależnieniom we współpracy z organizacjami pozarządowymi,
1.2.4.	rozwój współpracy samorządu powiatowego z niepublicznymi podmiotami świadczącymi usługi z zakresu opieki zdrowotnej na terenie powiatu nowotomyskiego	- liczba podpisanych umów z niepublicznymi podmiotami świadczącymi usługi z zakresu opieki zdrowotnej,	- liczba pacjentów korzystających z usług niepublicznych podmiotów świadczących usługi z zakresu opieki zdrowotnej
1.3	<u>Stworzenie warunków do powszechnego dostępu do oświaty zgodnie z zainteresowaniami, zdolnościami młodzieży oraz potrzebami rynku pracy</u>		
1.3.1	rozbudowa i modernizacja powiatowej infrastruktury oświatowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą	- wysokość wkładu samorządu powiatu w rozbudowę i modernizację powiatowej infrastruktury oświatowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą	- liczba rozbudowanej i zmodernizowanej powiatowej infrastruktury oświatowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą
1.3.2	efektywny monitoring zmian społecznych i gospodarczych celem dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb lokalnego rynku pracy	- liczba nowoutworzonych i zamkniętych profili zawodowych w placówkach oświatowo – wychowawczych,	- liczba absolwentów nowoutworzonych i zamkniętych profili zawodowych w placówkach oświatowo – wychowawczych,
1.3.3	skuteczne zarządzanie zmianami w placówkach oświatowo – wychowawczych w zakresie uruchamiania nowych profili zawodowych oraz ograniczania kształcenia w zawodach o niskim zapotrzebowaniu na lokalnym rynku pracy	- liczba nowouruchomionych profili zawodowych w placówkach oświatowo – wychowawczych,	- liczba uczniów uczących się w nowo uruchomionych profilach zawodowych w placówkach oświatowo – wychowawczych,
1.3.4	stworzenie systemu stypendialnego oraz pomocy organizacyjno – finansowej dla uczniów szczególnie uzdolnionych, uczęszczających do publicznych placówek oświatowo – wychowawczych, dla których powiat nowotomyski jest organem prowadzącym	- wysokość wkładu samorządu powiatu w stworzenie systemu stypendialnego oraz pomocy organizacyjno – finansowej dla uczniów szczególnie uzdolnionych, uczęszczających do publicznych placówek oświatowo – wychowawczych,	- liczba uczniów szczególnie uzdolnionych, uczęszczających do publicznych placówek oświatowo – wychowawczych, które otrzymały pomoc organizacyjno-finansową,
1.3.5	termomodernizacja obiektów w publicznych placówkach oświatowo - wychowawczych, dla których powiat nowotomyski jest organem prowadzącym	- udział samorządu powiatu w termomodernizacji obiektów publicznych w placówkach oświatowo - wychowawczych	- liczba obiektów publicznych w placówkach oświatowo - wychowawczych, które zostały poddane termomodernizacji
1.3.6	doposażenie bazy technicznej oraz dydaktycznej publicznych placówek oświatowo – wychowawczych, dla których powiat nowotomyski jest organem prowadzącym	- udział samorządu powiatu w doposażeniu bazy technicznej oraz dydaktycznej publicznych placówek oświatowo – wychowawczych,	- liczba placówek oświatowo – wychowawczych, których baza techniczna oraz dydaktyczna została doposażona
1.3.7	wsparcie szkolnego doradztwa zawodowego	- liczba spotkań informacyjnych dla szkolnych doradców zawodowych na temat sytuacji na lokalnym rynku pracy	- liczba nauczycieli – doradców zawodowych uczestniczących w spotkaniach informacyjnych na temat sytuacji na lokalnym rynku pracy

1.4	Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego w powiecie nowotomyskim		
1.4.1	montaż monitoringu wizyjnego w miejscach szczególnego zagrożenia dla bezpieczeństwa i porządku publicznego	- wysokość wkładu samorządu powiatu w montaż monitoringu wizyjnego,	- liczba kamer monitorujących miejsca szczególnego zagrożenia dla bezpieczeństwa i porządku publicznego,
1.4.2	modernizacja i doposażenie sprzętowe jednostek ochrony bezpieczeństwa w powiecie nowotomyskim	- wysokość wkładu samorządu powiatu w modernizację i doposażenie jednostek ochrony bezpieczeństwa	- liczba jednostek ochrony bezpieczeństwa, które uzyskały wsparcie,
1.4.3	wsparcie inicjatyw społecznych w zakresie organizacji akcji edukacyjno-szkoleniowych odnoszących się do bezpieczeństwa	- wysokość wkładu samorządu powiatu we wsparcie inicjatyw społecznych w zakresie organizacji akcji edukacyjno-szkoleniowych odnoszących się do bezpieczeństwa	- liczba zorganizowanych akcji edukacyjno-szkoleniowych odnoszących się do bezpieczeństwa
1.5	Rozwój społeczeństwa obywatelskiego w powiecie nowotomyskim		
1.5.1	pomoc i wsparcie jednostki samorządu powiatowego na rzecz tworzenia nowych organizacji pozarządowych	- liczba inicjatyw mających na celu tworzenie nowych organizacji pozarządowych,	- liczba nowoutworzonych organizacji pozarządowych,
1.5.2	pomoc i wsparcie dla istniejących organizacji pozarządowych	- wysokość wkładu samorządu powiatu we wsparcie dla istniejących organizacji pozarządowych,	- liczba organizacji pozarządowych, którym została udzielona pomoc i wsparcie,
1.5.3	pomoc jednostek samorządu powiatowego dla aktywizacji działań w zakresie organizacji i działalności struktur wolontariatu w powiecie nowotomyskim	- liczba inicjatyw samorządu powiatu mających na celu aktywizację działań w zakresie organizacji i działalności struktur wolontariatu,	- liczba inicjatyw przeprowadzonych przy współudziale wolontariuszy,
2. INFRASTRUKTURA			
2.1	Budowa i modernizacja dróg wraz z ich najbliższym otoczeniem		
2.1.1	modernizacja istniejących dróg powiatowych	- wysokość wkładu samorządu powiatu w budowę i modernizację dróg powiatowych,	- długość zmodernizowanych dróg powiatowych,
2.1.2	budowa nawierzchni asfaltowych na drogach powiatowych gruntowych, nieutwardzonych	- wysokość wkładu samorządu powiatu w budowę nawierzchni asfaltowej na nieutwardzonych drogach powiatowych,	- długość dróg nieutwardzonych, które zostały zaopatrzone w nawierzchnię asfaltową,
2.1.3	remont i modernizacja ciągów pieszych, pieszo-jezdných oraz towarzyszącej infrastruktury technicznej przy drogach powiatowych	- wysokość wkładu samorządu powiatu w remont i modernizację ciągów pieszych, pieszo-jezdných oraz towarzyszącej infrastruktury technicznej przy drogach powiatowych,	- długość wyremontowanych i zmodernizowanych ciągów pieszych, pieszo-jezdných oraz infrastruktury towarzyszącej,
2.1.4	utrzymanie przejazdów kolejowych	- wysokość wkładu samorządu powiatu w utrzymanie przejazdów kolejowych,	- liczba przejazdów kolejowych, które wymagały zmian,
2.2	Wsparcie rozwoju infrastruktury kulturalnej i sportowej		
2.2.1	wsparcie organizacyjne i finansowe samorządu powiatowego dla organizatorów imprez i zawodów sportowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym odbywających się na terenie powiatu nowotomyskiego	- wysokość wkładu samorządu powiatu we wsparcie i organizację imprez i zawodów sportowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym odbywających się na terenie powiatu nowotomyskiego	- liczba imprez i zawodów sportowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym odbywających się na terenie powiatu nowotomyskiego
2.2.2	organizacja imprez i zawodów sportowych o zasięgu powiatowym rozpowszechniających kulturę fizyczną wśród mieszkańców powiatu	- liczba zorganizowanych imprez i zawodów sportowych o zasięgu powiatowym rozpowszechniających kulturę fizyczną,	- liczba uczestników imprez i zawodów sportowych o zasięgu powiatowym rozpowszechniających kulturę fizyczną,

2.2.3	współdział finansowy samorządu powiatowego w rozbudowie istniejącej infrastruktury placówek kulturalnych oraz obiektów sportowych	- wysokość wkładu samorządu powiatu w działania związane z rozbudową istniejącej struktury placówek kulturalnych oraz obiektów sportowych,	- liczba placówek kulturalnych oraz obiektów sportowych w których rozbudowie brał udział samorząd powiatowy,
2.3	Rozwój infrastruktury technicznej przeciwdziałającej wykluczeniu cyfrowemu		
2.3.1	informatyzacja struktur powiatowych świadczących usługi publiczne na rzecz mieszkańców powiatu nowotomyskiego	- wysokość wkładu samorządu powiatu w informatyzację struktur powiatowych świadczących usługi publiczne na rzecz mieszkańców powiatu nowotomyskiego	- liczba obiektów świadczących usługi publiczne na rzecz mieszkańców powiatu nowotomyskiego poddane informatyzacji,
3. GOSPODARKA			
3.1.	Tworzenie warunków dla rozwoju aktywności gospodarczej		
3.1.1	system sprawnej obsługi urzędowej podmiotów gospodarczych,		
3.1.2	promocja lokalnych podmiotów gospodarczych	- liczba podjętych działań mających na celu promocję lokalnych podmiotów gospodarczych,	- liczba lokalnych podmiotów gospodarczych,
3.1.3	aktywizacja lokalnego rynku pracy w celu dostosowania do potrzeb i wymogów przedsiębiorców	- liczba osób objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu	- liczba osób zatrudnionych u lokalnych przedsiębiorców w wyniku aktywizacji,
3.1.4	wsparcie samozatrudnienia	- liczba przyznanych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej	- liczba osób prowadzących działalność po okresie 15 miesięcy od dnia rozpoczęcia działalności gospodarczej objętej dotacją
3.1.5	wsparcie rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw	- liczba osób których doskonalenie zawodowe sfinansowane zostało w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego lub/i liczba przyznanych refundacji wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	- liczba utrzymanych i nowoutworzonych miejsc pracy
3.2	Promocja i wsparcie lokalnego rolnictwa		
3.2.1	promocja ekologicznych gospodarstw rolnych	- liczba utworzonych inicjatyw przez powiat w zakresie tworzenia i popularyzacji form wsparcia rolników, grup producenckich,	- liczba rolników, grup producenckich korzystających z inicjatyw utworzonych przez powiat,
3.2.2	promocja podmiotów gospodarczych oferujących ekologiczne produkty regionalne	- liczba działań podjętych w kierunku promocji podmiotów gospodarczych oferujących ekologiczne produkty regionalne	- liczba podmiotów gospodarczych oferujących ekologiczne produkty regionalne
3.3	Wsparcie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów powiatu w zakresie działalności pozarolniczej		
3.3.1	wykorzystanie istniejących terenów leśnych i zbiorników wodnych dla rozwoju turystyki i agroturystyki	- liczba podjętych działań mających na celu wykorzystanie istniejących terenów leśnych i zbiorników wodnych dla rozwoju turystyki i agroturystyki	- liczba turystów odwiedzających powiat nowotomyski,
	tworzenie warunków i wspieranie działalności przedsiębiorstw innowacyjnych i prac badawczo-rozwojowych	liczba podjętych działań mających na celu tworzenie warunków i wspieranie działalności przedsiębiorstw innowacyjnych i prac badawczo-rozwojowych	- liczba podjętych działań
	organizacja i przygotowanie terenów inwestycyjnych w celu zwiększenia konkurencyjności gospodarczej powiatu	liczba podjętych działań mających na celu organizację i przygotowanie terenów inwestycyjnych w celu zwiększenia konkurencyjności gospodarczej powiatu	
4. PRZESTRZEŃ			
4.1.	Wsparcie rozwoju infrastruktury turystycznej w celu rozwoju różnych form turystyki		

4.1.1	wsparcie obiektów zabytkowych i ochrony dóbr kultury na terenie powiatu	- wysokość wkładu samorządu powiatu w działania związane z ochroną dóbr kultury oraz obiektów zabytkowych,	- liczba wspartych obiektów zabytkowych i ochrony dóbr kultury,
4.1.2	budowa sieci szlaków turystycznych	- wysokość wkładu samorządu powiatu w działania związane z budową szlaków turystycznych,	- długość wytyczonych szlaków turystycznych,
4.1.3	rozbudowa sieci ścieżek rowerowych	- wysokość wkładu samorządu powiatu w działania związane z budową szlaków rowerowych,	- długość nowych ścieżek rowerowych
4.1.4	wsparcie inwestycji związanych z budową lub modernizacją obiektów pełniących funkcje kulturalne, edukacyjne i sportowe	- liczba wspartych inwestycji związanych z budową lub modernizacją obiektów pełniących funkcje kulturalne, edukacyjne i sportowe	- liczba osób korzystających ze wspartych obiektów pełniących funkcje kulturalne, edukacyjne i sportowe,
4.2	Poprawa dostępności do usług publicznych dla osób niepełnosprawnych		
4.2.1	likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych	- liczba usuniętych barier architektonicznych,	- liczba obiektów użyteczności publicznej przystosowanych do poruszania się osób niepełnosprawnych,
4.2.2	dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do celów rehabilitacji osób niepełnosprawnych	- liczba obiektów dostosowanych do celów rehabilitacji osób niepełnosprawnych,	- liczba osób korzystających z obiektów dostosowanych do celów rehabilitacji osób niepełnosprawnych,
5. OCHRONA ŚRODOWISKA			
5.1	Cel szczegółowy 1: Poprawa jakości ochrony środowiska		
5.1.1	współpraca z gminami w zakresie doskonalenia selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	- wysokość wkładu samorządu powiatu w działania związane z doskonaleniem selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,	- odsetek mieszkańców powiatu objętych selektywną zbiórką odpadów komunalnych,
5.1.2	współpraca ze służbami w zakresie prewencji oraz neutralizacji zagrożeń wynikających z niewłaściwego zagospodarowania odpadów komunalnych, przemysłowych i niebezpiecznych	- wysokość wkładu samorządu powiatu w działania związane z neutralizacją zagrożeń wynikających z niewłaściwego zagospodarowania odpadów komunalnych,	- liczba interwencji związanych z niewłaściwym zagospodarowaniem odpadów komunalnych, przemysłowych i niebezpiecznych,
5.1.3	minimalizacja emisji zanieczyszczeń i substancji szkodliwych do powietrza	- wysokość wkładu samorządu powiatu w działania związane z wdrożeniem Planów Gospodarki Niskoemisyjnej,	- liczba dni w których emisja zanieczyszczeń i substancji szkodliwych do powietrza przekraczała wartość dopuszczalną,
5.1.4	współpraca z gminami przy realizacji programu likwidacji azbestu	- wysokość wkładu samorządu powiatu w realizację programu usuwania azbestu,	- odsetek azbestu, który został usunięty,
5.1.5	termomodernizacja obiektów oraz modernizacja systemów ogrzewania w budynkach będących własnością lub w zarządzie Powiatu	- wysokość wkładu samorządu powiatu w termomodernizację lub modernizację systemów ogrzewania w budynkach będących własnością lub w zarządzie powiatu,	- liczba obiektów poddanych termomodernizacji lub modernizacji systemów ogrzewania w budynkach będących własnością lub w zarządzie powiatu,
5.1.6	wsparcie w zakresie pozyskiwania odnawialnych źródeł energii	- wysokość wkładu samorządu powiatu w pozyskanie odnawialnych źródeł energii,	- wielkość energii pozyskanej z odnawialnych źródeł energii,
5.2	Ochrona zasobów przyrodniczych		
5.2.1	współpraca w zakresie prowadzenia racjonalnej polityki eksploatacji złóż naturalnych i kopalin	- liczba podjętych działań w kierunku prowadzenia racjonalnej polityki eksploatacji złóż naturalnych i kopalin,	- wielkość szacowanych złóż naturalnych w powiecie nowotomyskim,
5.2.2	ochrona zasobu wodnego powiatu nowotomyskiego	- liczba podjętych działań w celu ochrony zasobu wodnego powiatu	

		nowotomyskiego,	
5.2.3	kontrola i ochrona zasobu wodnego przed zagrożeniami związanymi ze zrzutem ścieków	- liczba podjętych działań w kierunku kontroli i ochrony zasobu wodnego przed zagrożeniami związanymi ze zrzutem ścieków	
5.2.4	nadzór nad zasobami leśnymi	- liczba podjętych działań w kierunku nadzoru nad zasobami leśnymi,	- powierzchnia zasobów leśnych objętych nadzorem,
5.3	<u>Edukacja proekologiczna</u>		
5.3.1	edukacja i promocja działań z zakresu ochrony środowiska	- liczba inicjatyw edukacyjnych i promocyjnych z zakresu ochrony środowiska,	- liczba osób uczestniczących w inicjatywach edukacyjnych i promocyjnych z zakresu ochrony środowiska,
5.3.2	edukacja ekologiczna w szkołach	- liczba inicjatyw edukacyjnych z zakresu ekologii w szkołach,	- liczba osób uczestniczących w inicjatywach edukacyjnych z zakresu ekologii w szkołach,
5.3.3	współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie ochrony środowiska	- liczba inicjatyw podejmowanych z organizacjami pozarządowymi z zakresu ochrony środowiska,	- liczba osób uczestniczących w inicjatywach podejmowanych z organizacjami pozarządowymi z zakresu ochrony środowiska,
5.3.4	organizacja akcji promujących edukację ekologiczną	- liczba zorganizowanych akcji promujących edukację ekologiczną	- liczba uczestników zorganizowanych akcji promujących edukację ekologiczną
5.3.5	współorganizacja konkursów oraz festynów przyrodniczych	- liczba konkursów oraz festynów przyrodniczych, które powiat współorganizował,	- liczba uczestników konkursów oraz festynów przyrodniczych, które powiat współorganizował,

Spis rycin

Rycina 1. Położenie powiatu nowotomyskiego na tle województwa wielkopolskiego	22
Rycina 2. Podział powiatu nowotomyskiego na jednostki gminne	23
Rycina 3. Sieć komunikacyjna na terenie powiatu nowotomyskiego	24
Rycina 4. Sieć rzeczna na terenie powiatu nowotomyskiego.....	25
Rycina 5. Położenie obszarów Natura2000 na tle powiatu nowotomyskiego.....	27
Rycina 6. Położenie obszarów chronionego krajobrazu na tle powiatu nowotomyskiego.....	28
Rycina 7. Położenie rezerwatów przyrody na tle powiatu nowotomyskiego	29
Rycina 8. Położenie parków krajobrazowych na tle powiatu nowotomyskiego	30
Rycina 9. Położenie użytków ekologicznych na tle powiatu nowotomyskiego	31
Rycina 10. Położenie zespołów przyrodniczo - krajobrazowych na tle powiatu nowotomyskiego.....	32
Rycina 11. Obszary leśne na terenie powiatu nowotomyskiego	70
Rycina 12. Rozmieszczenie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w powiecie nowotomyskim.....	73

Spis tabel

Tabela 1. Spójność Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego z dokumentami strategicznymi szczebla europejskiego.....	6
Tabela 2. Spójność Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego - Startegia Rozwoju Kraju 2020	8
Tabela 3. Spójność Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego - Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.....	12
Tabela 4. Spójność Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020.....	15
Tabela 5. Spójność Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego - Polityka Transportowa Państwa na lata 2006-2025	17
Tabela 6. Spójność Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego z dokumentami strategicznymi szczebla regionalnego	18
Tabela 7. Spójność Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego z dokumentami strategicznymi szczebla lokalnego	19
Tabela 8. Powierzchnia i gęstość zaludnienia w poszczególnych jednostkach powiatu nowotomyskiego	23
Tabela 9. Udział procentowy poszczególny form ochrony przyrody dla powiatu w 2016 roku.....	32
Tabela 10. Liczba ludności w poszczególnych gminach powiatu nowotomyskiego w latach 2012-2016	36
Tabela 11. Obciążenie demograficzne w powiecie i gminach w latach 2010 – 2016	37
Tabela 12. Prognozy liczby ludności do 2035 dla województwa i powiatu.....	39
Tabela 13. Liczba bezrobotnych w powiecie nowotomyskim z podziałem na miejsce zamieszkania..	40
Tabela 14. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2010-2016.....	43
Tabela 15. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej wg przyczyny w roku 2016 w powiecie nowotomyskim	44
Tabela 16. Liczba stwierdzonych przestępstw na terenie powiatu nowotomyskiego w latach 2013-2016	46

Tabela 17. Wskaźniki wykrywalności z podziałem na rodzaje przestępstw dla powiatu w latach 2013 – 2016.....	47
Tabela 18. Ogólnodostępne apteki w poszczególnych gminach powiatu nowotomyskiego.....	49
Tabela 19. Liczba osób przypadająca na 1 aptekę w poszczególnych gminach powiatu nowotomyskiego w latach 2010-2016.....	49
Tabela 20. Szkoły ponadgimnazjalne w powiecie nowotomyskim.....	51
Tabela 21. Ośrodki kultury na terenie powiatu nowotomyskiego.....	52
Tabela 22. Liczba obiektów kultury wraz z działającymi grupami oraz ich członkami	52
Tabela 23. Biblioteki na terenie powiatu nowotomyskiego	53
Tabela 24. Liczba bibliotek, woluminów w księgozbiorach oraz czytelników w powiecie nowotomyskim w latach 2010-2016	53
Tabela 25. Czytelnicy w bibliotekach poszczególnych gmin w powiecie nowotomyskim w latach 2020-2016.....	53
Tabela 26. Wyznaczone szlaki turystyczne na obszarze powiatu nowotomyskiego.....	56
Tabela 27. Obiekty i miejsca noclegowe z podziałem na rodzaj w powiecie nowotomyskim w 2016 r.	57
Tabela 28. Zabytki nieruchomości na terenie powiatu nowotomyskiego.....	58
Tabela 29. Wyniki I i II edycji konkursu ofert na realizację w 2016 roku zadań publicznych wykonywanych przez organizacje pozarządowe oraz inne podmioty uprawnione do udziału w konkursie	61
Tabela 30. Liczba podmiotów gospodarczych w poszczególnych gminach powiatu nowotomyskiego w 2016 r.....	63
Tabela 31. Podmioty wg klasy wielkości w 2016 w powiecie nowotomyskim.....	64
Tabela 32. Podmioty wg sekcji i działów PKD 2007 na koniec 2016 r. w powiecie nowotomyskim ..	64
Tabela 33. Zakłady przemysłowe działające na terenie powiatu nowotomyskiego	65
Tabela 34. Liczba nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w poszczególnych gminach powiatu nowotomyskiego w 2016 r.	67
Tabela 35. Użytkowanie terenu w powiecie nowotomyskim.....	68
Tabela 36. Bilans zasobów złóż kopalin w powiecie nowotomyskim	71
Tabela 37. Zasoby mieszkaniowe w powiecie nowotomyskim	75
Tabela 38. Dochody i wydatki według podziału klasyfikacji budżetowej w powiecie nowotomyskim w 2016 r.....	76
Tabela 39. Propozycje projektów zaspokajających potrzeby mieszkańców powiatu nowotomyskiego	86
Tabela 40. Analiza SWOT dla powiatu nowotomyskiego	88
Tabela 41. Wskaźniki monitoringu działań zaplanowanych w ramach Strategii Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Powiatu Nowotomyskiego na lata 2018-2028.....	98

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba ludności w powiecie nowotomyskim w latach 2012-2016	35
Wykres 2. Piramida wieku dla powiatu nowotomyskiego w 2016 r.	36
Wykres 3. Struktura ludności według ekonomicznych grup wiekowych w latach 2010-2016.....	37
Wykres 4. Przyrost naturalny w powiecie nowotomyskim w latach 2010-2016	38
Wykres 5. Saldo migracji w powiecie nowotomyskim w latach 2010-2016	39
Wykres 6. Stopa bezrobocia w powiecie w latach 2010-2016.....	40
Wykres 7. Podział osób bezrobotnych według płci w powiecie w latach 2010-2016.....	41
Wykres 8. Liczba bezrobotnych w powiecie ogółem z podziałem na wiek w latach 2010-2016	41

Wykres 9. Liczba bezrobotnych wg poziomu wykształcenia w powiecie w 2016 r.	42
Wykres 10. Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych gminach powiatu nowotomyskiego w 2016 r.	44
Wykres 11. Udział poszczególnych rodzajów przestępstw w ogólnej liczbie przestępstw na terenie powiatu nowotomyskiego w latach 2013-2016.....	47
Wykres 12. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w latach 2010-2016.....	63
Wykres 13. Nowo zarejestrowane i wyrejestrowane podmioty gospodarcze w latach 2010-2016 w powiecie nowotomyskim.....	66
Wykres 14. Podmioty nowo zarejestrowane i wyrejestrowane z podziałem na sekcje PKD 2007 w powiecie nowotomyskim w 2016 r.....	67
Wykres 15. Struktura użytkowania terenu w poszczególnych gminach powiatu nowotomyskiego w 2014 r.....	69
Wykres 16. Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej w % ogółu budynków mieszkalnych w 2016 r.....	74
Wykres 17. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności w poszczególnych gminach powiatu nowotomyskiego w 2016 r.	75
Wykres 18. Wydatki i dochody ogólne powiatu nowotomyskiego w latach 2010-2016.....	76
Wykres 19. Struktura wieku osób ankietowanych.....	78
Wykres 20. Struktura wykształcenia osób ankietowanych.....	79
Wykres 21. Aktywność ekonomiczna osób ankietowanych.....	79
Wykres 22. Miejsce zamieszkania osób ankietowanych.....	80
Wykres 23. Ocena funkcjonowania poszczególnych dziedzin usług publicznych powiatu nowotomyskiego według ankietowanych.....	81
Wykres 24. Ocena potencjalnej wizytówki powiatu nowotomyskiego według ankietowanych.....	82
Wykres 25. Kierunki działań, które należy realizować w pierwszej kolejności na terenie powiatu nowotomyskiego.....	83
Wykres 26. Najważniejsze inwestycje, które powinny być zrealizowane w najbliższych latach na terenie powiatu nowotomyskiego według ankietowanych.....	84